

GRAMATICA LIMBII ENGLEZE

Inițial publicată în 1962 de **Catedra de Limbă şi Literatură Engleză** a Universității din Bucureşti.

Re-editată online în 2011, în nouă volume separate,
de

C. George Sandulescu şi **Lidia Vianu**.

Volumul Doi.

Substantivul. Articolul.

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană
Bucureşti 2011

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREŞTI
VIRTUTE ET SAPIENTIA

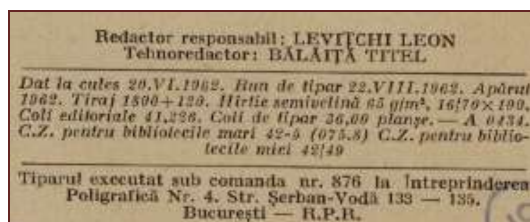

ISBN: 978-606-92388-8-2.

Re-editare în facsimil de

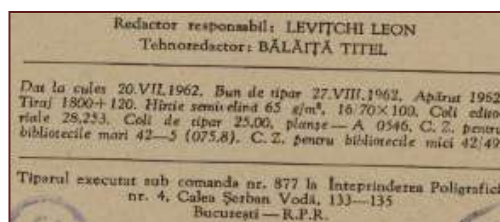
C. George Sandulescu şi Lidia Vianu.

IT Publication: Cristina Petrescu
Publicity: Ruxandra Câmpeanu

Redactor responsabil: LEVIŢCHI LEON
Tehnoredactor: BĂLĂIŢĂ TITEL

Dat la cules 20.VI.1962. Bun de tipar 22.VIII.1962. Apărut 1962. Tiraj 1800+120. Hîrtie semivelină 65 g/m², 16/70×100. Coli editoriale 41,226. Coli de tipar 36,00 planşe. — A 0434. C.Z. pentru bibliotecile mari 42-5 (075.8) C.Z. pentru bibliotecile mici 42/49

Tiparul executat sub comanda nr. 876 la Intreprinderea Poligrafică Nr. 4. Str. Şerban-Vodă 133 — 135. Bucureşti — R.P.R.

Redactor responsabil: LEVIŢCHI LEON
Tehnoredactor: BĂLĂIŢĂ TITEL

Dat la cules 20.VII.1962. Bun de tipar 27.VIII.1962. Apărut 1962. Tiraj 1800+120. Hîrtie semivelină 65 g/m². 16/70×100. Coli editoriale 28,253. Coli de tipar 25,00, planşe — A 0546. C. Z. pentru bibliotecile mari 42—5 (075.8). C. Z. pentru bibliotecile mici 42/49.

Tiparul executat sub comanda nr. 877 la Întreprinderea Poligrafică nr. 4, Calea Şerban Vodă, 133—135 Bucureşti — R.P.R.

Această Gramatică a fost redactată în perioada în care Catedra de Limbă şi Literatură Engleză a Universităţii din Bucureşti era situată în clădirea Universităţii din Strada Edgar Quinet. Era, practic, singura Catedră de Engleză din ţara românească!

Cu vreo 12 cadre didactice în total, şi cu numai o duzină de studenţi în fiecare din cei cinci ani de studii...

EPLC şi cei doi Editori ai *Gramaticii Catedrei* ţin să-şi exprime pe această cale mulţumirile cele mai sincere D-lui Conf. Octavian Roske, Şef al Catedrei de Limba şi literatura engleză în momentul de faţă, care a avut amabilitatea să pună la dispoziţia noastră exemplarul din Gramatica Catedrei după care am realizat Facsimilele care formează cele nouă volume ale acestei Gramatici, iniţial tipărită în două volume de aproape 500 de pagini fiecare. Acest act are o deosebită însemnătate, întrucât reprezintă implicit sprijinul acordat de Catedră la realizarea acestor volume.

GRAMATICA LIMBII ENGLEZE

Inițial publicată în 1962 de

Catedra de Limbă şi Literatură Engleză a Universității din Bucureşti.

Re-editată online în 2011, în nouă volume separate,

de

C. George Sandulescu şi Lidia Vianu.

Volumul Doi.

Substantivul. Articolul.

Bucureşti 2011

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

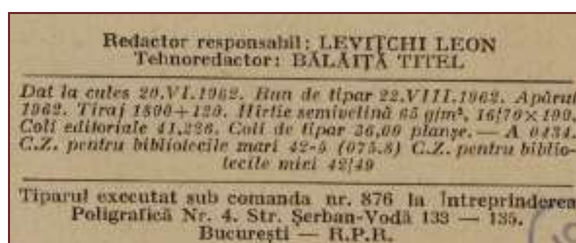
PREFATORY NOTE 2011.

I take it upon myself to release into the public domain what was called, within the University as a whole, and in particular within the English Department, as – in Rumanian – *Gramatica Catedrei*, for years and years during the 1960's and afterwards.

We are convinced that there are no objections against this publication on internet for a wide variety of reasons.

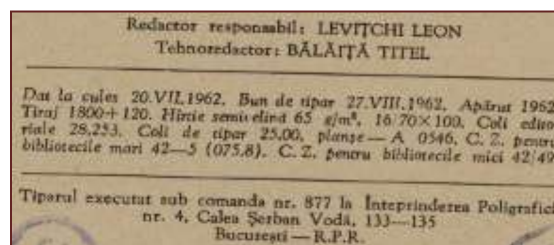
First, there is, for the time being, nothing more comprehensive, more modern and more up to date, equivalent to what we have in front of us now; and that is in itself a sufficient reason for publication.

It was done on the initiative, enthusiasm and boundless devotion of one single person—Leon D. Levițchi. He was not only the sole Coordinator of the whole work, but he was even "Redactor de carte" appointed by the very Publishing House, as can be seen from the following two "edition-information boxes" (one for each volume), which we have decided to reproduce here below:

Redactor responsabil: LEVIȚCHI LEON
Tehnoredactor: BĂLĂIȚĂ TITEL

Dat la cules 20.VI.1962. Bun de tipar 22.VIII.1962. Apărut 1962. Tiraj 1800+120. Hîrtie semivelină 65 g/m², 16/70×100. Coli editoriale 41,226. Coli de tipar 36,00 planșe.— A 0434. C.Z. pentru bibliotecile mari 42-5 (075.8) C.Z. pentru bibliotecile mici 42/49

Tiparul executat sub comanda nr. 876 la Întreprinderea Poligrafică Nr. 4. Str. Șerban-Vodă 133 — 135. București — R.P.R.

Redactor responsabil: LEVIȚCHI LEON
Tehnoredactor: BĂLĂIȚĂ TITEL

Dat la cules 20.VII.1962. Bun de tipar 27.VIII.1962. Apărut 1962. Tiraj 1800+120. Hîrtie semivelină 65 g/m², 16/70×100. Coli editoriale 28,253. Coli de tipar 25,00, planșe — A 0546. C. Z. pentru bibliotecile mari 42—5 (075,8). C. Z. pentru bibliotecile mici 42/49.

Tiparul executat sub comanda nr. 877 la Întreprinderea Poligrafică nr. 4, Calea Șerban Vodă, 133—135 București — R.P.R.

His thorough knowledge of the Russian, German and French languages was of priceless value to him, not only as a Grammarian, but also as an outstanding Lexicographer.

What was his sole purpose here? To make this book fundamentally language-teaching oriented at an advanced level.

It was he who distributed all the tasks to the dozen or so contributors (a baker's dozen, in point of fact)—his own departmental colleagues; it was he who collected all the manuscripts from the respective authors; it was he who, then, assembled the whole book, and went through the whole of it, checking everything for absolute accuracy. And, last but not least, it was he who wrote out the chapters about The Noun, and, more importantly, about The Article.

This is a functional Grammar, it is true, but he believed in this theoretical approach from the very bottom of his heart, and flatly refused to know of any other. After all, we must all remember that N. Chomsky only published his very first book in 1957: at that time, the present grammar, was already well shaped up in the mind of Lev Levițchi, the one who had first imagined it. I for one had plenty of opportunities of discussing it with him in private, while I was a second-year student in 1954, and every other week or so afterwards all the time until the day of publication in 1962.

Gramatica Catedrei este un obiect istoric—poate o piesă de muzeu — în care răsună, clar şi limpede, realitățile şi rezultatele de cercetare din anii 1960, 1961 şi 1962 ale Universității Bucureşti—pe atunci numită *I. C. Parhon*. Eu sunt unul dintre prea puținii acum încă în viață care cunoaşte toate detaliile întocmirii ei.

Această gramatică de aproximativ 1000 de pagini a fost redactată de un colectiv format din toți membrii Catedrei de Limbă şi Literatură Engleză la începutul anilor '60. Absolut toți membrii Catedrei au contribuit, mai mult sau mai puțin, la realizarea ei (afară de Ana Cartianu, care era exclusiv specializată în literatură).

Lucrarea a fost realizată fără nici un fel de plată, întrucât a fost considerată, cu aprobarea decanatului, parte din activitatea ştiinţifică obligatorie a fiecărui membru al catedrei pentru anii 1960, 1961, 1962. Tirajul a fost mai mult decât infim: sub 2000 de exemplare. Atât cât se acorda pe atunci tuturor lucrărilor de cercetare ştiinţifică! Publicată de Editura Didactică şi Pedagogică, lucrarea nu a fost niciodată retipărită.

Nu am putut elimina niciun pasaj din cauză că este un document scanat în totalitatea sa. (Editura nu dispune de suficient personal calificat, nici măcar pentru o redactilografiere.)

Încă ceva deosebit de însemnat: această Gramatică de o mie de pagini constituie piesa de rezistenţă pentru cel care va scrie într-o bună zi istoria anglisticii româneşti de la începuturile sale.

Dar, cum ţara are nevoie de o gramatică engleză cât mai cuprinzătoare posibil şi cât mai repede posibil, o publicăm ca atare, în lipsă de altceva: în plus, pentru a facilita consultarea, o facem să intre în domeniul public prin punerea pe internet în mod cu totul gratuit. Învechită şi prăfuită o fi ea, dar e mai mult ca sigur că e mai bună decât nimic !

Poate că o publicăm chiar ca îndemn colectiv: îndemnăm prin această publicare pe toţi angliştii de frunte ai României de astăzi să pună mâna pe condei şi să scrie un echivalent mai abitir! Sunt cu totul convins că această zi e mai apropiată decât credem.

Monaco, 10 mai 2011

C. George Sandulescu

VOLUMUL 2

SUBSTANTIVUL
ARTICOLUL

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

TABLA DE MATERII

Paginile ediției 2011 sunt numerotate cu cifre romane, de la **i** la **clvi**.
Paginile ediției 1962 sunt numerotate cu cifre arabe, de la 260 la 344.

CUVÂNT ÎNAINTE

CUVÎNT ÎNAINTE

Lucrarea de față se adresează studenților de la facultățile de filologie și institutele pedagogice din țară, precum și tuturor persoanelor care au depășit cunoștințele de limbă engleză dobîndite în școala medie.

~~Bazată pe principiile lingvisticii marxist-leniniste~~, „Morfologia limbii engleze" expune capitolele gramaticii engleze pe plan descriptiv și normativ, dar în măsura în care o serie de probleme dificile sînt interpretate și discutate, ea este menită să stimuleze și munca de cercetare științifică a studenților.

LISTA DE AUTORI

Prezenta lucrare a fost alcătuită de următorul colectiv sub îndrumarea lectorului L. LEVIȚCHI:

Lector V. A. ALCALAY: Categoriile gramaticale ale verbului (I, pp. 381–393); Formarea și folosirea timpurilor și modurilor (I, pp. 393–505); Atributul (II, pp. 247–258)

Asistent A. BANTAȘ: Subiectul (II, pp. 175–184); Predicatul (II, pp. 185–191); Acordul subiectului cu predicatul (II, pp. 192–208); Complementul direct (II, pp. 209–223); Complementul indirect (II, pp. 223–225)

Asistent A. GHEORGHIȚOIU: Adverbul (II, pp. 5–48); Prepoziția (II, pp. 49–113); Conjuncția (II, pp. 114–122); Interjecția (II, pp. 123–128)

Lector V. HANEA: Fonetica (I, pp. 19–89); Fraza (II, pp. 151–174)

Asistent P. IANCOVICI: Genul substantivelor (I, pp. 136–156); Topica (II, pp. 276–310); Corespondența timpurilor (II, pp. 311–330); Vorbirea directă și indirectă (II, pp. 331–343)

Lector E. IAROVICI: Scurt istoric al limbii engleze (I, pp. 5–10); Adjectivul (I, pp. 194–229); Pronumele (I, pp. 230–252)

Asistent E. ILOVICI: Afixația (II, pp. 129–147); Punctuația (II, pp. 344–387)

Lector L. LEVIȚCHI: Unele probleme fundamentale ale gramaticii limbii engleze moderne (I, pp. 10–19); Clasificarea substantivelor (I, pp. 93–120); Declinarea substantivelor (v. I, pp. 157–169); Articolul (I, pp. 171–193)

Asistent M. MIROIU: Complementul prepozițional (II, pp. 228–236); Complementul circumstanțial (II, pp. 237–245)

Asistent D. MUREȘANU: Numărul substantivelor (I, pp. 121–134)

Asistent I. POENARU: Numeralul (I, pp. 253–264); Formele nepersonale ale verbului (I, pp. 516–562)

Lector I. PREDA: Verbul, clasificare (I, pp. 226–380); Diateza verbului (I, pp. 506–515);

C. SĂNDULESCU: Subordonarea (II, pp. 259–275)

Revizia lucrării: Conferențiar A. CARTIANU, Lector E. IAROVICI, Lector L. LEVIȚCHI, Lector I. PREDA. Au mai contribuit la revizia lucrării: Lector *V. Hanea*, Asist. *I. Poenaru*, Asist. *M. Miroiu*, Asist. *D. Mureșanu*, Asist. *A. Bantaș*, Asist. *M. Mociornița*; *C. Săndulescu*.

Leon LEVIȚCHI

Câteva probleme fundamentale ale gramaticii limbii engleze contemporane.

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

Datorită lipsei desinenţelor şi a terminaţiilor specifice ale părţilor de vorbire, morfologia, înţeleasă ca parte a gramaticii care studiază schimbarea *formei* cuvintelor, e un capitol foarte restrâns în limba engleză contemporană şi, în general, în limba engleză modernă. Nici preluarea de către morfologie a capitolului *formării părţilor de vorbire* din lexicologie (compunere, derivare etc.) nu-i sporeşte prea mult volumul.

În practică, totuşi, lucrurile stau cu totul altfel: un număr impresionant de gramatici ale limbii engleze rezervă un spaţiu foarte mare *morfologiei*, de cele mai multe ori în dauna sintaxei (de exemplu, un gramatician din Europa de Răsărit, la un total de 461 pagini de morfologie, acordă 106 pagini sintaxei, în anul 1958). Explicaţia trebuie căutată într-o permanentă (deşi nemărturisită) pătrundere a *sintaxei* în *morfologie*, lucru care, după părerea noastră, este nu numai justificat, ci absolut *necesar* atunci când este vorba de o limbă prin excelenţă analitică.

«Sintaxa părţilor de vorbire» este, fără îndoială, un capitol extrem de important pentru o astfel de limbă, dar problemele specifice ale «sintaxei părţilor de vorbire» (funcţiunile sintactice ale părţilor de vorbire, raporturile sintactice dintre ele etc.) afectează într-o măsură similară şi limbi de o altă factură, de pildă limbile sintetice. Faptul că în gramaticile altor limbi decât engleza, «sintaxa părţilor de vorbire» este tratată când în cadrul morfologiei, când în cadrul sintaxei, când ca un capitol de sine stătător, constituind un fel de trecere de la morfologia propriu-zisă la sintaxa propriu-zisă (sintaxa părţilor propoziţiei, sintaxa propoziţiei şi a frazei, topica etc.) nu are o importanţă prea mare. În limba engleză, dimpotrivă, discutarea părţilor de vorbire din punct de vedere sintactic îşi găseşte locul potrivit în *morfologie*, pentru faptul că «sintaxa părţilor de vorbire» se integrează organic într-o serie de alte «infiltrări» ale sintaxei în morfologia engleză, transformând-o, de fapt, în ceea ce ar putea fi denumit *morfologie sintactică*.

Un alt gramatician din Europa de Răsărit sublinia, pe bună dreptate: «Cu cât o limbă este mai bogată morfologiceşte, cu atât mai mare este independenţa – e

adevărat, relativă – a cuvintelor din ea. Astfel, e mai uşor să stabilim în afara contextului sensul unui cuvânt groenlandez, bogat din punct de vedere morfologic, decât al unui cuvânt din oricare din limbile noastre; cuvintele slave şi italiene se pot de obicei înțelege mai uşor în afara contextului decât multe cuvinte germane; cele germane, mai uşor decât cele engleze şi franceze; cele engleze, decât cele chineze». Citatul ne atrage atenția asupra identificării sensului cuvintelor din diferite limbi în context şi în afara lui, cu sublinierea că în limba engleză, din cauza sărăciei formelor morfologice ale cuvintelor, contextul are un rol hotărâtor în această privință; dar el ne atrage totodată atenția şi asupra importanței contextului pentru identificarea cuvintelor ca *părți de vorbire* (altfel spus, pentru diferențierea cuvintelor de omonimele lor gramaticale «externe»), precum şi pentru identificarea, în cadrul părții de vorbire respective, a *funcțiilor lor morfologice*. La acestea trebuie adăugat faptul că, o dată cu identificarea semantico-morfologică, tot contextul este acela care – în limba engleză – indică, de cele mai multe ori şi funcția sintactică a cuvintelor din propoziție. *Contextul devine, aşadar, elementul hotărâtor al identificării semantico-morfologico-sintactice a cuvintelor din propoziție.*

Transpus în termeni strict gramaticali, contextul înseamnă în primul rând *încadrare sintactică*. Modul în care această *încadrare sintactică*, în funcție, pe de o parte, de intenția vorbitorului (autorului), iar pe de altă parte, de posibilitățile semantico-gramaticale specifice ale cuvintelor, *defineşte* cuvintele ca *părți de vorbire* şi le *fixează sensul* şi *funcțiunea morfologică* într-o propoziție dată poate fi urmărit pe baza ilustrărilor de mai jos:

Încadrarea sintactică a cuvintelor – mijloc de definire a lor ca părți de vorbire şi de diferențiere a lor de omonimele lor gramaticale «externe».

Întrucât în limba engleză contemporană numeroase cuvinte au dat naştere, prin *conversiune* (Conversion), adică prin schimbarea categoriei gramaticale, altor părți de vorbire – identice ca formă cu ele –, încadrarea sintactică este aceea care defineşte partea de vorbire pe care aceste cuvinte *polivalente* o reprezintă într-o

propoziție dată și o diferențiază astfel de omonimele ei gramaticale «externe» posibile, atunci când această definire și diferențiere nu rezultă dintr-o formă paradigmatică specifică sau când formele paradigmatice ale omonimelor gramaticale sunt și ele omonime (de ex. *lands* – pluralul substantivelor *land* și pers. a III-a singular indicativul prezent al verbului *to land*).

Wishes father thoughts. («Dorințele zămislesc gânduri») Fiecare din cele trei cuvinte ale propoziției poate fi folosit ca substantiv: *wishes* – «dorințe», *father* – «tată», *thoughts* – «gânduri»; iar două dintre ele pot fi forme verbale: *wishes* – «dorește», *father* – «zămislesc» etc. Ordinea strictă a cuvintelor în propoziție – în cazul de față, ordinea cuvintelor într-o propoziție afirmativă, și anume *subiect – predicat – complement*, este aceea care le fixează din punct de vedere morfologic, ca numite părți de vorbire: *wishes* – substantiv, *father* – verb, *thoughts* – substantiv în cazul acuzativ. Folosirea frecventă a cuvântului *father* ca substantiv – «tată» – induce adesea în eroare pe cei care, neglijând problemele conversiunii, încearcă să traducă o astfel de propoziție.

What is it good *for*? («La ce e bun? La ce servește?» *For* poate fi prepoziție, particulă adverbială și conjuncție. În exemplul nostru, *for* este folosit ca prepoziție, ca urmare a faptului că în propozițiile interogative introduse printr-un pronume interogativ, prepoziția poate ocupa o poziție finală – la sfârșitul propoziției, cu precădere în limba vorbită).

Pe baza celor de mai sus se poate formula o regulă fundamentală aplicabilă limbii engleze contemporane, și anume că o formă *polivalentă*, reprezentând mai multe omonime gramaticale «externe», *este*, în context, acea parte de vorbire a cărei funcție o îndeplinește și nu *este folosită* ca acea parte de vorbire, așa cum consideră numeroși autori englezi și americani. În felul acesta se elimină din tratarea părților de vorbire inconsecvențele atât de frecvente ale autorilor amintiți care vorbesc despre substantive *folosite ca* adjective, adverbe *folosite ca* prepoziții, verbe *folosite ca* substantive etc.

Încadrarea sintactică a cuvintelor – mijloc de fixare (definire) a funcțiunilor lor morfologice şi de diferențiere a lor de omonimele lor gramaticale «interne».

Întrucât în limba engleză contemporană numeroase cuvinte pot îndeplini, în urma unui proces de *mutație funcțională* (Functional Shift), mai multe funcțiuni morfologice în cadrul uneia şi aceleiaşi părți de vorbire *polifuncționale*, încadrarea sintactică este aceea care defineşte funcțiunea morfologică pe care partea de vorbire o are în acel context şi o diferențiază astfel de omonimele ei gramaticale «interne».

Categoriile morfologice din cadrul unei părți de vorbire sunt destul de numeroase şi, de cele mai multe ori, diferă de la o parte de vorbire la alta, ceea ce ne îngăduie să distingem cel puțin două situații: *a)* situația în care categoriile morfologice ale uneia şi aceleiaşi părți de vorbire îndeplinesc funcțiuni atât de deosebite între ele încât şi valoarea lor semantică suferă modificări sensibile care, până la un punct, amintesc de modificările semantice determinate de conversiune (*polifuncționalism* şi *polisemie*, de exemplu, în cadrul pronumelui: *me* – «pe mine, mă», cazul acuzativ al pronumelui personal *I*; «mie, îmi» – cazul dativ al aceluiaşi pronume personal; «eu» – echivalent, în limba vorbită, al nominativului *I* etc.); *b)* situația în care, în cadrul unei aceleiaşi categorii morfologice, funcțiunile morfologice afectuează valoarea semantică a cuvântului într-o măsură mult mai redusă, adesea în sensul distincției dintre «general» şi «particular», dintre «o oarecare valoare semantică» şi «absența totală a valorii semantice», dintre «anaforic» şi «anticipativ» etc. (*polifuncționalism cu polisemie redusă*, de exemplu articolul nehotărât *a(n)* cu funcțiune numerică – «un, una, o», în funcțiune anticipativă – «un, o» etc.).

a. Polifuncționalism şi polisemie.

The teacher entered the classroom. («Profesorul *sau* profesoara intră în clasă». *Teacher* face parte din substantivele de gen *comun* – Common Gender –, substantive care sunt *fie* masculine, *fie* feminine, precizarea fiind posibilă numai în cadrul contextului; în cazul de față întreaga propoziție nu este suficientă pentru

determinarea genului. Acest lucru devine posibil numai cu ajutorul altor propoziții, de pildă: *She* – «ea» – called the roll. etc.).

Soon a little flock of sparrows and other small birds assembled to feed as usual. One of them lit on the edge of the tray and was just going to hop in, when *she* spied the caterpillar. (J. Lubbock, *The Beauties of Nature*) («Nu trecu mult şi un mic stol de vrăbii şi alte păsărele se adunară să mănânce ca de obicei. Una din ele poposi pe marginea tăvii, gata să sară înauntru, când văzu omida». De obicei, substantivele care denumesc păsări sunt de genul neutru. În exemplul nostru însă pronumele *she* din cea de-a doua frază arată că *sparrows* sau *bird* sunt interpretate de autor ca fiind de genul feminin).

I *myself* did it. («Eu însumi am făcut aceasta». *Myself* poate fi pronume reflexiv – «mă, pe mine», de întărire – «însumi», personal – «eu». Aşezarea lui între subiect şi predicat arată că aici e folosit ca pronume de întărire, mai exact ca pronume de «dublă» întărire, poziția lui mai puțin accentuată fiind la sfârşitul propoziției. *Myself* ca pronume reflexiv e folosit împreună cu un verb tranzitiv, transformându-l într-un verb reflexiv. Tot sintaxa e aceea care condiționează folosirea lui *myself* ca pronume personal: când este nume predicativ după formele verbului *to be*, în unele construcții absolute, în cadrul unei serii de complemente directe, precedat de prepoziția *but* într-o propoziție negativă etc.)

Has *anybody* called? («A venit cineva?» În funcție de caracterul afirmativ, interogativ sau negativ al propoziției, pronumele nehotărât *anybody* îşi schimbă sensul şi locul: în propozițiile afirmative, înseamnă «oricine, oricare», ocupând locul I ca subiect, locul III ca complement direct etc.; în propozițiile interogative înseamnă «cineva», fiind înlocuitorul lui *somebody* dintr-o propoziție afirmativă şi ocupând locul caracteristic subiectului în propozițiile interogative; în propozițiile negative formează o unitate cu negația *not*, traducându-se prin «nimeni» şi ocupând locul complementului direct etc.).

She has read books 3–4. («A citit cărțile – capitolele – 3–4». Numeralele cardinale 3–4 – three-four –, datorită aşezării lor *după* substantivul books sunt, de fapt, folosite ca numerale ordinale. Aşezarea lor *înaintea* substantivului le-ar readuce

la funcțiunea lor specifică, şi propoziția ar căpăta un înțeles diferit: She has read 3–4 books – «A citit 3–4 cărți»).

Has John come *yet*? («A şi venit Ion?» Adverbul *yet* are sensul de «încă» în propozițiile negative şi, mai rar, în cele afirmative; în cele interogative, el înseamnă «deja»).

It *should* be on the shelf. («Probabil că e pe raft. Trebuie să fie pe raft». O astfel de interpretare a lui *should* este posibilă numai în cadrul unui context lărgit, care să depăşească limitele propoziției de mai sus, de pildă: «Haven't you see the manuscript?» – «It should be on the shelf.» – «N-ai văzut manuscrisul?» – «Probabil că e pe raft.» Fără un astfel de context lărgit, «it should be on the shelf» poate fi interpretat şi altfel: «Ar trebui să fie pe raft», implicând, eventual, reproşul din partea vorbitorului.)

He *could* write better. («Putea scrie mai bine», dar şi: «Ar putea scrie mai bine» – întrucât *could* este fie Past Tense, fie condiționalul prezent al verbului *can*. Numai un context lărgit, cuprinzând specificări temporale de un ordin sau altul, poate fixa modul şi timpul reprezentate de *could*.)

b. Polifuncționalism cu polisemie redusă.

My *family* are downstairs. («Familia mea e la parter». Substantivul *family* poate fi substantiv individual sau substantiv colectiv. Ca substantiv individual, el are determinări specifice, poate fi folosit la singular şi la plural – *family, families* – şi se acordă cu verbul în număr. Ca substantiv colectiv, are mult mai puține determinări decât substantivele individuale, nu are plural, dar se acordă cu verbul la plural. Cu alte cuvinte, predicatul este acela care îi fixează încadrarea într-o anumită categorie de substantive, aceea a substantivelor *colective*. Pe de altă parte, spunem că *family* are o polisemie redusă întrucât între sensul de «familie» din *family* substantiv individual şi acela de «familie, membrii familiei» din *family* substantiv colectiv există doar o diferență de interpretare a respectivei noțiuni: «un tot, un întreg, o colectivitate» şi «elementele unui tot, ale unui întreg, ale unei colectivități»).

A Man is A Man For A' That (titlul unei poezii de Robert Burns) («Şi totuşi, omul e om, să ştii». Funcţiunea generică a articolului nehotărât *a'* şi deci folosirea substantivului *man* într-un sens general – «omul», «oamenii» – este stabilită de raporturile sintactice create între substantivul determinat *a man* şi predicatul nominal, format din verbul de legătură *is* – prezent *gnomic* – şi numele predicativ *a man*, substantiv determinat de articolul nehotărât *a* în funcţiune generică şi folosit în acelaşi sens general ca *a man*, subiectul propoziţiei. Ca şi în cazul celorlalte articole din limba engleză, funcţiunile articolului nehotărât sunt multiple: funcţiunea numerică, funcţiunea anticipativă, funcţiunea generică. Polisemia substantivului *a man* rezultată din diversitatea funcţiunilor articolului nehotărât este redusă, deoarece nu poate fi vorba de o modificare semantică a noţiunii de *man* – «om», ci doar de interpretarea ei ca noţiune «generală» sau «particulară»; de asemenea, ca noţiune determinată în sensul de număr «subliniat» sau «nesubliniat», de exemplu: «A man, two horses and a cart» – egal cu «One man, two horses and one cart» – «Un om, doi cai şi o căruţă»: număr subliniat, articolul *a* devenind, de fapt, un numeral, după cum reiese din folosirea, în continuare, a numeralului *two* – «doi». În «I saw a man» – «Am văzut un om», ideea de număr nu e subliniată, deşi ea nu lipseşte cu desăvârşire; funcţiunea articolului este anticipativă, opusă celei anaforice: substantivul *a man*, particularizat, este prezentat de către vorbitor ca un element nou al comunicării lingvistice etc.).

You can't eat *your* cake and have it. („Şi cu varza unsă şi cu slănina-n pod nu se poate". *You* este de obicei folosit ca pronume personal cu funcţiune anaforică, referindu-se la persoana căreia i se adresează vorbitorul; acelaşi lucru se poate spune şi despre adjectivul posesiv *your*. În exemplul nostru, însă, atât *you* cât şi *your* îndeplinesc o funcţiune generică, putând fi înlocuite prin *one* – „cineva, oricine" etc. şi "one's" – „al acelui cineva". Această funcţiune se poate deduce din caracterul de proverb al exemplului, dar şi dintr-o încadrare sintactică lărgită, de pildă cu ajutorul unei propoziţii anterioare în care s-au folosit alte pronume sau adjective posesive decât cele de persoana a II-a: "*I* don't think *he* is right. You can't eat your cake and

have it." – „Nu cred că are dreptate. Şi cu varza unsă şi cu slănina-n pod nu se poate". Polisemia se reduce la raportul „general" – „particular").

c. Polifuncționalism.

Reading books is useful. („Cititul cărților e o preocupare folositoare". Prezența complementului direct *books* după *reading* face ca acesta să îndeplinească funcția de Gerund şi nu de substantiv verbal, ca în propoziția: *Reading* is useful – „Cititul e o preocupare folositoare").

Exemplele de mai sus reprezintă doar câteva dintr-un număr impresionant de ilustrări posibile, care scot în evidență rolul sintaxei în analiza morfologică.

Ținând seama de acest fapt, se pune întrebarea dacă, o dată cu constatarea lui, nu este indicată şi aplicarea unor criterii *de ordin sintactic* la ceea ce am denumit „morfologie sintactică", în primul rând *a criteriului ierarhizării*. Sintaxa deosebeşte părți *principale* şi *secundare ale propoziției*. Nu este oare cazul ca şi „morfologia sintactică" să deosebească *părți de vorbire principale şi secundare*?

Considerăm că răspunsul poate fi afirmativ, nu numai pentru temeiurile arătate mai sus, ci şi pentru că o astfel de interpretare ar contribui la fixarea părților de vorbire din limba engleză, al căror număr variază atât de mult de la un autor la altul în bună măsură datorită diversității criteriilor de ierarhizare. Astfel – pentru a da numai câteva exemple – dacă un gramatician din Europa de Răsărit stabileşte 13 părți de vorbire: substantivul, adjectivul, pronumele, numeralul, verbul, adverbul, prepoziția, conjuncția, articolul, particulele, cuvintele modale (parentetice), cuvintele afirmării şi negării, interjecția, un alt gramtician in Europa de Răsărit stabileşte 9 părți de vorbire: substantivul, adjectivul, numeralul, pronumele, verbul, adverbul, prepoziția, conjuncția şi interjecția; al treilea gramatician din Europa de Răsărit stabileşte numai 8: substantivul, adjectivul, pronumele, numeralul, verbul, adverbul, conjuncția şi prepoziția; iar un al patrulea gramatician din Europa de Răsărit

stabileşte 12: substantivul, adjectivul, numeralul, pronumele, categoria stării, verbul, adverbul, cuvintele modale, particulele, prepoziția, conjuncția şi interjecția.

Harold E. Palmer (în *A Grammar of Spoken English*), 8: substantivul, pronumele şi determinanții, calificativele, verbul, adverbul, prepoziția, conectivele şi interjecția; Bain (în *A Higher English Grammar*), 7: substantivul, pronumele, adjectivul, verbul, adverbul, prepoziția şi conjuncția: Ashton (în *Senior English Grammar*), Nesfield (în *English Grammar Past and Present*) şi Kittredge şi Farlez (în *Advanced English Grammar*) completează lista lui Bain cu interjecția; Sweet (în *A New English Grammar*) distinge 5 părți de vorbire: substantivul, adjectivul, numeralul, verbul şi particula.

Considerăm că întocmai după cum în sintaxă în jurul subiectului şi predicatului gravitează celelalte părți ale propoziției, aşa şi în cadrul „morfologiei sintactice", în jurul substantivului şi verbului gravitează celelalte părți de vorbire. În consecință, substantivul şi verbul pot fi considerate *părți principale de vorbire*. Celelalte părți de vorbire, în măsura în care se grupează în jurul primelor, devin *părți de vorbire secundare*. Ele *intră în anumite raporturi* cu părțile de vorbire principale (şi cu câteva alte părți de vorbire secundare), şi anume:

1. În raporturi de determinare.

Raporturile de determinare se concretizează cu ajutorul *determinanților* (Determinatives) – părți de vorbire care nu fac decât să *precizeze* cuvântul pe care îl însoțesc, fără a-i modifica valoarea semantică. Precizarea se poate face în mai multe sensuri, ceea ce îngăduie împărțirea determinanților pe categorii:

a. Determinanți substantivali.

— *demonstrativi* (articolul hotărât, adjectivul demonstrativ, anumite adverbe de loc şi timp devenite adjective), de exemplu: Give me *the* book – „Dă-mi cartea" (cartea aceea).

I have told him *this* story – „I-am spus povestea aceasta"

The man *there* – „Omul de colo" (that man – „omul acela")

— *posesivi* (adjectivul posesiv, genitivul posesiv), de exemplu:

Is *your* brother married? – „E căsătorit fratele tău?"

Shakespeare's works. „Operele lui Shalespeare" (cf. *his* works – „operele lui").

— *numerici* (numeralul, articolul nehotărât în funcție numerică, articolul hotărât, unele adjective nehotărâte), de exemplu:

Three books – „Trei cărți"

A pencil and *two* pens – „Un creion şi două tocuri"

They sold the apples by *the* pound – „Vindeau merele cu livra"

Several people – „Mai mulți oameni"

— *generici* (articolul hotărât, articolul nehotărât, articolul zero, any), de exemplu:

A (The) tiger is a wild animal – „Tigrul este un animal sălbatic"

Tigers are wild animals – „Tigrii sunt animale sălbatice"

Any man can do it – „Orice om poate face aceasta" etc.

b. Determinanți verbali.

— *de loc* (adverbele de loc), de exemplu:

He lives *over there* – „Locuieşte acolo"

— *de timp* (adverbele de timp), de exemplu:

We'll return *to-night* – „Ne vom înapoia diseară"

— *de grad, intensitate etc.* (adverbele de grad, intensitate etc.), de exemplu:

I like this novel *very much* – „Îmi place foarte mult romanul acest" etc.

2. În raportul de modificare.

Raporturile de modificare se concretizează cu ajutorul *modificatorilor* (Modifiers) – părți de vorbire, care, într-o măsură mai mare sau mai mică, modifică valoarea semantică a cuvântului pe care-l însoțesc.

Modificatorii specifici ai substantivului sunt adjectivele calitative şi relative, de exemplu:

A *beautiful* song – „Un cântec frumos”

A *wooden* house – „O casă de lemn”

A *silk* dress – „O rochie de mătase”

A *stone* wall – „Un zid de piatră”.

Modificatorul specific al verbului este adverbul de mod, de exemplu:

She sings *beautifully* – „Ea cântă frumos”

They returned *quickly* – „S-au întors repede”.

3. În raporturi de înlocuire.

Raporturile de înlocuire se concretizează cu ajutorul *înlocuitorilor* (Substitutes) – părţi de vorbire care înlocuiesc alte părţi de vorbire.

Înlocuitorul specific al substantivului este pronumele, de exemplu:

He is a famous singer – „E un cântăreţ renumit” (*He* înlocuieşte un anumit substantiv propriu).

Înlocuitorii specifici ai verbului principal sau noţional sunt verbele auxiliare şi modale, de exemplu:

”Does he speak English?“ – ”Yes, he *does*.“ – „Vorbeşte englezeşte? – Da.” (*Does* ţine locul lui *speak(s)*).

”Can you ski?“ – ”No, I *can't*.“ – „Ştii să schiezi? – Nu, nu ştiu.”

4. În raporturi de conexare.

Aceste raporturi se concretizează cu ajutorul aşa numitelor *conective* (Connectives), prepoziţii şi conjuncţii, de exemplu:

The boys are *in* the garden – „Băieţii sunt în grădină”

John *and* Peter – „Ion şi Petre”

5. În raporturi de independență sintactică.

Aceste raporturi sunt concretizate prin părți de vorbire adeseori neanalizabile din punct de vedere sintactic (interjecția) sau constituind înlocuitori ai unor propoziții sau părți ale propoziției (adverbele negării şi afirmării etc.), de exemplu:

″I am very angry with you.“ – ″Oh!“ „Sunt foarte supărat pe tine. – O!”

″Did you speak to them?“ ″Yes.“ – „Ai vorbit cu ei? – Da.” (subînțeles: „Am vorbit cu ei.”).

Notă. Raporturile de determinare, modificare şi înlocuire pot fi exprimate nu numai de *părți de vorbire*, ci şi de *părți ale propoziției* sau *propoziții întregi*. Limitarea lor la părți de vorbire a fost determinată de problema analizată.

În legătură cu cele discutate până acum s-ar părea că ar fi necesară o revizuire a problemelor părților de vorbire din engleza contemporană. Suntem convinşi de necesitatea unei astfel de revizuiri; dar considerăm că sistemul clasic al celor zece părți de vorbire (substantivul, articolul, adjectivul, pronumele, numeralul, verbul, adverbul, prepoziția, conjuncția şi interjecția) este întru totul aplicabil şi limbii engleze, cu corectivul că definițiile date unor părți de vorbire trebuie să fie în parte modificate, în parte completate. Astfel, de pildă, definiția adjectivului ca „parte de vorbire care arată însuşirea unui obiect” ni se pare cu totul incompletă; în sensul analizei raporturilor dintre părțile de vorbre, credem că este mai indicat să denumim adjectivul „o parte de vorbire care modifică sau determină un substantiv sau înlocuitor al acestuia”. (În consecință, adjectivul se va împărți în *a.* calitativ *b.* relativ *c.* determinativ).

Totodată, într-o gramatică cu caracter normativ-descriptiv, elementul diacronic (istoric), foarte important pentru *explicarea* anumitor fenomene, nu trebuie să intervină ca *factor* hotărâtor în stabilirea funcțiunilor morfologico-sintactice ale cuvintelor, sintagmelor, locuțiunilor etc. sau în stabilirea funcțiunilor sintactice ale propozițiilor şi părților de propoziție. Orice exagerare în acest sens implică o complicare în plus a problemelor morfologiei şi sintaxei limbii engleze, destul de complexe şi în plan *sincronic*.

Gramatica de față își propune să accentueze elementul *funcțional*, inspirându-se din faptele de limbă reale ale limbii engleze contemporane, şi, până la un punct, ale limbi engleze moderne, şi bazându-se pe relațiile *noi* dintre cuvinte, relații pe care le-a determinat pierderea desinențelor. Considerăm că într-o propoziție ca: ”This is a stone wall“, *stone* este un adjectiv de tip relativ şi nu un substantiv, pentru că funcția lui este adjectivală. Dacă nu ar fi aşa, s-ar cuveni să fim consecvenți şi să spunem că *but* din expresia ”*But* me no buts“ este o conjuncție care a devenit adverb, care a devenit prepoziție, care a devenit verb etc. – interpretare evitată până şi în gramaticile engleze cele mai tradiționale.

Eforturile autorilor gramaticii de față au urmărit cu perseverență discutarea diferitelor probleme pe plan sincronic-funcțional, ținând seama de elementul diacronic şi de interdependența dialectică dintre diferitele ramuri ale lingvisticei generale, accentuându-se îndeosebi legătura dintre morfologie, sintaxă, lexicologie şi stilistică.

Edith IAROVICI

Scurt istoric al limbii engleze.

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

Limba engleză contemporană nu poate fi studiată decât în strânsă legătură cu evoluția limbii engleze de-a lungul veacurilor, în strânsă legătură cu desfăşurarea evenimentelor economice, politice, sociale şi culturale ce au influențat-o. Astfel, de pildă, datorită invaziilor germanice, limba vorbită astăzi în Anglia este o limbă germanică; cucerirea normandă a îmbogățit cu numeroase cuvinte franceze vocabularul limbii engleze şi a accelerat în mod indirect procesul de transformare a acesteia dintr-o limbă sintetică într-o limbă analitică. Renaşterea a avut drept rezultat un nou val de împrumuturi din latină şi greacă; revoluția industrială, dezvoltarea mişcării muncitoreşti, au îmbogățit mult vocabularul limbii engleze. Iată numai câteva exemple care ne arată influența foarte însemnată a istoriei poporului englez asupra limbii pe care acesta o vorbeşte.

Limba engleză aparține grupului de vest al limbilor germanice, care fac parte din familia de limbi indo-europene. Istoria limbii engleze începe în jurul anului 450, o dată cu venirea în Britania a unor triburi din nordul Germaniei. Primii au fost juții, care s-au stabilit în Kent şi în insula Wight. Saxonii i-au urmat curând, aşezându-se în actualele comitate Sussex şi Wessex. Anglii s-au stabilit în centrul Angliei şi pe coasta de nord-est. Astfel s-au răspândit în Britania dialecte germanice apusene, care au luat locul limbilor celtice vorbite până atunci pe teritoriul țării. Aceste limbi au supraviețuit numai în Irlanda, în nordul Scoției, în Țara Galilor şi – până la sfârşitul secolului al XVIII-lea – în Cornwall.

În evoluția neîntreruptă a limbii engleze, se pot distinge trei perioade principale:

1) engleza veche (Old English), între anii 450 şi 1100;

2) engleza medie (Middle English), între anii 1100 şi 1500;

3) engleza modernă (Modern English), de la 1500 până în zilele noastre.

Aceste delimitări sunt, fireşte, convenţionale, trecerea de la prima perioadă la a doua şi de la a doua la a treia efectuându-se treptat şi pe nesimţite. Ambele treceri reprezintă însă salturi calitative, pregătite de numeroase acumulări cantitative.

Caracteristicile esenţiale ale celor trei perioade sunt următoarele: engleza veche avea un sistem flexionar extrem de bogat; în engleza medie a avut loc o nivelare treptată a flexiunii; majoritatea terminaţiilor au dispărut în prima parte a englezei moderne.

Înainte de a examina această evoluţie mai îndeaproape, se cuvine să spunem câteva cuvinte despre *vocabularul* limbii engleze. Acesta a crescut de aproximativ zece ori în decursul englezei medii şi moderne. Totodată el s-a modificat simţitor din punctul de vedere al componenţei sale: în timp ce era aproape în întregime germanic în engleza veche, astăzi el cuprinde aproximativ 55% elemente romanice, 10% împrumuturi din alte limbi şi numai 35% elemente germanice. Totuşi fondul principal lexical al limbii engleze a rămas germanic, în ansamblu. Această constatare nu se bazează pe un studiu amănunţit al fondului principal lexical al limbii engleze, întrucât nu avem încă la îndemână un asemenea studiu, ci pe faptul că orice conversaţie uzuală dusă în limba engleză cuprinde un număr covârşitor de cuvinte de origine germanică, precum şi pe cercetările statistice făcute cu privire la proporţia de cuvinte anglo-saxone folosite de unii dintre cei mai mari scriitori englezi. S-au găsit, de pildă, 90% la Shakespeare, 81% la Milton, 75% la Swift, 75% la Galsworthy, 73% la Shaw etc.[1]

Numeroasele împrumuturi care au sporit masa vocabularului nu reprezintă numai o creştere numerică, ci şi una calitativă, în sensul exprimării din ce în ce mai adecvate a unor noţiuni noi şi variate, şi în sensul unei remarcabile îmbogăţiri a sinonimiei şi a posibilităţilor de exprimare mai abstractă şi mai nuanţată.

Această creştere cantitativă şi calitativă se explică prin necesităţile din ce în ce mai mari ale comunicării în cadrul unei societăţi tot mai evoluate. De ce vocabularul limbii engleze s-a îmbogăţit într-o atât de mare măsură cu elemente romanice? În

[1] F. T. Wood, *An outline History of the English Language*, London, 1941, p. 49—50.

primul rând, ca o urmare a cuceririi normande şi, în al doilea rând, ca o urmare a Renaşterii.

După cucerirea normandă, care a avut loc în 1066, limba franceză a devenit limba oficială, folosită la curte, în aparatul administrativ şi judiciar, în învăţământ şi biserică, precum şi în literatură. După 1204 însă, când Anglia pierde Normandia şi nobilii se văd lipsiţi de moşiile din ţara lor de baştină, cele din Anglia trec pe primul plan al preocupărilor lor. În consecinţă ei îşi însuşesc din ce în ce mai temeinic limba engleză, care începe să recâştige terenul; în 1258 este dată prima proclamaţie regală în franceză şi engleză; către sfârşitul secolului al XIII-lea, mănăstirile şi universităţile se văd nevoite să interzică folosirea limbii engleze, care o înlocuise treptat, pe nesimţite, pe cea franceză. Războiul de 100 de ani, răscoala ţărănească din 1381, descompunerea relaţiilor feudale, dezvoltarea relaţiilor capitaliste – toate acestea au contribuit la reafirmarea limbii engleze. Într-adevăr, la începutul secolului al XIV-lea toată lumea vorbea engleza, iar franceza dispăruse din literatură, menţinându-se câtva timp încă în parlament, în şcoli, la curte şi la curţile judecătoreşti.

Pe măsură ce limba engleză câştiga victoria, ea adopta numeroase cuvinte din limba franceză (circa 10 000), necesare pentru a exprima o serie de noţiuni noi, proprii dezvoltării vieţii economice, politice, sociale, culturale; este drept că unele numeau noţiuni deja redate în limbă, ceea ce a dus însă la îmbogăţirea sinonimiei şi a posibilităţilor de nuanţare.

O altă perioadă de creştere masivă a vocabularului a fost Renaşterea, care, fiind o etapă de mare dezvoltare şi înflorire a vieţii economice şi culturale, a creat necesitatea găsirii unui număr uriaş de termeni noi pentru denumirea multiplelor noţiuni noi.

Între timp se desfăşura, ca şi în alte ţări, o luptă înverşunată între limba naţională şi limba latină în literatura ştiinţifică şi chiar – într-o anumită măsură – în beletristică. Victoria limbii naţionale (care în Anglia luase fiinţă în secolul al XV-lea pe baza dialectului vorbit în jurul Londrei – centrul economic, politic şi cultural al ţării) i-a făcut pe scriitorii, traducătorii şi oamenii de ştiinţă ai vremii să caute să suplinească lipsa unui mare număr de termeni de care aveau nevoie pentru a scrie în

limba engleză. În acest scop, ei apelau, fireşte, mai ales la limbile clasice, îndeosebi la limba latină, pe care o mânuiau cu multă uşurinţă. Acest fapt a adus un nou val de elemente romanice în vocabularul englez.

Revenind la domeniul *gramaticii*, constatăm, cupă cum am mai spus, că engleza veche avea un sistem flexionar extrem de bogat: substantivul, adjectivul, pronumele, articolul aveau desinenţe pentru caz, număr şi gen; formele verbelor variau după persoană, număr, mod, timp etc. Prin urmare engleza veche era o limbă *sintetică*. Către sfârşitul perioadei începu procesul de «nivelare» a terminaţiilor (levelling of endings), care se accentuă mult în engleza medie şi fu urmat, la începutul englezei moderne, de procesul de «pierdere» a terminaţiilor (loss of endings). Flexiunea scăzuse mult, dar în schimb crescuse importanţa instrumentelor gramaticale, a construcţiilor analitice şi a ordinii cuvintelor în propoziţie. Iată pentru ce, spre deosebire de engleza veche, engleza modernă este o limbă *analitică*.

Unii filologi au căutat explicaţia pentru această transformare în consecinţele cuceririi normande, socotind, de pildă, că genitivul prepoziţional şi dativul prepoziţional ar imita construcţia asemănătoare din limba franceză, însă aceste forme apăruseră în engleza veche. După cum spune A. Meillet, «tendinţa de a înlocui flexiunea prin ordinea cuvintelor şi prin cuvinte accesorii este un lucru universal în indo-europeană. Nicăieri ea nu se manifestă mai puternic decât în limbile germanice... Nicăieri ea nu s-a realizat mai complet decât în engleză. Engleza reprezintă termenul extrem al unei dezvoltări... »[2]

Prin urmare nu este vorba de un efect al cuceririi normande, care a putut cel mult să accelereze procesul de reducere a terminaţiilor, limba engleză fiind lipsită vreme îndelungată de influenţa normativă a statului, a şcolii, a literaturii. Una din cauze pare să fie o foarte importantă lege internă de dezvoltare a limbilor germanice, şi anume apariţia şi fixarea accentului de intensitate pe silaba iniţială, fapt caracterizat de A. Meillet ca o «adevărată revoluţie»[3]. După cum arată un

---

[2] A. Meillet, *Caractères généraux des langues germaniques*, Paris, 1930, p. 191.

[3] *Ibid*., p. 72.

gramatician din Europa de Răsărit, referindu-se la reducerea terminațiilor în decursul evoluției limbii engleze, «acest proces a fost legat de apariția în limbile germanice a accentului de intensitate şi fixarea lui pe vocalele radicale; elementele finale care au rămas în poziție neaccentuată s-au redus şi, treptat, au căzut complet. Această împrejurare s-a reflectat atât în formarea cuvintelor în limba engleză cât şi în morfologia ei... »

Iată câteva exemple care ilustrează evoluția flexiunii în limba engleză:

Engl. veche	leorn*ian*	mon*a*	sun*ne*	sun*u*	stan*as*
Engl. medie	lern*en*	mon*e*	sun*ne*	sun*e*	ston*es*
Engl. mod.	learn	moon	sun	sun	stones

După cum vedem, vocalele *ia, a, u* s-au transformat toate în *e*, iar pe urmă terminațiile s-au redus, numeroase cuvinte devenind monosilabice în pronunțare, chiar dacă în scris par uneori neschimbate, aşa cum se întâmplă în cazul pluralului *stones*. Sunt multe cazuri în care sunetul vocalic din silaba finală neaccentuată s-a modificat, însă reprezentarea lui grafică a rămas aceeaşi. Astfel, *-ar, -er, -ir, -or, -ur* se pronunță la fel în cuvinte ca *vulgar, baker, elixir, cantor, murmur*.

Datorită reducerii masive a terminațiilor, substantivul nu a păstrat decât două desinențe cazuale, adjectivul şi articolul au devenit invariabile, pronumele a pierdut numeroase terminații, verbul de asemenea. În schimb s-au dezvoltat larg construcțiile analitice ca, de pildă, cele cu *of* pentru genitiv şi *to* pentru dativ, iar ordinea cuvintelor a devenit fixă, dobândind o deosebită importanță gramaticală. Astfel se impune ordinea *subiect-predicat-obiect* şi Jespersen ne dă în această privință cifre foarte grăitoare, arătând că ordinea *subiect-predicat*-obiect apare în proporție de numai 16% în «Beowulf» şi 40% în proza regelui Alfred, însă în proporție de 82 - 97% la o serie de scriitori reprezentativi ai secolului al XIX-lea[4].

Funcțiunile sintactice ale cuvintelor sunt deseori determinate de locul lor în propoziție. În propoziția *We drink water*, cuvântul *water* este substantiv şi

[4] O. Jespersen, *Essentials of English Grammar*, London, 1953, p. 99.

complement direct de vreme ce este aşezat după verbul tranzitiv *to drink*, dar în propoziția *We water the flowers in the evening*, cuvântul *water* este verb şi predicat din moment ce este aşezat după subiectul *we*.

Datorită faptului că nu există terminații caracteristice anumitor părți de vorbire în urma sărăcirii flexiunii, este deseori greu să recunoaştem părțile de vorbire după forma lor. Astfel, de pildă, *speak* este verb, *bleak* este adjectiv, iar *leak* substantiv. În timp ce în limba română avem patru conjugări, potrivit terminației infinitivului, verbele din engleza modernă se împart în două mari categorii, regulate şi neregulate, după felul în care se formează trecutul indicativului (Past Tense) şi participiul trecut, însă terminațiile infinitivului sunt extrem de variate şi cu totul nesemnificative în ceea ce priveşte clasificarea lor, de exemplu: *to ask, to do, to mend, to place, to go, to put, to glide, to read, to sleep* etc.

Lipsa flexiunii este cauza principală a unui fenomen foarte frecvent în limba engleză contemporană, şi anume trecerea unui cuvânt dintr-o parte de vorbire în alta (conversion). Astfel, de pildă, din verbul *to run* a derivat substantivul *run*, din substantivul *paper* a derivat verbul *to paper*, din substantivul *chance* a derivat adjectivul *chance*, din adjectivul *native* a derivat substantivul *native* etc. Acest fenomen a făcut şi mai necesară o ordine a cuvintelor din ce în ce mai rigidă.

După modificările esențiale survenite în domeniul gramaticii în decursul perioadei englezei medii – pierderea majorității desinențelor şi creşterea mare a importanței instrumentelor gramaticale, a formelor analitice şi a ordinii cuvintelor – evoluția gramaticii în perioada englezei moderne pare extrem de calmă şi lină. Renaşterea nu a adus, din acest punct de vedere, niciun fel de schimbări însemnate. Ea este marcată doar de menținerea unor forme ce au dispărut ulterior – cum ar fi unele plurale în *-n* (de ex. eyen, shoon), construcția „*his-genitive*" (de ex. la Shakespeare: "the count his galleys", "Mars his heart"), comparative şi superlative ca *lenger, strenger, more strong, eloquenter, inventivest, delectablest*, comparative şi superlative duble ca *worser, the most unkindest*, forme pronominale ca *thou, thee*, folosirea la întâmplare a formelor *shall* şi *will*, perfectul compus format cu auxiliarul *to be*, persoana a treia singular a indicativului prezent terminată deseori în *-eth* sau -

th, iar persoana a treia plural uneori în *-s* sau *-es*, folosirea a două şi chiar trei negaţii (de ex. la Shakespeare: ”Nor never none shall mistress be of it, save I alone“) etc.

Pe lângă menţinerea unor forme arhaice, Renaşterea este marcată de apariţia unor forme noi, care nu reprezintă însă schimbări esenţiale, de pildă: folosirea impersonală a pronumelui *they*, formarea adjectivului posesiv neutru *its*, folosirea pronumelui interogativ *who* ca pronume relativ, trecerea unor verbe tari în categoria verbelor slabe etc.

Singura modificare importantă adusă de secolele XVII şi XVIII în domeniul gramaticii este folosirea din ce în ce mai amplă a aspectului continuu (pentru indicarea unei acţiuni în curs de desfăşurare într-un anumit moment sau în raport cu o altă acţiune), precum şi a auxiliarului *to do* pentru interogativ şi negativ.

În ceea ce priveşte secolele XIX şi XX, ele înregistrează doar unele tendinţe neînsemnate, cum ar fi folosirea tot mai clară a conjunctivului (de ex. ”I shall wait till he *comes*“ în loc de ”I shall wait till he *come*“; ”He ordered that we *should be* present“ în loc de ”He ordered that we *be* present“; ”Whoever you *may be*, you have no right to do this“ în loc de ”Whoever you *be*, you have no right to do this“), folosirea formei *you were* la persoana a doua singular în locul formei *you was* şi a formei *if I was* la persoana întâi singular în locul formei *if I were* etc. O tendinţă mai importantă este dezvoltarea mare a construcţiilor formate dintr-un verb şi un morfem adverbial, de tipul *to give in, to give up, to make off, to make out, to take in, to show off* etc. Numărul lor a crescut din ce în ce mai mult şi continuă să crească. Astfel, de pildă, verbele *to back, to blow, to break, to bring, to call, to come, to fall, to get, to give, to go, to hold, to laz, to let, to make, to put, to run, to set, to take, to turn, to work* au dat, potrivit monografiei lui A. G. Kennedy ”The Modern English Verb-Adverb Combination“[5], 155 de construcţii având peste 660 de sensuri şi folosiri diferite.

---

[5] Citat de A. C. Baugh, *A History of the English Language*, London, 1954, p. 412.

După ce am cercetat pe scurt dezvoltarea vocabularului şi, ceva mai amănunțit, evoluția gramaticii, nu putem încheia acest foarte sumar istoric al limbii engleze fără a aminti de o problemă deosebit de dificilă pe care o ridică studiul acestei limbi, şi anume discrepanța extrem de mare dintre pronunțare şi ortografie. În general, ortografia de astăzi oglindeşte pronunțarea de la sfârşitul perioadei englezei medii. De aceea este foarte greu, nu numai pentru străini, dar şi pentru mulți englezi, să-şi amintească diferitele moduri în care unul şi acelaşi sunet poate fi reprezentat, de exemplu [i:] în cuvintele *he, machine, see, steal, believe, receive*, sau [ʃ] în cuvintele *shall, Asia, tissue, pension, moustache, fuchsia, mission, official, ocean, conscience, schedule, vitiate, pshaw*; pe de altă parte, una şi aceeaşi literă poate reprezenta sunete diferite, de exemplu litera *a* în cuvintele *cat, tall, path, many, made, care, wash, steward*.

În engleza veche ortografia era fonetică, redând în general sunetele în mod fidel. Situația începe să se schimbe în engleza medie, când scribii anglo-normanzi folosesc unele metode franceze de redare a sunetelor (de ex. *ou* în locul lui *u*; *c* în locul lui *s* etc.). Ei înlătură semnele speciale prin care se indicaseră vocalele lungi în engleza veche, înlocuindu-le mai întâi prin vocale duble, apoi prin adăugarea unui *e* la sfârşitul cuvântului (de ex. gos – goos – goose). Pe de altă parte, o vocală scurtă este deseori indicată de el prin dublarea consoanei următoare, fapt care explică şi astăzi dublarea consoanei finale a unor adjective şi verbe monosilabice cu vocală scurtă (de ex. hot – hotter – hottest; rub – rubbed – rubbing).

La începutul perioadei englezei moderne, ortografia nu mai este fonetică, atât din cauza modificărilor introduse de scribi cât şi din pricina faptului că ea nu oglindeşte schimbările de pronunțare survenite în decursul timpurilor. Situația se complică şi mai mult atunci când, în timpul Renaşterii, etimologiştii transformă ortografia anumitor cuvinte astfel încât redarea lor grafică să corespundă originii lor reale (atribuindu-le însă uneori o etimologie fantezistă), ajungând să scrie, de pildă, *doubt, indict, choir, victuals* în loc de *dout, indite, quire, vitailles*. Uneori o literă adăugată începe în cele din urmă să fie rostită, denaturându-se astfel pronunțarea unor cuvinte (de ex. *l* în *fault*, *d* în *advance*, *c* în *perfect*). În prima jumătate a secolului al XVI-lea, ortografia cunoaşte încă multe fluctuații, nu numai de la un scriitor la

altul, dar chiar la unul şi acelaşi scriitor. Astfel, Greene scria *fellow, felow, felowe, fallow* sau *fallowe*. Către mijlocul secolului, datorită răspândirii lucrărilor tipărite şi străduințelor unor filologi, se realizează într-o anumită măsură unificarea şi fixarea ortografiei. Către jumătatea secolului al XVII-lea, ortografia engleză este aproape identică cu cea de astăzi. Între timp, pronunțarea a mai suferit însă schimbări foarte însemnate, ceea ce a mărit şi mai mult discrepanța dintre sunetele limbii engleze şi reprezentarea lor grafică. Deşi problema necesității unei reforme a ortografiei s-a pus în repetate rânduri în Anglia, îndeosebi în secolul al XIX-lea şi la începutul secolului nostru, ea a stârnit proteste vehemente din partea cercurilor conservatoare şi rezolvarea ei cade în sarcina viitorului. Este interesant de reținut faptul că, deşi mulți dintre actualii ei partizani sunt însuflețiți de cele mai bune intenții, există alții care nu sunt mânați decât de dorința de a facilita adoptarea limbii engleze ca limbă unică internațională.

SUBSTANTIVUL

PARTEA A DOUA

MORFOLOGIA

SUBSTANTIVUL
(The Noun)

Substantivul este partea de vorbire cu ajutorul căreia denumim *obiecte* (obiecte în înțelesul de ființe, lucruri, acțiuni, stări, însușiri, relații etc.), de exemplu:

man, labourer, teacher, nightingale, horse	(ființe)
table, window, pencil, picture	(lucruri)
writing, skating, work, activity	(acțiuni)
illness, happiness, silence, enthusiasm	(stări)
kindness, beauty, blackness, fluidity	(însușiri)
similitude, neighbourhood	(relații)

1) **Aspectul formal al substantivelor.** În afara unui număr restrîns de substantive terminate în sufixe specifice (v. II, p. 139) foarte multe substantive — indiferent dacă sînt supuse sau nu conversiunii — nu pot fi identificate prin forma lor:

table, room, pen, dog, cat, garden, roll, ball, sun etc.

Exemplele citate mai sus reprezintă *substantive* nedeterminate (neprecizate gramatical); în realitate, în uzajul limbii — cu unele excepții, cum ar fi expresiile idiomatice etc. — ele capătă o determinare sau alta: *a* man (*man* e precedat de articolul nehotărît anticipativ sau generic), *the* man (*the* — articol hotărît anaforic), man (determinare zero generică), men (plural, determinare zero generică), *this* man (this — adjectiv demonstrativ) etc. Determinantul specific al substantivului este articolul (v. I, p. 171).

2) **Categoriile morfologice ale substantivului.** Categoriile morfologice care caracterizează orice substantiv într-un context dat sînt: categoria numărului, a genului și a cazului, de exemplu:

Working-people's (numărul singular — în înțelesul colectiv — genul comun, cazul genitiv) *houses* (numărul plural, genul neutru, cazul nominativ) may be improved, and their *management* (numărul singular, genul neutru, cazul nominativ) taken out of the *hands* (numărul plural, genul neutru, cazul acuzativ) of commercial *speculators* (numărul plural, genul masculin, cazul genitiv). (William Morris, *Communism).*

Categoriile morfologice ale substantivului se întregesc prin cîteva categorii lexicale și lexical-gramaticale: compunerea, derivarea și ideea de număr.

CLASIFICAREA SUBSTANTIVELOR
(Classification of Nouns)

A. *CLASIFICAREA SUBSTANTIVELOR DUPĂ CRITERIUL COMPUNERII*
(Classification of Nouns According to Composition)

a. **Substantive simple**
(Simple Nouns)

Substantivele simple sînt formate dintr-un singur cuvînt care nu se mai poate descompune în părţi de vorbire componente sau care, atunci cînd totuşi se poate descompune, oferă doar rămăşiţe sau forme puternic alterate ale procesului de dezvoltare istorică. Exemple:

clock, house, ant, mist rod

N o t ă. Un cuvînt ca *smog* (amestec de fum şi ceaţă) provine din *smoke* (fum) şi *fog* (ceaţă); *alarm* — din ital. à l'arme; *jeopardy* — din fr. jeu parti; *nincompoop* — din lat. non compos mentis; *cablegram* — din cable şi telegram; *electrolier* — din electricity şi chandelier; *snark* — din snake şi shark etc. Unii gramaticieni numesc aceste cuvinte *compuşi substantivali deghizaţi* (Disguised Noun Compounds).

b. **Substantive compuse**
(Compound Nouns)

Format din două şi, uneori, din mai multe părţi de vorbire, un substantiv compus desemnează un obiect, ca orice substantiv simplu. Strînsa legătură semantică dintre părţile componente ale unui substantiv compus îl deosebeşte pe acesta de combinaţiile lexicale libere, după cum se poate vedea din următoarele două exemple:

a) *a blackboard* („o tablă") — substantiv compus, comparabil cu "a chair", "a table", "a map" etc., dar nu cu: "a white board" sau "a yellow board" etc.

b) *a good book* („o carte bună") — combinaţie liberă (adjectiv plus substantiv), comparabilă cu: "a bad book", "a boring book", "a less interesting book" etc., dar nu cu: "an exercise-book", "a pen", "a map" etc.

Substantivele compuse pot fi formate din *diferite* părţi de vorbire, de exemplu:

subst. + subst.: classroom, safety-razor, motor-car, shepherd's pipe, ship's biscuit, drawing-room

adj. + subst.: sweetheart, singing bird, blackbird

subst. + adj.: knight errant, court martial

pron. + subst.: he-goat, she-wolf

vb. + subst.: clasp-knife, makeshift, make-weight, pickpocket

vb. + vb.: make-believe

adv. + subst.: through-train, uptrain, outhouse
vb. + adv.: drawback, turn-out, set-back
adv. + vb.: welcome, welfare, upkeep
adv. + part. trecut: by-gones
subst. + prep. + art. + subst.: will-o'-the-wisp
subst. + prep. + subst.: editor-in-chief
vb. + pron. + negaţie: forget-me-not etc.

Desinenţa posesivului nefiind un factor productiv în engleza contemporană, substantivele compuse pe baza lui *'s* reprezintă formaţiuni vechi, adesea înlocuite prin forme analitice (de ex. calf's skin — calf skin etc.).

Ortografierea substantivelor compuse. Substantivele compuse pot apărea scrise într-un singur cuvînt (classroom), în cuvinte scrise separat (water ouzel) sau despărţite prin liniuţă (dining-room). H. W. Fowler, în prefaţa dicţionarului *Oxford Concise*, 1949 (p. VIII—IX), spune: „Trebuie de asemenea să recunoaştem că după ce ne-am străduit din răsputeri să ajungem la un principiu care să ne înveţe cînd anume este cazul să separăm, cînd să folosim liniuţa de unire şi cînd să unim părţile cuvintelor compuse, am fost nevoiţi să renunţăm la încercare întrucît nu avea nici o şansă de succes".

Legătura logică dintre elementele componente. Legătura logică dintre elementele din care e alcătuit un substantiv compus poate avea aspecte multiple, unele dintre acestea contravenind chiar înţelesului condiţionat de legăturile morfologice specifice (de exemplu: *ship's biscuit* — „pesmete marinăresc"; ideea de genitiv — „pesmete al vasului" — este cu desăvîrşire înlăturată).

O mare diversitate de legături se pot stabili în interiorul compuşilor formaţi din substantiv + substantiv:

(conţinut)	goldfield	teren aurifer (teren care conţine aur)
(scop)	classroom	clasă (încăpere pentru lecţii, in care se ţin orele)
(alcătuire)	railway	cale ferată (cale făcută din şine)
(instrumentalitate)	steamboat	vapor (vas propulsat de aburi)
(acţiune)	evil-doer	răufăcător (cel care face rele)
(posesiune, apartenenţă)	wolf's claws	licopodium (ghearele lupului, gheare de lup) etc.

Consideraţi de ordin stilistic. Nu se pot face generalizări cu privire la valoarea *stilistică* a substantivelor compuse din limba engleză, în funcţie de elementele din care sînt formate. Singura excepţie o constituie substantivele formate prin reduplicare onomatopeică (Onomatopoeic Reduplication) şi avînd un caracter familiar, de obicei umoristic, de exemplu:

tittle-tattle; puff-puff; fiddle-faddle.

Substantivele compuse din limba romînă — mult mai puţin numeroase — permit, dimpotrivă, cîteva generalizări de ordin stilistic.

Astfel:

a) Substantivele formate din *nominativ* + *nominativ* au, într-o proporţie covîrşitoare, un caracter tehnic: cal-putere, maşini-unelte, pat-vagon, peşte-ferăstrău, toc rezervor, ani-lumină etc.

b) Substantivele formate din *verb* + *substantiv* exprimă o nuanță afectivă de nemulțumire, dispreț, batjocură, iar unele circulă ca porecle: tîrîie-brîu, fluieră-vînt, papă-lapte, linge-blide etc.

c) Elementul afectiv se regăsește într-un număr mare de compuși formați din *substantive* + *adjective* (Făt-Frumos, cărbune acoperit, mațe-fripte, sînge albastru etc.), cu toate că orientarea unor astfel de construcții poate fi și în sensul terminologiei tehnice și specializate (piatră-vînătă, lapte dulce, iarbă-neagră, floare albastră etc.) [1]

B. *CLASIFICAREA SUBSTANTIVELOR DUPĂ CRITERIUL DERIVĂRII*

(Classification of Nouns According to Derivation)

1. SUBSTANTIVAREA

(Substantivization)

a. Substantivarea adjectivului

Substantivarea adjectivului se întîlnește în cele mai vechi etape de dezvoltare a limbii engleze. [2] Este probabil ca substantivarea să fi devenit posibilă o dată cu elipsa; foarte multe adjective au devenit substantive ca rezultat al acestui proces, de exemplu:

a copper *din* a copper coin
silks *din* silk garments
tights *din* tight trousers
the present *din* the present time etc.

Astăzi transformarea adjectivelor în substantive reprezintă un fenomen destul de rar.

1) **Adjective substantivate complet** (Wholly Substantivized Adjectives). Prin adjective substantivate complet nu trebuie să înțelegem neapărat adjective asimilabile cu substantivele individuale (care au atît numărul singular cît și numărul plural etc.), ci adjectivele asimilabile cu *oricare* din categoriile de substantive.

Adjectivele substantivate complet se pot grupa după cum urmează:

a) Cele care au singular și plural: native, representative, exponent, Rumanian, European etc. (two natives, many representatives, these exponents etc.). Exemple în context:

The Return of the *Native* (titlul unui roman de T h. H a r d y).

The *executive* of the Labour Party realized that its line scraped through only by the skin of its teeth. ("Daily Worker", 26 V, 1960).

---

[1] V. și I. I o r d a n, *Stilistica limbii romîne*, București, 1944, p. 217 et seq.
[2] V. M. D e u t s c h b e i n, *System der neuenglischen Syntax*, Leipzig, 1931, p. 217.

The new hands began to arrive in shore-boats rowed by white-clad *Asiatics*. (J. Conrad, *The Nigger of the "Narcissus"*).

b) Cele care au numai singularul: the present, the past, the future; Rumanian, Russian, Italian, English (ca nume de limbi); red (culoarea roșie), blue (culoarea albastră), white (culoarea albă); the Pacific (Ocean), the Mediterranean (Sea); the new (noul), the beautiful, the ridiculous, the abstract, the sublime. Exemple în context:

He could not speak *English* a year ago.
Let *the* dead *past* bury its dead. (Longfellow, *A Psalm of Life*)

Thou who didst waken from his summer dreams
The blue *Mediterranean* etc. (Shelley, *Ode to the West Wind*)

c) Cele care au numai pluralul: the English, the poor, the rich; the moderns, the ancients; sweets, works, bitters, de exemplu:

Said the king: "As the potter lives by making pots, so we live by robbing *the poor*." (William Morris, *A King's Lesson*)

2) **Adjective substantivate parțial** (Partially Substantivized Adjectives). Spre deosebire de adjectivele substantivate complet, adjectivele substantivate parțial sînt însoțite de cuvinte care le împrumută adesea un caracter pronominal: the young ones, those absent, the former... the latter..., Nam-Bok, the Unveracious etc. Exemple în context:

Paul and John are brothers. *The former* is a pupil, *the latter*, a student.

Nota 1. Numele limbilor, atunci cînd nu sînt însoțite de cuvîntul *language* sau *tongue*, sînt precedate de articolul zero (Rumanian, Russian). Uneori, însă, în legătură cu ideea de traducere din unele limbi, se folosește articolul hotărît (a translation from *the* French.)

Nota 2. Atunci cînd sînt folosite într-un sens generic, numele culorilor sînt precedate de articolul zero. Particularizate sau exprimînd nuanțe, ele pot fi precedate de articolul hotărît sau nehotărît, de exemplu:

The cover was dark green.
The blue of the sky.

Nota 3. Substantivarea anumitor adjective atrage după sine și o accentuare afectivă a acestora, de exemplu:

I never saw such a *stupid!*

Cazurile de substantivare a adjectivelor sînt foarte frecvente în limba romînă (noul, frumosul, romîna, Mediterana etc.), ceea ce permite, în general, traduceri literale. Excepții:

He is my junior.	E mai mic (mai tînăr) ca mine.
...and the like.	...și alții (ca aceștia, de seama lor, asemenea lor) etc.

Expresii idiomatice conținînd adjective substantivate: in general, in particular, in the main, on the whole, in short, in full, for the present, for the future, in the past, on the left, on the right, in the dark, in the affirmative,

in the negative, out of the usual, for good, all of a sudden, to get the better of somebody, a change for the better, to be at one's best, to breathe one's last, not in the least, at worst, at best, at the latest, to the last, at (the) most, to make the most of.

b. Substantivarea altor părţi de vorbire

După adjectiv, participiul trecut — adjectiv şi infinitivul sînt elementele morfologice care prezintă cazuri mai dese de substantivare, de exemplu: the wounded, the diseased, the rescued, the fallen, the accused, the crippled etc.; a try, a go, a push etc.

Participiile substantivate reprezintă numărul plural şi se acordă în consecinţă cu alte părţi de vorbire, de exemplu:

The unemployed were organizing in all parts of England.

Şi alte părţi de vorbire se pot substantiva, mai cu seamă în cadrul expresiilor idiomatice, de exemplu:

the whys and wherefores of a problem (why, wherefore — conjuncţii)
the ins and outs (in, out — adverbe)

Este interesant de notat că, potrivit dicţionarului *Concise Oxford*, în construcţiile de tipul: *from there, by there* etc., adverbul *there* este substantiv. Or, prezenţa prepoziţiei în faţa adverbului nu atrage după sine şi substantivarea acestuia; adverbele de tip determinativ *pot* fi precedate de prepoziţii, întocmai ca pronumele, fiind nişte înlocuitori (comparaţi: from her, by them — from there, by there etc.).

2. CONTRAGEREA
(Contraction)

Contragerea este procedeul prin care o anumită parte a unui cuvînt este eliminată, restul cuvîntului fiind (în marea majoritate a cazurilor) echivalent cu cuvîntul întreg. Cu toate că rolul contragerii în formarea de noi cuvinte nu este atît de mare ca acela al compunerii sau afixaţiei, procedeul este destul de vechi în limba engleză (începe aproximativ în secolul al XIII-lea) şi în ultima vreme a devenit deosebit de productiv.

1) **Substantive contrase prin afereză** (Aphaeresis) — omiterea primei părţi dintr-un cuvînt:

story (din history)
squire (din esquire)
plot (din complot)
phone (din telephone)
sample (din example)
bus (din omnibus)
'change (din Exchange)
wig (din periwig)
car (din motor-car) etc.

2) **Substantive contrase prin sincopă** (Syncope) — omiterea părţii de mijloc a unui cuvînt:

captain (din fr. capitaine)
marshall (din fr. maréchal)
mart (din market)
e'en (din even)
ne'er (din never)

3) **Substantive contrase prin apocopă** (Apocope) — omiterea părţii finale a unui cuvînt:

prof (din professor)
sub (din submarine)
co-ed (din co-education)
vac (din vacation)
doc (din doctor)
exam (din examination)
Jap (din Japanese)
stud (din student)
ad (din advertisement)
prom (din promenade)
vamp (din vampire)
ed (din editor)
demirep (din demireputation) etc.

Apocopele sînt de cele mai multe ori folosite în limba vorbită.

3. DEFLEXIUNEA
(Deflexion)

Aplicată la substantive, deflexiunea înseamnă derivarea acestora prin schimbare vocalică dintr-o altă parte de vorbire (verb sau adjectiv) sau dintr-un alt substantiv:

a) dintr-un verb:

song (din to sing)
loss (din to lose)

b) dintr-un adjectiv:

width (din wide)
breadth (din broad)

c) dintr-un alt substantiv:

hedge (din haw)

4. DERIVAREA REGRESIVĂ
(Back-Formation)

Potrivit fenomenului de derivare regresivă, o parte a unui cuvînt este în mod eronat interpretată drept un sufix derivativ sau, în cazuri mai rare, drept un prefix. Astfel, s-a presupus că substantivul *puppy* (provenit din fr. poupée) cuprinde sufixul *-y*: de aici și forma *pup*.

5. AFIXAȚIA
(Affixation)

Pentru prefixele și sufixele substantivale, v. II, p. 139.

6. ABREVIEREA
(Abbreviation)

Abrevierea, înțeleasă ca reducere a substantivelor din limba engleză la forma de inițiale, este un procedeu extrem de răspîndit.

Din punct de vedere ortoepic, abrevierea inițialelor se poate împărți în două grupări:

a) Cazurile cînd inițialele respective se citesc ca o combinație a literelor alfabetului, de exemplu:

DG [ˈdi:ˈdʒi:] (double glass)
FH [ˈefˈeitʃ] (foghorn)
TV [ˈti:ˈvi:] (television)
MP [ˈemˈpi:] (1. Member of Parlament; 2. military police).

b) Cazurile cînd grupul de inițiale se citește ca și cum ar forma un cuvînt de exemplu:

radar [ˈreidɑ:] (radio detection and ranging)
UNO [ˈju:nou] (United Nations Organization).

Există și alte cazuri, mult mai rare, de abreviere, de exemplu:

assn (association)
fmn (formation)
GP [ˈdʒi:ˈpi:], jeep [dʒi:p] (general purpose car)
the three R's (reading, writing and 'rithmetic)
A-bomb (atom bomb).

Abrevierile pot avea și forme de plural, de exemplu:

the P.O.W.'s (the prisoners of war) [1]

[1] Pentru abrevieri, v. *Slovari angliiskih i amerikanskih sokrascenii*, Moskva, 1957 (conține 31.000 de abrevieri).

7. SCHIMBAREA ACCENTULUI MORFOLOGIC
(Change of Morphological Stress)

Fenomenul de trecere a unor verbe în substantive sau de substantive în verbe prin simpla schimbare a accentului morfologic caracterizează în general cuvintele de origine latină:

Subst.	*Verb.*
'abstract	to ab'stract
'accent	to ac'cent
'compound	to com'pound
'conduct	to con'duct
'contest	to con'test
'contrast	to con'trast
'decrease	to de'crease
'extract	to ex'tract
'object	to ob'ject
'permit	to per'mit
'present	to pre'sent
'progress	to pro'gress
'protest	to pro'test
'record	to re'cord
'subject	to sub'ject

C. *CLASIFICAREA SUBSTANTIVELOR PE BAZA IDEII DE NUMĂR*

SUBSTANTIVE PROPRII ŞI COMUNE
(Proper and Common Nouns)

a. Substantive proprii

Generalităţi. Substantivele proprii reprezintă *numele* dat anumitor fiinţe, lucruri sau fenomene, pentru a fi deosebite (permanent) de alte fiinţe, lucruri sau fenomene aparţinînd aceloraşi categorii noţionale — nume de persoane şi animale, denumiri geografice, de corpuri cereşti. Majoritatea substantivelor proprii sînt reprezentate de singular; unele însă se folosesc numai la plural.

Milton, Jack; Spot; the Thames; Jupiter, Venus etc.; the Hebrides, the United States etc.

Thou shalt believe in *Milton, Dryden, Pope;*
Thou shalt not set up *Wordsworth, Coleridge, Southey;*
Because the first is crazed beyond all hope,
The second drunk, the third so quaint and mouthey;

With *Crabbe* it may be difficult to cope,
And *Campbell's Hippocrene* is somewhat drouthy;
Thou shalt not steal from *Samuel Rogers*, nor
Commit — flirtation with the muse of *Moore*.

(B y r o n, *Don Juan)*

Personificările, precum şi noţiunile cărora li se acordă o deosebită importanţă într-un context, pot deveni substantive proprii, de exemplu:

Come, shoulder to shoulder, ere earth grow older,
The Cause spreads over land and sea.

(W. M o r r i s, *The Voice of Toil)*

Nature would brand such demonstration
against her instincts.

(C h. B r o n t ë, *Shirley)*

'Mid many things most new to ear and eye
The pilgrim rested here his weary feet,
And gazed around on Moslem luxury,
Till quickly wearied with that spacious seat
Of *Wealth* and *Wantonness*, the choice retreat
Of sated *Grandeur* from the city's noise...

(B y r o n, *Childe Harold)*

Reprezentînd *nume* date obiectelor, substantivele proprii ca atare nu pot fi însoţite de articolul hotărît sau nehotărît, şi atunci cînd au formă de singular nu pot forma pluralul. Folosirea articolului sau a formei de plural este, totuşi, posibilă, în măsura în care, de fapt, se ţine seama de *obiectele* care poartă numele respective, de exemplu:

the two Johns (cele două *persoane* cu numele de John)
The duchess said haughtily that she had done her best
for the *Esmonds* (familia Esmond).

(T h a c k e r a y, *The History of Esmond)*

N o t ă. Numeroase substantive proprii nume de familie au fost la origine substantive comune, de exemplu: Smith, Baker, Mason, Carpenter, Oven etc.

b. Substantive comune

Substantivelor proprii li se opun *substantivele comune*, care desemnează obiecte reprezentînd o clasă de obiecte, de exemplu:

boat (din clasa "boats"), hare (din clasa "hares"), hat, railway, family, boy, school, man, box, pencil etc.

N o t ă. Unele substantive comune provin din substantive proprii, de exemplu: *boycott* (de la numele căpitanului Boycott, agent pentru moşiile din Irlanda ale

unui nobil englez (pe la 1880); din cauza comportării sale neomenoase față de arendași, aceștia au organizat o grevă împotriva lui).
lynch(ing) (rușinoasă practică rasială în S.U.A., folosită pentru prima oară de judecătorul Lynch, în 1780).
quisling (trădător de patrie — de la numele maiorului norvegian Quisling care în 1940 s-a pus în slujba hitleriștilor care ocupaseră Norvegia).
Alte exemple: galvanism, macadam, mercury, panic, bayonet, bedlam, champagne, copper, cypress, guinea, holland, morocco, turkey etc.

Substantivele proprii și problema inițialelor

Cu privire la folosirea inițialelor majuscule la substantivele proprii trebuie să se facă distincție între cazurile consacrate prin întrebuințare și cele dictate de considerente stilistice.

a) Următoarele categorii de substantive se scriu cu inițială majusculă:
— numele de persoane: John, Smith, Parker, Chaucer;
— numele de animale: Spot, Bagheera, Pussy;
— denumirile geografice: England, the Hebrides;
— numele de popoare: the Rumanians, the Bulgarians;
— denumirile limbilor: Russian, French, Italian;
— denumirile titlurilor, profesiunilor etc. pe care le are cineva: Dr. Brown Professor Jones (apoziții simple);
— numele zilelor săptămînii, al lunilor anului: Tuesday, Monday, January, August;
— numele punctelor cardinale, atunci cînd acestea sînt luate într-un alt sens decît cel strict geografic: She was born in the South;
— substantivele care apar în titlul cărților, al capitolelor etc.: Gulliver's Travels etc.

În general, scriitorii folosesc inițiale majuscule la substantivele pe care le consideră deosebit de importante pentru tema respectivă. P. B. Shelley, adresîndu-se poporului englez în *Song to the Men of England*, îi numește Bees (albine) și folosește majuscula (e semnificativ, de asemenea, faptul că „lorzii" — trîntorii — "drones" — sînt transcriși cu literă mică):

Wherefore, *Bees* of England, forge
Many a weapon, chain, and scourge,
That these stingless *drones* may spoil
The forced produce of your toil?

b) Întrebuințarea inițialelor majuscule stilistice fiind mult mai rară în limba romînă decît în cea engleză, traducerile romînești evită de cele mai multe ori inițialele majuscule. Păstrarea acestora e condiționată de:
— cronologia textului;
— legătura dintre cuvîntul respectiv și temă;
— frecvența cuvîntului în text;
— sublinierea cuvîntului în text;
— valoarea emoțională a cuvîntului;
— originalitate, manierisme.

D. *CLASIFICAREA SUBSTANTIVELOR COMUNE PE BAZA IDEII DE NUMAR*

Clasificarea substantivelor comune din limba engleză contemporană reprezintă, fără îndoială, una dintre cele mai anevoioase operaţii de sistematizare din cadrul gramaticii acestei limbi, dificultăţile — indiferent de criteriile clasificării — fiind condiţionate de o serie de factori, dintre care:

— *polisemantismul anumitor substantive* (astfel, substantivul *pleasure* în sensul de „plăcere", „încîntare", „desfătare" — ca antonim al lui *pain* — nu poate fi folosit decît la forma de singular, întrucît reprezintă un „obiect" unic, în timp ce *pleasure* „plăcere", „ocazie plăcută" etc. are şi forma de plural etc.); de aici necesitatea de a clasifica astfel de substantive în funcţie de anumite sensuri ale lor;

— *variabilitatea determinărilor substantivale*, strîns legată atît de caracterul semantic cît şi de numărul gramatical al substantivelor (astfel, determinanţii generici ai substantivului *lion* sînt *the, a, any* pentru forma de singular şi articolul zero pentru forma de plural — *lions* —, pe cîtă vreme cei ai substantivului *sugar* se reduc la articolul zero — ca să nu mai amintim că diferenţe în privinţa determinării există pînă şi în limitele unei aceleiaşi categorii de substantive: de pildă, substantivul *man*, individual ca şi *lion*, e determinat generic la singular de articolul zero sau nehotărît etc.).

— în unele cazuri, *neconcordanţa dintre numărul gramatical al substantivului şi ideea de număr implicată în conţinutul său (numărul lexical)* (de ex. substantivul *physics* este plural ca formă, dar nu exprimă o pluralitate de obiecte);

— *schimbarea determinărilor şi a acordului cu verbul a unor substantive* ca urmare a evoluţiei limbii, uneori în perioade relativ scurte (astfel, în preajma ultimelor decenii ale secolului al XIX-lea, substantivul *news* se putea acorda cu verbul la plural, putea fi precedat de articolul nehotărît etc. — spre deosebire de situaţia sa actuală);

— pe plan sincronic, *anumite oscilaţii de uzaj* care fac ca unul şi acelaşi substantiv să poată fi încadrat în categorii diferite (împrejurare care, cel puţin în legătură cu substantivele colective, îi face pe Treble şi Vallins să declare: „Toate acestea ne duc înapoi la simpla regulă a substantivelor colective: Fiţi consecvenţi şi faceţi cum credeţi, încrezîndu-vă în ureche şi în simţul dvs. idiomatic" [1]).

Concluzia lui Treble şi Vallins caracterizează, în linii mari, atitudinea autorilor englezi şi americani de gramatici descriptive: lucrări de o factură ostentativ „practică" (definiţii succinte, exemple numeroase, adesea exerciţii) fără preocuparea de a generaliza şi de a face clasificări cît de cît ştiinţifice. În problema care ne interesează, să amintim cu titlu de ilustrare că J. Douglas împarte substantivele comune în: *a)* substantive concrete; *b)* abstracte; *c)* colective şi *d)* verbale [2] (ca şi cum substantivele colective nu ar putea fi şi concrete, iar cele verbale nu ar fi abstracte); că D. Agate porneşte de la o împărţire a

[1] H. A. Treble and G. H. Vallins, *An A.B.C. of English Usage*, Oxford, 1936 p. 50.
[2] *English Grammar and Analysis*, Edinburgh-London, 1908, p. 6.

substantivelor în concrete şi abstracte, subîmpărţindu-le pe primele în: *a)* proprii; *b)* comune şi *c)* colective [1] (ca şi cum substantivele colective nu ar fi şi comune); că Kittredge şi Farley, după ce împart substantivele în comune şi proprii, vorbesc despre „categorii speciale ale substantivelor", şi anume: *a)* substantive abstracte; *b)* colective şi *c)* compuse [2]; că în Gramatica publicată de Blackie, substantivele comune sînt împărţite în: *a)* simple; *b)* abstracte şi *c)* colective [3]; sau că B. Evans grupează substantivele colective alături de cele comune, proprii, abstracte şi concrete etc[4].

Din cele cîteva exemplificări de mai sus se desprinde limpede *absenţa unui criteriu* al clasificării [5], spre deosebire de majoritatea gramaticilor descriptive ale limbii engleze, publicate de autori sovietici, care subliniază importanţa factorului *număr* în vederea unei astfel de clasificări (Iliş, Vinokurova, Ganshina etc.), factor care, şi după părerea noastră, este hotărîtor.

Întrucît „numărul lexical" este cuprins în însuşi obiectul exprimat de substantiv la forma sa de dicţionar, o clasificare bazată exclusiv pe acest criteriu ar fi o clasificare de ordin lexical sau semantic: *book* — un singur obiect; *scissors* — unul sau mai multe obiecte; *takings* — mai multe obiecte etc. A reduce însă clasificarea la atît ar însemna a face o catalogare nesemnificativă prin implicaţiile ei. Mai mult, o astfel de clasificare nu şi-ar avea locul în gramatică, disciplină care atunci cînd operează cu substantivele ţine cont atît de numărul lor gramatical (forme de singular şi plural) cît şi de *precizarea* lor cu ajutorul determinanţilor. Determinanţii sînt primele rudimente de context care îi acordă substantivului o anumită identitate lexical-morfologică (*the* book, *a* book, *this* man, *our* family etc.), după cum se poate vedea şi din faptul că fără determinanţi (exprimaţi sau nu) declinarea substantivelor este imposibilă. Cuvîntul *book*, de pildă, nu poate trece prin formele: *Gen.* of book; *Dat.* to book; *Ac.* book. Numai precizarea lui cu ajutorul unui determinant face declinarea posibilă, de exemplu: *Nom. a* book; *Gen.* of *a* book; *Dat.* (to) *a* book; *Ac. a* book. Ţinînd seama de cele mai sus, clasificarea pe care ne-o propunem capătă un caracter *lexical-morfologic* [6].

Între *numărul lexical* şi *cel gramatical* al substantivelor se stabilesc anumite raporturi. Identificarea lor, însă, nu este posibilă înainte de a preciza noţiunea de număr gramatical (singular sau plural), adeseori interpretată în mod diferit

---

[1] *A Guide to the English Language*, London, 1915, p. 76.

[2] *Advanced English Grammar*, Boston-N. York, p. 29—30.

[3] *Comprehensive English Grammar*, London, p. 11.

[4] *A Dictionary of Contemporary American English*, N. York, 1957, p. 325.

[5] Terminologia variată privind unul şi acelaşi fenomen în cadrul clasificării substantivelor complică şi mai mult lucrurile. O pildă grăitoare este calificarea diferită a ceea ce în mod obişnuit se înţelege prin termenul *substantive individuale*: substantive individuale (Individual Nouns, Sweet), substantive ale clasei (Class Nouns, Sweet), nume ale clasei (Class Names, Meicklejohn), substantive discontinui (Discontinuous Nouns, Palmer), substantive-unităţi (Unit Nouns, Evans), nume obişnuite ale clasei (Ordinary Class Names, Mason); în unele gramatici nu sînt denumite în nici un fel (Bryant etc.).

[6] V. şi V. V. Vinogradov: „Categoria numărului din structura substantivelor... este o categorie lexical-gramaticală... deoarece de formele numărului sînt legate nu numai deosebiri gramaticale, ci şi deosebiri lexical-semantice" (*Russkii iazik*, Moskva, 1947, p. 154); de asemenea, L. P. Vinokurova: „Clasificarea substantivelor e strîns legată de categoria numărului şi de folosirea articolului" etc. (*Grammatika angliiskovo iazika*, Moskva, 1954, p. 24).

de autorii de gramatici engleze. Un exemplu tipic îl constituie tratarea substantivelor de genul "cattle", "police", "clergy", "poultry" etc. Acestea sînt forme de singular pentru Fowler, Zandvoort și Curme, forme de plural pentru Iliș, Hornby, Evans, Scheurweghs și Palmer, plurale „din punct de vedere sintactic" pentru Treble și Vallins, plurale „invariabile", „identice cu forma de singular" pentru Bryant și Mason, plurale „neutre" pentru Lamprecht etc. De aici și generalizările agnostice ale unor autori englezi și americani, de pildă, cea cuprinsă în afirmația lui M. Bryant: „. . . este imposibil să deosebim (disentangle) singularul de plural" [1].

Considerăm că problema nu poate fi soluționată decît în planul unei diferențieri stricte între *formele celor două numere* gramaticale:

— La numărul singular, substantivul nu are decît anumite forme specifice (de ex. substantivele terminate în sufixul *-er:* teach-er, learn-er, play-er etc., în sufixul *-ness:* kind-ness, blind-ness, loveli-ness etc.); altminteri, el se poate termina în orice literă, inclusiv în *-s* (de ex. series, species; gas, pus, bus, summons etc.), deși *-s* e desinența caracteristică a pluralului.

— Formele numărului plural sînt destul de clar specificate prin desinențele *-s* și *-es*, prin desinențe preluate din alte limbi (de ex. addendum — addenda etc.), prin forme care, într-un sens sau altul, se deosebesc de cele ale singularului (de ex. man — men, goose — geese etc.).

Exceptînd, așadar, cazurile cînd singularul își împrumută forma de la plural (de ex. species, series etc.), acesta din urmă se deosebește formal de singular.

O astfel de delimitare rezolvă și problema substantivelor cu formă de singular, dar cu „înțeles plural": ele nu reprezintă *forme de plural* (după cum am văzut că susțin unii autori) și, în consecință, nu trebuie interpretate ca atare. În sprijinul celor de mai sus pot fi aduse și următoarele argumente:

a) Din punct de vedere etimologic, un număr considerabil de substantive cu „înțeles plural" provin din forme de singular, de ex. *cattle*, din ME *catel*, „proprietate", „avere", *Lat. capitale*, „capital", „proprietate"; *deer*, din OE *deor*, „animal sălbatic", ME *deer*, „animal" (substantiv individual) etc.

b) O serie de substantive a căror formă de singular e considerată de unii gramaticieni și ca formă de plural (de ex. *carp, fish, fowl* etc.) infirmă acest punct de vedere prin existența unor forme de plural corespunzătoare *carps, fishes, fowls* etc.)[2]

c) În diferite gramatici descriptive se vorbește despre substantivele „colective" și „ale pluralității", ceea ce denotă necesitatea pe care au resimțit-o respectivii autori de a stabili categorii de sine stătătoare în loc de a le subsuma pur și simplu „formelor de plural" (nu pierdem, bineînțeles, din vedere pe autorii care, neștiind cum să rezolve problema, recurg la anumite procedee evazive, ca, de pildă, acela de a nu o aminti sau de a face trimiteri de la capitolul morfologic respectiv la sintaxă).

Cu aceste precizări, să revenim la raporturile dintre *numărul lexical* și *cel gramatical*. Ele pot fi de două feluri:

---

[1] *A Functional English Grammar*, Boston, 1959, § 19.
[2] V. și H. Sweet, *New English Grammar*, Oxford, 1955, § 1966.

1' *raporturi de concordanță*, de exemplu:

"house" — unitate lexicală, „casă" (un obiect)
"a house" — unitate lexical-gramaticală, „o casă" (un obiect)
"houses" — unitate lexical-gramaticală, „case", „un număr de case"; „casele" (în general) (mai multe obiecte)

2' *raporturi de neconcordanță*, de exemplu:

"physics" — unitate lexicală, „fizică" (un obiect unic)
"physics" cu determinare zero, ca în: "Physics is a science"

— unitate lexical-gramaticală, „fizica" (un singur obiect unic, în ciuda formei de plural).

Dacă între numărul lexical și cel gramatical ar exista numai raporturi de concordanță, problema clasificării substantivelor s-ar rezolva simplu, în planul formelor de singular și plural. Cum însă în engleza contemporană raporturile de neconcordanță sînt numeroase, ele formează categorii și nu pot fi excluse din clasificare.

Raporturile de neconcordanță ies adeseori la iveală cu ajutorul determinanților (*many* people, *few* trout, *three* clergy), dar în unele cazuri — de pildă, în legătură cu *family* ca substantiv colectiv (*this* family, *my* family etc.) care nu se acordă cu formele de plural ale determinanților — ele sînt semnalate numai de verb, de exemplu: My family *are* in. (În același mod: It *was* the latest news. Mathematics *is* an exact science.) În consecință, în măsura în care clasificarea va ține seama și de acordul substantivului cu determinanții care au forme de singular și plural, precum și de acordul cu verbul, ea va deveni *o clasificare lexical-morfologico-sintactică*.

Considerăm indicat ca problema clasificării substantivelor comune să constituie un capitol separat în cadrul „substantivului"; cu atît mai mult, cu cît, în urma analizelor de pînă acum, noțiunea de „număr" cuprinsă în titlul clasificării a căpătat un anumit conținut. După cum s-a putut vedea și din exemple, este vorba de ideea unui „număr *nehotărît*" — „mai mulți", „mai multe" (ca implicație lexicală în cuvinte de tipul "family", "people" etc.); ca implicație lexical-gramaticală în majoritatea formelor de plural: "houses", "books" etc.) Nu fără anumite rezerve, considerăm că pînă și în cazul majorității formelor de singular ale substantivului ("a house", "a man" etc.) precum și în corespondentul lor strict lexical ("house", "man" etc.) ne aflăm în fața unui „număr nehotărît"; mai exact că ideea de „un" sau „una" (a, an) se depărtează de conținutul numeralului „un", „una" (one) din seria numerică obișnuită — 2, 3, 4 etc. Aceste precizări sînt necesare și pentru a arăta că nu subscriem la frecventa împărțire a substantivelor în *countable* și *uncountable* — substantive care se pot număra și substantive care nu se pot număra, deci substantive însoțite sau nu de numerale.

Numeralul nu este decît un determinant *oarecare* al substantivului, pe cîtă vreme „numărul nehotărît" este acela care stabilește — așa cum am văzut — raporturi *organice* între lexic și gramatică.

Clasificarea pornește, așadar, de la o diviziune primară a substantivelor comune în: *a)* substantive bazate pe raporturi de concordanță între numărul

lexical și cel gramatical și *b)* substantive bazate pe raporturi de neconcordanță între numărul lexical și cel gramatical. Cît privește subdiviziunile, și acestea caută să se subsumeze ideii fundamentale de „număr", cu toate că, în dorința de a evita o nouă terminologie, vom folosi și denumiri curente, uneori nepotrivite, sau care pot crea impresia de eterogenitate.

1. SUBSTANTIVE BAZATE PE RAPORTURI DE CONCORDANȚĂ ÎNTRE NUMĂRUL LEXICAL ȘI CEL GRAMATICAL

SUBSTANTIVE INDIVIDUALE
(Individual Nouns)

a. Substantive individuale propriu-zise
(Individual Nouns Proper)

Substantivele individuale au atît numărul singular cît și numărul plural; numărul singular denumește un obiect, iar numărul plural mai multe obiecte aparținînd aceleași clase de obiecte:

— substantive cu forme de singular și plural, deosebite între ele: a book — books, a man — men, a leaf — leaves, a tooth — teeth, a summons — summonses; atunci cînd sînt percepute ca unități separate și distincte, unele substantive care pot deveni colective (cele reprezentînd ființe omenești) se încadrează în această grupare: a family — families, a crowd — crowds, a group — groups etc.; de asemenea substantivele cu înțeles colectiv, dar care nu devin substantive colective (majoritatea reprezintă obiecte neînsuflețite): a heap — heaps, a ream — reams, a wood — woods, a thicket — thickets etc.

— substantive a căror formă de plural e folosită și ca formă de singular: a species — species, a series — series, a works — works, a zoological gardens — zoological gardens, a headquarters — headquarters, a barracks (rareori: a barrack) — barracks, a (general) stores — (general) stores, an alms — alms, a bellows — bellows, a gallows — galllows, an innings — innings, a corps — corps etc.

1) **Determinanți generici:** articolul nehotărît; articolul hotărît cu formele de singular (mai ales în legătură cu specii de animale și plante, dar nu și cu termeni generali ca "animal" "plant" etc. sau — în cele mai multe cazuri — cu substantive reprezentînd obiecte neînsuflețite); articolul zero cu formele de plural; any:

> Caesar will eat up you, and Achilles, and my brother, as *a cat* eats up *mice*. (B. S h a w, *Caesar and Cleopatra*)

> You rant like *any common fellow*. (*Ibid.*)

> *Odours*, when *sweet violets* sicken
> Live within the sense they quicken.
>
> (S h e l l e y, *Music, when Soft Voices Die*)

The lunatic, the lover, and *the poet,*
Are of imagination all compact.

(Shakespeare, *A Midsummer Night's Dream*)

Fishes swim.

A caterpillar, when it gets into *a tree,* instinctively makes itself look like *a leaf.* (B. Shaw, *John Bull's Other Island*)

The leopard is even more graceful in its movements than *the tiger.* *(Geography Reader)*

In the plains grow an endless variety of subtropical plants: *the banana, the plantain, the sugar-cane,* and *the indigo-plant. (Ibid.)*

Excepţii. Substantivele individuale *man* şi *woman* sînt determinate generic la singular de *any,* articolul zero sau nehotărît, iar la plural, ca şi celelalte substantive individuale, de articolul zero:

A man is *a man* for a' that. (Robert Burns)
Man's love is of *man's* life a thing apart,
'Tis *woman's* whole existence.

(Byron, *Don Juan*)

But how can you be sure that he does not love as *men* love *women*? (B. Shaw, *Caesar and Cleopatra*)

Any man can do that.

— Substantivele individuale nume de anotimpuri — *spring, summer, autumn, winter* — precum şi cele denumind mesele de peste zi — *breakfast, lunch(eon), dinner, supper* — sînt determinate generic la singular de articolul zero:

Spring is the most beautiful of all seasons.
(uneori şi *The spring...etc.*)
Breakfast is served in the morning.

— În textele cu caracter ştiinţific se observă adesea folosirea substantivelor individuale-termeni ştiinţifici cu articolul zero în funcţiune generică:

Nucleus is the central part of the atom... *Proton* is a small particle with a positive electric charge... *Neutron* is a particle with no electric charge... *Electron* is the smallest known particle having a negative electric charge... *(Zbornik tehniceskih texstov na angliiskom iazike,* Moskva, 1956, p. 145–146).

2) **Determinanţi particularizatori:** articolul hotărît (atît cu singularul cît şi cu pluralul), articolul nehotărît, adjectivele determinative, numeralele; articolul zero cu formele de plural:

This is *a new principle, a new discovery, a great discovery* (Dickens, *Hard Times*)

The rafts are ready; and *the men* are embarked.

(B. Shaw, *Saint Joan*)

Down *the lane*, through *the second gate* on the right, and *the pool* is by *the big apple tree* that stands by itself. (J. Galsworthy, *The Apple Tree*)

He must have written already some *fifteen books*. *(Ibid., Acme)*
Books and *maps* could be seen on the desk.
Five years have passed; *five summers*, with the length of *five long winters*. (W. Wordsworth, *Tintern Abbey*)

This man is a greater than I. (B. Shaw, *The Dark Lady of the Sonnets*)

3) **Acordul.** Substantivele individuale se acordă în număr cu verbul şi cu determinanţii care au forme de singular și plural:

The clock was at the terrible moment. (G. Meredith, *The Tale of Chloe*)
A bellows is chiefly made of leather.
The bellows need (sau: *needs*) mending.
This means has proved successful. *These means have proved* successful.

b. Substantive individuale defective
(Defective Individual Nouns)

Substantivele individuale defective au numai forme de plural (Pluralia tantum):

a) *denumiri de articole vestimentare:* braces, breeches, clothes, knickers, overalls, shorts, tights, trousers etc.

b) *denumiri de instrumente și unelte:* binoculars, compasses, glasses, scissors (rareori: a scissors), spectacles, tongs (rareori: a tongs), tweezers (rareori: a tweezers) etc.

În funcţie de context, ambele categorii de mai sus pot fi interpretate ca forme care indică atît mai multe obiecte de acelaşi fel, cît și ca un singur obiect, de exemplu: Give me the scissors, please. (Dă-mi foarfeca, te rog — sau: Dă-mi foarfecele — mai multe perechi de foarfeci —, te rog). Altminteri, pentru a se indica singularul, se foloseşte numerativul *a pair of:* a pair of tongs, of glasses, of braces etc. (Excepţie face substantivul *clothes*.) Pentru a se indica un număr precis de asemenea obiecte, se foloseşte numerativul *pair(s) of* precedat de numeral: two pair(s) of scissors, three pair(s) of knickers etc.

c) *denumiri de părți ale corpului:* bowels, entrails, thews, sinews, whiskers etc.

d) *alte substantive:* annals, antics, thanks, auspices, embers, proceeds, earnings, doings etc.

1) **Determinanţi generici**: articolul zero; any:

Clothes do not make the man. *(Proverb)*
Scissors are made of steel. *(Everyman's Encyclopaedia)*

2) **Determinanţi particularizatori**: articolul hotărît, adjectivele determinative (cu excepţia celor care reprezintă exclusiv forme ale singularului); articolul zero:

Where are *my glasses*?
These scissors are better.
The pincers are over there.

Overalls, tights, shorts etc. could be found on the shelves.

3) **Acordul** cu verbul şi determinanţii se face la plural:

He was dressed in the same sort of *clothes* that Wilson wore, except that his *were* new. (E. Hemingway, *The Short Happy Life of Francis Macomber*)

c. Substantive individuale defective provenite din adjective cu ajutorul articolului hotărît

O subdiviziune aparte a substantivelor individuale defective o constituie substantivele provenite din adjective cu ajutorul articolului hotărît, care le împrumută o determinare generică: the young, the old, the poor, the needy, the sick, the wounded; the French, the English, the Dutch, the Swiss etc. Forma de singular este posibilă prin adăugarea anumitor cuvinte şi a unor semisufixe, de exemplu: an old man, a poor man, a rich fellow, a Frenchman, an Englishman etc. — forme care îşi au propriile lor plurale: two old men, three Frenchmen etc.

Determinantul obligatoriu *the* exclude folosirea altor determinanţi morfologici, dar nu şi pe aceea a unor sintagme — atribute:

The poor *of England*. The sick *in the other room*.

1) *Determinanţi generici:* articolul hotărît din forma de bază:

The rich never want for kindred. *(Proverb)*

2) *Determinanţi particularizatori:* în cîteva cazuri, articolul hotărît din forma de bază:

The sick were lodged in the new hospital.

3) *Acordul* cu verbul se face la numărul plural al acestuia (v. exemplele de mai sus).

Substantive unice
(Unique Nouns)

Prin substantive unice înţelegem substantive care reprezintă denumiri ale unicului exponent al respectivei clase de obiecte.

a. Echivalenți ai numelor proprii
(Proper-Noun Equivalents)

Echivalenţii numelor proprii seamănă cu numele proprii prin faptul că reprezintă *nume* date unor obiecte unice, individuale, ca oricare nume propriu, dar se deosebesc de acestea prin faptul că „numele" lor coincide cu „denumirea" obiectului respectiv; adeseori, ele se scriu cu iniţială majusculă. Au numai forma de singular: the moon, the earth, the sun, the universe, the world, the east, the west, the north, the south; nature; heaven, hell, paradise; denumiri de limbi: Russian, Rumanian, English, French etc.

Ca şi substantivele proprii, ele nu pot fi determinate generic. Se acordă cu verbul la singular:

All *the world's* a stage...

(S h a k e s p e a r e, *As You Like It*)

English is spoken both in England and in the United States.

Echivalenţii numelor proprii pot fi însoţiţi de anumiţi determinanţi particularizatori, care le împrumută anumite nuanţe de sens sau stilistice, de exemplu:

A full moon (luna într-o anumită fază) rode between the elm-trees.
(J. G a l s w o r t h y, *Maid-in-Waiting*)

His English (limba engleză pe care o vorbeşte, felul lui de a vorbi englezeşte etc.) isn't correct.

It... stood outlined clearly against *the opal sky* (cerul care în acel moment avea o anumită înfăţişare). (J. C r o n i n, *Hatter's Castle*)

I'll believe as soon
This whole earth (întrebuinţare stilistică) may be bored.
(S h a k e s p e a r e, *A Midsummer Night's Dream*)

Folosirea la plural a unora dintre substantivele de mai sus este posibilă numai atunci cînd ele nu mai sînt percepute ca „echivalenţi ai numelor proprii", ci ca substantive comune individuale, de exemplu:

There are many *suns* in the universe.

b. Substantive nume de materii şi substanţe
(Nouns of Material)

Aceste substantive denumesc o materie, o substanţă divizibilă, dar omogenă ca alcătuire, ale cărei părţi separate au proprietăţile şi denumirea întregului. Întrucît materia sau substanţa respectivă nu pot fi numărate, ci doar măsurate, substantivele care le exprimă nu pot fi precedate de numerale; dar ideea de număr lexical şi gramatical nu le este cu desăvîrşire străină. Ele

sînt, în covîrşitoarea lor majoritate, forme de *singular*, concordante cu numărul lexical („un obiect" — prin opoziţie cu „mai multe obiecte"), astfel:

"butter" — unitate lexicală (un obiect „unic")
art. zero "butter" — unitate lexical-gramaticală (un obiect „unic" redat prin forma de singular)

Exemple de substantive din această categorie: iron, steel, salt, earth, oil, water, snow, iodine; corn, maize, wheat, barley, rye, hay, straw; butter, milk, wine, cream, cheese, soup, broth, ham, coffee, tea, tobacco; veal, mutton, pork, beef, salmon, duck, chicken, turkey etc.

Unele forme de plural posibile reprezintă

a) fie *soiuri* şi *varietăţi*, de exemplu:

The wines of Moldavia.
These steels are of higher quality.

b) fie simple „extinderi" cantitative ale respectivelor noţiuni (plurale extensive), de exemplu:

The dews of the morning.
The waters of the river.
The snows of winter.

Notă. Un număr restrîns de substantive nume de materie se folosesc ca Pluralia tantum (se acordă cu verbul şi determinanţii la plural): victuals, dregs, lees, sweepings, remains, spirits, goods etc. Întrucît între numărul lor lexical şi cel gramatical se stabilesc raporturi de neconcordanţă, le putem include în categoria substantivelor nume de materie ca excepţii.

1) **Determinanţi genericei:** articolul zero:

This need not be; ye might arise and will
That *gold* should lose its power.
(Shelley, *The Revolt of Islam*)

Chicken requires special handling. (Cooper and Rubalsky, *Everyday English.*)

Light travels with the greatest speed in a vacuum. *(Technical Text)*
Wheat, oats, and *hay* are the chief crops raised in New Zealand. *(Geography Reader)*
It isn't as thick as *pea-soup.* (O. Henry, *A Municipal Report*)
Perspiration streamed down the youth's face. (S. Crane, *The Red Badge of Courage*)

There was *soup*, several entrees, *roast beef, boiled mutton, roast turkey, roast goose, ham, cabbage,* peas..., *plum-pudding, custard, jelly,* fruit tarts, *bread* and *cheese.* (R. Tressell, *The Ragged-Trousered Philanthropists*)

2) **Determinanţi particularizatori:** articolul hotărît, articolul zero, adjectivele determinative cu excepţia celor care au implicaţii numerice (de ex. "each",

"every" etc.). Articolul nehotărît se poate folosi numai atunci cînd substantivul respectiv e însoţit de atribute:

He leaned on the side of the bridge, looked into *the murky swirling water*. (F r a n k H a r d y, *The Returned Soldier*)

To his half-drugged senses scents kept coming — ... *the sharp unscented air of the desert*. (J. G a l s w o r t h y, *Flowering Wilderness*)

Give me *a little salt*, please.

The snow lying deep on the earth seemed to say etc. (H. D. T h o r e a u, *Walden*)

He had bared his teeth to snatch *the flesh* when there was a hard snap. (H. W i l l i a m s o n, *Tarka the Otter*)

3) **Acordul** cu verbul şi determinanţii se face cu formele de singular ale acestora:

Blood costs nothing; *wine costs* money. (G. B. S h a w, *The Man of Destiny*.)

There *is little sugar* in the sugar basin.

N o t ă. Un număr considerabil de substantive individuale pot fi folosite şi ca substantive nume de materie, de exemplu:

The wisps of *cloud* had hung languidly in the tired air. (A. J. C r o n i n, *Hatter's Castle*)

In size it was small, ...with the hard stability of new gray *stone*. (*Ibid.*)

c. Abstracţiunile şi alte substantive abstracte percepute ca „unice"

Substantivele care denumesc abstracţiuni trebuie deosebite de substantivele abstracte, cărora li se subsumează: substantivele abstracte denumesc obiecte care pot fi percepute de mintea noastră (dar nu şi de simţuri, de ex. *importance, comprehension, thinking* etc. — spre deosebire de substantivele concrete), pe cîtă vreme abstracţiunile arată o stare, o calitate, o acţiune etc. în sensul de denumiri generalizate ale acestora (de ex. *whiteness* — de la adjectivul *white; going* — de la verbul *to go; neighbourhood* — de la substantivul *neighbour* etc.). Avînd un caracter de „unicitate", substantivele nume de abstracţiuni au o singură formă gramaticală, aceea de singular. Un caracter de „unicitate" îl pot avea şi alte substantive din marea masă a substantivelor abstracte, ceea ce, din punctul de vedere al ideii de „număr", le îngăduie să fie aşezate alături de abstracţiuni (spre deosebire de substantive abstracte ca *idea, method, mind, fancy* etc. care, avînd şi forme de plural, *ideas, methods, minds, fancies* etc., sînt substantive individuale). Abstracţiunile şi alte noţiuni abstracte percepute ca „unice" pot fi grupate ca substantive care denumesc: *acţiuni sau stări* („abstracte verbale"): writing, doing, speaking, expectation, management etc.; *calităţi:* whiteness, length, thickness, timeliness, neighbourhood, craftsmanship, longevity etc.; *sentimente:* love, hatred, pity, mercy etc.; *categorii filozofice şi estetice:* the new, the old, the beautiful, the sublime,

the infinite etc. *(the* este singurul lor determinant posibil); *doctrine, şcoli, curente* etc.: communism, socialism; Marxism, Marxism-Leninism; materialism. realism, romanticism, classicism etc.; *alte categorii:* wealth, poverty, misery, want, sickness; childhood, age, manhood, womanhood; birth; life, death; time; the present, the future, the past; philosophy, history etc.; literature, music, art, folklore, drawing, comedy, tragedy; white, red, black, yellow; football, tennis, cricket, rugby, soccer, bridge (jocul „bridge"); scarlet-fever, ague, cancer, appendicitis etc. Substantivele *advice* şi *information* pot deveni „numărabile" cu ajutorul numerativelor *a piece of* (advice information), *two pieces of...* etc.

Pluralizarea unora dintre substantivele de mai sus e posibilă:

a) atunci cînd ne referim la „varietăţi", de exemplu: The *literatures* of the world;

b) ca procedeu stilistic „intensiv" (plurale intensive), de exemplu: He was thrown into *raptures*.

Excepţii. Unele substantive din categoria de care ne ocupăm au numai forme de plural, deşi se acordă cu verbul la singular, caracterizîndu-se astfel prin raporturi de neconcordanţă între numărul lexical şi cel gramatical:

— *unele substantive care denumesc ştiinţe:* economics, politics, accoustics, physics, dynamics, mathematics, methodics, phonetics etc.;

— *unele substantive care denumesc boli:* measles, glanders, mumps, rickets (rareori se acordă şi cu verbul la plural) etc.;

— *unele substantive care denumesc jocuri:* billiards, draughts (Amer. checkers), marbles, ninepins, skittles etc.;

— *alte substantive:* pains, obsequies, nuptials etc.

1) **Determinanţi generici:** articolul zero (cu excepţia substantivelor formate din adjective cu ajutorul articolului *the*):

> The most ancient and natural ground of quarrels are *lust* and *avarice;* which... are certainly the issues of *want.* (J. Swift, *The Battle of the Books*)
>
> He had escaped *capture.* (O. Henry, *The Caballero's Way*)
>
> There are different methods of *Heating* and *Ventilation. (Technical Text)*
>
> If he had *pride,* so had she. (J. Galsworthy, *Flowering Wilderness*)
>
> *The beautiful* is an aesthetic category.
> *The new* will defeat *the old.*
> He had all the symptoms of *influenza (Medical Text).*
>
> That's not *tact;* that's *inquisitiveness.* (B. Shaw, *Widowers' Houses*)

2) **Determinanţi particularizatori:** adjectivele nehotărîte care exprimă cantitatea, adjectivele demonstrative şi posesive; articolul hotărît şi nehotărît, dacă substantivul e însoţit de atribute:

> *This advance* of the enemy seemed to the youth like *a ruthless hunting.* (S. Crane, *The Red Badge of Courage*)

8*

They did not know the causes of *their poverty*. (R. T r e s s e l l, *The Ragged-Trousered Philanthropists*)

It was not easy to come at *the truth about it*. (W. M o r r i s, *News from Nowhere*)

The green of early corn spread smoothly. (A. J. C r o n i n, *Hatter's Castle*)

There's *the reading of the will* to be gone through. (G. B. S h a w, *The Devil's Disciple*)

3) **Acordul** cu verbul şi cu determinanţii se face la formele de singular ale acestora:

There *is a pride* as great as yours. (S. L e a c o c k, *Gertrude the Governess*)

Draughts (checkers) *is* played by two persons.

Marbles *is* a game.

Measles *is* a disease.

2. SUBSTANTIVE BAZATE PE RAPORTURI DE NECONCORDANŢĂ ÎNTRE NUMĂRUL LEXICAL ŞI CEL GRAMATICAL

SUBSTANTIVE COLECTIVE (Collective Nouns)

a. Substantive colective propriu-zise (Collective Nouns Proper)

Substantivele colective sînt, de fapt, anumite substantive individuale exprimînd noţiuni colective (a team — teams, a family — families etc.), a căror formă de *singular* e reinterpretată din punctul de vedere al numărului: în loc de a fi privită ca o unitate, noţiunea respectivă apare în conştiinţa vorbitorului descompusă în elementele sale omogene constitutive, ceea ce face ca verbul cu care se acordă substantivul ce o denumeşte să fie folosit la *plural*. De aici raportul de neconcordanţă între numărul lexical („mai multe obiecte" — respectiv elemente constitutive) şi cel gramatical (singularul), raportul de neconcordanţă dintre numărul gramatical şi forma de plural a verbului, precum şi raportul de concordanţă între numărul lexical şi verb.

Exemple de substantive colective: family, team, crew, jury, club, corporation, ministry, government, majority, minority; mankind; the proletariat, the bourgeoisie etc.

Substantivele colective nu pot avea determinanţi generici; determinarea generică e posibilă numai în cadrul folosirii acestor cuvinte ca substantive individuale (de ex. "A family is a group of people who are related.").

Excepţii: mankind, humanity (cu articolul zero).

Determinanţi particularizatori: articolul hotărît, adjectivele demonstrative la forma de singular, adjectivele posesive:

My family are early risers.

Up to 1588 *the English bourgeoisie* were fighting for existence: after that they fought for power. (A. L. Morton, *A People's History of England*)

The result of the businessmen's management is that *the majority of the people* find it a hard struggle to live. (R. Tressell, *The Ragged-Trousered Philanthropists*)

Notă. În varianta americană a limbii engleze, substantivele colective sînt folosite de cele mai multe ori cu verbul la singular — cu alte cuvinte sînt substantive individuale (cu înțeles colectiv): The club *is holding* a meeting. The jury *has reached* a decision.

b. **Substantivele pluralității**
(Nouns of Multitude)

O varietate a substantivelor colective propriu-zise, substantivele pluralității se deosebesc de acestea prin faptul că nu pot fi folosite și ca substantive individuale; în schimb, pot fi însoțite de numerale reprezentînd două sau mai multe din elementele constitutive ale noțiunii respective și se acordă la plural nu numai cu verbul, ci și cu determinanții care au și forme de plural: people, folk, poultry, the military, police, clergy, foot („infanterie"), horse („cavalerie"), vermin, cattle etc.

1) **Determinanți generici:** articolul zero (excepție: the military):

Vermin are noxious animals.

2) **Determinanți particularizatori:** articolul hotărît, articolul zero, adjectivele determinative la forma de plural, atunci cînd aceasta există, numeralele:

"Why, dearest Edward, *the police* are after you, are they?" (E. Gaskell, *Cranford*)

Fifty odd craft made up their fleet. (COD)

The only way in which it is possible to teach *these people* is by means of object lessons, and those are being placed before them in increasing numbers every day. (R. Tressell, *op. cit.*)

3 *poultry*.
80,000 *cattle*.

c. **Substantive ale pluralității-individuale**
(Individual Nouns of Multitude)

Acestea reprezintă o varietate a substantivelor pluralității de care se deosebesc numai prin faptul că pot fi folosite și ca forme de singular cu determinările caracteristice substantivelor individuale la singular: (a) deer, (an) antelope (la pl. și antelopes), (a) grouse, (a) fowl (la pl. și fowls), (a) fish (la pl. și fishes), (a) carp (la pl. și carps), (a) haddock, (a) cod, (a) mackerel,

(a) perch (la pl. și perches), (a) salmon, (a) trout (majoritatea — folosite astfel în limbajul vînătorilor și pescarilor); (a) brace, (a) gross, (a) yoke, (a) couple, (a) dozen, (a) score, (a) ton, (a) head etc.:

> We flushed a covey of quail under a high clay bank and I killed *two* (quail). (E. Hemingway, *A Day's Wait*)
> *Salmon* are plentiful. (Zandvoort)
> *Fish* swim. (Hornby)
> 5 *fowl*.
> 25 *head* of poultry.
> Many *counsel* were briefed. (Fowler)

I. Substantive individuale

Substantivele individuale propriu zise

Determinare generică

Determinanți	Exemple	Verbul
A The Any	child, lion, spider, chaffinch, banana	is...
A Any	man, woman, book, house, stone, chair, thought, idea, tree	is...
Articolul	Men, Women, Children, Lions, Books, Houses, Thoughts	are...
zero	Man, Woman, Spring, Breakfast; Neutron	is...

Determinare particularizatoare

Determinanți	Exemple	Verbul
The, A This, That Our etc. Each, Every etc.	man, tree, lion, child, means, idea	is...
The These, Those Two etc. Many, Few etc. Our etc. Art. zero („un număr de")	men, trees, lions, children, means, ideas	are...

Substantive individuale defective
Determinare generică

Determinanţi	Exemple	Verbul
Art. zero Any	braces, trousers; compasses, scissors	are...
The	old, poor, English	

Determinare particularizatoare

Determinanţi	Exemple	Verbul
These, Those Our etc. Many, Few etc. Art. zero	braces, trousers; compasses, scissors	are...
The	old, poor, wounded	

II. Substantive unice
Echivalenţi ai numelor proprii

Determinanţi	Exemple	Verbul
The	sun, moon, world	is...
Art. zero	Paradise, nature; Rumanian	

Nume de materie şi abstracţiuni,
precum şi unele substantive abstracte "unice"
Determinare generică

Determinanţi	Exemple	Verbul
Art. zero	Iron; Wheat; Butter; Veal; Writing; Whiteness; Wealth; Love; Childhood; Philosophy; Chess; Realism; Literature; White; Appendicitis; Advice	is...
	Physics; Measles; Billiards	
The	new, beautiful; present; proletariat	

Determinare particularizatoare

Determinanţi	Exemple	Verbul
The, A This, That Our etc. Much, Little etc.	iron; wheat; butter; veal; writing; whiteness; wealth; love; childhood; philosophy; realism; literature; white; chess; appendicitis; advice	is...

III. Substantive colective

Substantive colective propriu-zise

Determinare particularizatoare

Determinanţi	Exemple	Verbul
The This, That Our etc.	family, crew, club	are...

Substantivele pluralităţii

Determinare generică

Determinanţi	Exemple	Verbul
Art. zero	People, Folk, Poultry	are...
The	military	

Determinare particularizatoare

The, Art. zero These, Those Our etc. Many, Few etc. Two etc.	people, folk, poultry	are...
The	military	

Substantive ale pluralității-individuale
Determinare generică

A, The Any	deer, carp, haddock; gross, head	is...
Art. zero	Deer, Carp, Haddock	are...

Determinare particularizatoare

Determinanți	Exemple	Verbul
The, A This, That Our etc. Each, Every etc.	deer, carp, haddock	is...
A This, That Our etc. Each, Every etc.	gross, head	
The These, Those Two etc. Many, Few etc. Art. zero	deer, carp, haddock	are...

NUMĂRUL GRAMATICAL AL SUBSTANTIVULUI

Generalități. Numărul este distincția ce se face între o singură ființă, lucru, acțiune, stare sau calitate și mai multe ființe, lucruri etc. reunite, din aceeași categorie, considerate în aceeași unitate de timp [1]. Cînd într-un moment determinat ne referim la o singură persoană sau la un singur lucru, substantivul folosit se va găsi la numărul *singular;* substantivul la numărul *plural* desemnează mai multe persoane sau mai multe lucruri de același fel:

"On mounting the stairs with this lazy intention, and stepping into the *room*, I saw a servant-girl on her *knees*, surrounded by *brushes*,

[1] „La fel ca genul, numărul are, la substantive, o bază materială, dată de realitatea înconjurătoare: obiectele (ființele și lucrurile) există și cîte unul, izolate, și mai multe împreună". (I. Iordan, *Limba romînă contemporană*, București, 1956)

and *coal-scuttles*, and raising an infernal *dust* as she extinguished the *flames* with *heaps* of *cinders*". (E m i l y B r o n t ë, *Wuthering Heights*)

"Half-a-dozen four-footed *fiends*, of various *sizes* and *ages*, issued from the hidden *dens* to the common centre". *(Ibid.)*

Categoria gramaticală a numărului apare o dată cu legătura ce se stabileşte între un obiect şi mai multe obiecte de acelaşi fel. În teoria matematică a numerelor există două puncte de vedere asupra procesului formării noţiunii de număr. Unul din aceste puncte de vedere porneşte de la constatarea că prin perceperea obiectelor înconjurătoare la nivelul comparaţiei şi distingerii unui obiect de altul, în momentul apariţiei mai multor obiecte identice se face opoziţia între *mai multe* şi *unul singur*. De altfel, potrivit acestei apropieri teoretice, noţiunea „doi", „mai multe" *precedă* formarea noţiunii „unu", „unul singur".

Faptele de limbă care constituie obiectul dezvoltării ulterioare din cadrul prezentului sub-capitol se referă la existenţa succesiunii unor forme *diferite* de singular-plural.

Privire istorică. În engleza veche (Old English) semnul pluralului era diferit, în funcţie de apartenenţa substantivului respectiv la declinarea slabă (weak) sau tare (strong), precum şi în funcţie de gen. Majoritatea substantivelor masculine aparţineau declinării tari şi primeau la nominativ plural terminaţia *-as*; cele feminine *-a*, iar cele neutre *-u* (în afară de cazurile în care forma de plural era identică cu cea de singular):

stan (stone — piatră) — stanas; ęnde (end — capăt, sfîrşit) — ęndas; daeʒ (day — zi) — daeʒas.
caru (care — grijă) — cara; ʒeifu (gift — dar) — ʒeifa;
hand (hand — mînă) — handa.
sċip (ship — corabie) — sċipu; woed (wave — val) — wadu;
fiðere (wing — aripă) — fiðeru.

Datorită numărului masiv de substantive masculine tari, precum şi datorită faptului că desinenţa acestor substantive la nominativ plural (*-as*) era singura desinenţă care nu mai apărea la celelalte cazuri (cu excepţia acuzativului plural), încă în engleza veche începe un proces de eliminare a celorlalte desinenţe plurale (*-a*, *-an*, *-e*, *-u*) şi de substituire a lor prin desinenţa *-as*.

În engleza medie (Middle English) — perioadă în decursul căreia fenomenul amintit capătă cîmp liber de acţiune — toate substantivele converg spre substantivele masculine tari. În secolul al XII-lea se statorniceşte astfel o singură desinenţă la nominativ şi acuzativ plural: *-es*, provenit din *-as*.

În engleza modernă (Modern English), după 1500, procesul semnalat devine stabil, singura desinenţă pe care o reţine substantivul la plural fiind *(e)s*.

1. FORMAREA PLURALULUI ÎN ENGLEZA CONTEMPORANĂ

a. **Regula generală**

Ca regulă generală, pluralul în engleza contemporană se formează prin adăugarea desinenţei *-s* la forma de singular. Modalităţile de pronunţare ale acestui *-s* sînt diferite:

— după consoanele surde, altele decît sibilantele, se pronunţă [s]: *caps, books, hats, cliffs;*

— după consoanele sonore, altele decît sibilantele, şi după vocale se pronunţă [z]: *beds, bees, boys, doves, flowers, ideas.*

b. Pluralul substantivelor terminate la singular în -s, -x, -z, -sh, -ch

În cazul substantivelor care se termină la singular în *-s, -x, -z, -sh, -ch*, pluralul se formează prin adăugarea desinenței *-es* pronunțată [iz]. *s* din desinența *-es* este precedat de *e*, din rațiuni fonetice: *box-boxes, bench-benches, branch-branches, brush-brushes, buzz-buzzes, dish-dishes, dress-dresses, glass-glasses, fox-foxes, kiss-kisses.*

Dacă substantivul se termină la singular în *-e* mut, acest *e* este omis înainte de a se adăuga desinența *-es* pentru formarea pluralului: *bridge-bridg-es, cause-caus-es, face-fac-es, house-hous-es, page-pag-es, size-siz-es.*

Notă. În cazul în care singularul se termină în *-ch* pronunțat [k], la plural se adaugă *-s* și nu *-es*:

patriarch-patriarchs

c. Pluralul substantivelor terminate la singular în -y

Substantivele care la singular se termină în *-y* precedat de o consoană, la plural îl transformă pe *-y* în *i*, după care se adaugă desinența *-es: duty-duties, fly-flies, lady-ladies.*

Notă. În cazul numelor proprii terminate la singular în *-y* precedat de o consoană, pluralul se formează prin simpla adăugare a desinenței *-s*: *Mary-Marys.*

Substantivele terminate la singular în *-y* precedat de o vocală (deci atunci cînd singularul se termină în *-ay, -ey, -oy*) urmează regula generală de formare a pluralului: *boy-boys, day-days, key-keys, play-plays, ray-rays, toy-toys.*

Notă. Unele substantive terminate la singular în *-qui* formează pluralul în *-es*: *soliloqui — soliloquies.*

d. Pluralul substantivelor terminate la singular în -f, -fe

Există unele substantive ale căror consoane surde finale se transformă în consoane sonore corespunzătoare cînd substantivul ia forma pluralului. În această categorie se încadrează substantivele terminate la singular în *-f*, uneori urmat de *e* mut. La plural, *-f* se transformă în *v*, atît ca ortografie cît și ca pronunție; desinența este *-(e)s: calf-calves, half-halves, knife-knives, leaf-leaves, life-lives, loaf-loaves, sheaf-sheaves, shelf-shelves, thief-thieves, wife-wives, wolf-wolves* etc.

Unele substantive terminate în *-ff, -lf, -rf, -eef, -oof, -ife*, și *-ief* formează pluralul tot prin adăugarea desinenței *-s* la forma de singular, fără însă să intervină vreo altă modificare. Aceste substantive formează pluralul după regula de bază: *cliff-cliffs, chief-chiefs, cuff-cuffs, dwarf-dwarfs, fife-fifes, gulf-gulfs, grief-griefs, muff-muffs, proof- proofs, reef-reefs, roof-roofs, safe-safes, strife-strifes, turf-turfs* etc.

Unele substantive terminate la singular în *-f, -fe* au două forme de plural: *hoof-hoofs* (sau *hooves*), *scarf-scarfs (scarves), staff-staffs (staves), wharf-wharfs (wharves)* etc.

e. Pluralul substantivelor terminate la singular în -o

Substantivele terminate la singular în *-o* precedat de o consoană primesc la plural desinența *-es: buffalo-buffaloes, cargo-cargoes, desperado-desperadoes, echo-echoes, hero-heroes, motto-mottoes, negro-negroes, potato-potatoes, renegado-renegadoes, volcano-volcanoes,* etc.

Există însă cîteva substantive care, deși se termină la singular în *-o* precedat de o consoană, formează pluralul prin adăugarea lui *-s: canto-cantos, duodecimo-duodecimos, grotto-grottos, halo-halos, junto-juntos, memento-mementos, octavo-octavos, photo-photos, portico-porticos, proviso-provisos, rotundo-rotundos, solo-solos, studio-studios, tiro-tiros (tyro-tyros)* etc.

Toate substantivele terminate la singular în *-o* precedat de o vocală formează pluralul în *-s: cameo-cameos, cuckoo-cuckoos, folio-folios, portofolio-portofolios.*

N o t ă. Există substantive care la singular se termină în *-o* și care formează pluralul atît în *-s* cît și în *-es*; *mosquito-mosquitos* sau *mosquitoes*.

f. Pluralul substantivelor terminate la singular în -th

Substantivele care se termină la singular în *-th* [θ] îl schimbă pe acesta la plural în [ð] *în pronunție*, fapt ce nu afectează însă ortografierea: bath [bɑ:θ]-baths[bɑ:ðz]; oath[ouθ]-oaths[ouðz]; path[pɑ:θ]-paths[pɑ:ðz].

După consoane (inclusiv „r") și vocale scurte, [θ] se menține întotdeauna: *birth-births*[bə:θs]; *health-healths*[helθs]; *month-months*[mʌnθs]; *myth-myths*[miθs]; *smith-smiths*[smiθs].

N o t ă. *Pluralul substantivului "house".* Substantivul *house* pronunțat cu [s] la singular, îl schimbă pe acesta în [z] în pronunție, o dată cu adăugarea desinenței *-es* pentru formarea pluralului:

house [haus] — *houses* ['hauziz]

g. Pluralul format prin deflexiune (Deflexion) (rămășițele unor forme plurale din engleza veche)

Formele plurale ale unor substantive constituie rămășițe ale unor forme vechi:

> The 'walkin' was uttered with closed *teeth*, and expressed the sentiment, 'go to the Deuce'. (E m i l y B r o n t e, *Wuthering Heights*)

Există șapte substantive care formează pluralul prin deflexiune (alternanță vocalică — Vowel Gradation):

man-men, woman-women, foot-feet, goose-geese, mouse-mice, louse-lice, tooth-teeth.

N o t ă. Substantivul *goose* a dezvoltat o formă de plural regulat, *gooses*, cu sensul de „fier de călcat pentru croitorie".

Cîteva substantive formează pluralul în *-(r)en:*

ox-oxen, child-children.

Substantivul *brother* reține pe lîngă forma sa de plural obișnuită *brothers* forma de plural veche: *brethren* (fîrtați, confrați).

În același fel, substantivul *cow*, plural *cows*, a reținut și forma de plural în *-ne*, *kine*, întîlnită mai ales în poezie.

Nota 1. Constatăm că desinența *-n* caracteristică pentru formarea pluralului substantivelor în Old English se menține în cîteva cazuri și în engleza contemporană.

Substantivul *child*, care în engleza veche avea pluralul *childru*, devenit ulterior *childer*, îi adaugă pe *-en*, ajungîndu-se astfel la forma *children*.

Sister avea pluralul, *sistren*, *daughter* avea pluralul *doghtren* iar *broder*, *breþre*, devenit apoi *brethren*. *Cu* avea pluralul *cy* devenit ulterior *kine*. Dintre acestea numai *children* nu a dezvoltat forma de plural în *-s*. *Brother* a dezvoltat forma *brothers*, reținînd și forma *brethren*, iar *cow* a dezvoltat forma *cows*, reținîndu-l și pe *kine*. *Sister* și *daughter* au numai forma de plural obișnuită *sisters*, *daughters*.

Nota 2. Unele substantive formează pluralul într-un mod aparte: *die-dice*, *penny-pence*.

h. Pluralul substantivelor împrumutate din alte limbi

Unele substantive împrumutate din limbile latină, greacă etc., în forma lor originală, păstrează pluralul din limba respectivă. H. Sweet în "A Short Historical English Grammar" este de părere că „tendința actuală a limbii este aceea de a se elibera pe cît e cu putință de plurale străine, cu excepția acelor cazuri în care pluralul străin indică o deosebire de sens". Ca urmare a acestei tendințe, multe din substantivele pe care le vom enumera au dezvoltat și forma de plural obișnuită în *-(e)s*.

1. Substantive împrumutate din latină

a) Substantivele latine terminate la singular în *-a* formează pluralul în *-ae*: *agapa-agapae*, *antenna-antennae*, *alga-algae*, *formula-formulae*, *lacuna-lacunae*, *larva-larvae*, *nebula-nebulae*, *lumina-luminae*, *penumbra-penumbrae*, *stria-striae*, *vertebra-vertebrae*, *vesica-vesicae* etc.

Notă. Unele substantive apar numai la forma lor plurală în *ae*: *minutiae*, *tenebrae*. Substantivele *arena* și *idea* formează pluralul numai în *-as*: *arenas*, *ideas*. Același lucru se întîmplă cu substantivele *sonata* și *vista*, provenite din limba italiană. Pluralul lor este *sonatas*, respectiv *vistas*.

b) Cele terminate la singular în *-us* formează pluralul în *-i*: *anthropophagus-anthropophagi*, *alumnus-alumni*, *cactus-cacti*, *cirrus-cirri*, *colossus-colossi-Columbus-Columbi*, *denarius-denarii*, *cumulus-cumuli*, *focus-foci*, *fungus-fungi*, *genius-genii*, *hippocampus-hippocampi*, *hippopotamus-hippopotami*, *humerus-humeri*, *incubus-incubi*, *literatus-literati*, *magus-magi*, *narcissus-narcissi*, *octopus*, *octopi*, *polypus-polypi*, *radius-radii*, *sarcophagus-sarcophagi*, *stimulus-stimuli*, *terminus-termini*, *tumulus-tumuli*.

Următoarele substantive au numai desinența *-uses* pentru plural: bolus-boluses, bonus-bonuses, callus-calluses, chorus-choruses, circus-circuses, crocus-crocuses.

c) Cele terminate la singular în *-um* formează pluralul în *-a: addendum-addenda, agendum-agenda, aquarium-aquaria, bacterium-bacteria, candelabrum-candelabra, compendium-compendia, effluvium-effluvia, encomium-encomia, datum-data, desideratum-desiderata, erratum-errata, lustrum-lustra, memorandum-memoranda, minimum-minima, maximum-maxima, medium-media, ovum-ova, pendulum-pendula, serum-sera, symposium-symposia* etc.

Următoarele substantive terminate la singular în *-um* formează pluralul numai în *-s: chrysanthemum-chrysanthemums, decorum-decorums, geranium-geraniums, gymnasium-gymnasiums, millenium-milleniums, nostrum-nostrums, premium-premiums.*

d) Alte substantive latine: *appendix-appendices, census-census, calx-calces, calyx-calycess, cyclops-cyclopses, ephemeris-ephemerides, genus-genera, helix-helices, index-indices, ilex-ilices, matrix-matrices, stamen-stamina, plus-pluses ("the pluses"*, plușii, semnele de plus), *vortex-vortices, aphis-aphides, apix-apices, abduces-abducentes, atlas-atlantes, atlas-atlases* etc.

Notă. Pluralul substantivelor *antipodes, species* și *series* este identic cu forma de singular.

2) **Substantive împrumutate din greacă**

a) Substantive provenite din limba greacă, terminate la singular în *-is*, formează pluralul în *-es: analysis-analyses, axis-axes, basis-bases, hypothesis-hypotheses, oasis-oases, parenthesis-parentheses, phasis-phases* etc.

b) Cele terminate la singular în *-on* fac pluralul în *-a: automaton-automata, criterion-criteria, phenomenon-phenomena.*

Substantivul *lexicon* are pluralul *lexicons.*

c) Alte plurale grecești: *miasma-miasmata, abdomen-abdomina, dogma-dogmata, phantasma-phantasmata, thema-themata, specimen-specimina* etc.

3) **Substantivele împrumutate din franceză:** *adieu-adieux, beau-beaux, flambeau-flambeaux, bureau-bureaux, château-châteaux, chou-choux, jeu de mots-jeux de mots, morceau-morceaux, Mr.-Messrs* (Messieurs) ,*Madame-Mesdames, plateau-plateaux, rondeau-rondeaux, rouleau-rouleaux, tableau-tableaux, tonneau-tonneaux, trousseau-trousseaux.*

4) **Substantive împrumutate din italiană:** *bandito-banditi, dilettante-dilettanti, gondoliere-gondolieri, lazzarone-lazzaroni, virtuoso-virtuosi, libretto-libretti, palazzo-palazzi, solo-soli, soprano-soprani* etc.

5) **Substantive împrumutate din ebraică:** *cherub-cherubim, seraph-seraphim.*

Unele din substantivele de proveniență străină, enumerate mai sus, au dezvoltat cu timpul forma de plural autohtonă în *-s, -es*, cu sau fără diferențiere semantică: *antennas, aquariums, bandits, cactuses, censuses, colossuses, Columbuses, dogmas, funguses, geniuses, gondoliers, hippopotamuses, helixes, indexes, lustrums, memorandums, miasmas, narcissuses, polypuses, terminuses, solos, sopranos, virtuosos* etc.

Formele de plural de proveniență străină se mențin în limbajul tehnic, în știință etc. În limbajul cotidian, precum și în creația literară, se face evidentă înclinația de a folosi pluralul regulat englezesc în *-s* sau *-es.*

Fenomenul este observat de Otto Jespersen care în "*Essentials of English Grammar*", (London 1933), constată că „există o tendință naturală foarte puternică de a modifica (to inflect) conform manierei englezești terminațiile cuvintelor de uz cotidian: nimănui nu-i trece prin minte să folosească o terminație savantă în loc de a spune *ideas, circuses, gymnasiums* etc. *Formulas, dogmas* sau *funguses* sînt mai englezești decît *formulae, dogmata* sau *fungi*. *Indexes* este folosit în limba obișnuită (ordinary language), iar *indices* în matematici; *geniuses* va însemna „oameni de geniu", în timp ce *genii* — „spirite". *Stamina* în latină este pluralul de la *stamen*, în timp ce în engleză el este perceput ca singular independent. În mod similar *errata* (pluralul latinesc de la *erratum*) este folosit ca singular cu sensul de „listă de greșeli de tipar". (pag. 201).

Pluralele latinești sînt întotdeauna preferate în situațiile în care adăugarea terminației *-es* din engleză ar produce succesiunea stridentă a trei sunete șuierătoare: *bases* și nu *basises, analyses, axes, hypotheses, oases*.

i. Pluralul substantivelor compuse

În cazul substntivelor compuse există diferite modalități de formare a pluralului:

> Nearly 80 constructional engineers are on official strike over the right of a welder to transfer from one contractor to another without joining the *boilermakers'* union. (Daily Worker)
>
> ... They had decided to set up *check-points* on their sides of the border... *(Ibid.)*
>
> In Lodz, the *workmen* fought on the barricades like lions three days against the Czar's gendarmes. (V. J. Jerome, *A Lantern for Jeremy*)
>
> Curse them-sleek, hard-hearted impotent *do-nothings*. (Ch. Kingsley, *Alton Locke*)
>
> ... and they had so many queer *goings on*, she could not begin to be curious. (Emily Brontë, *Wuthering Heights*)
>
> Even if you do want to lose'em and go barefoot with your pretty *tootsie-wootsies*... (Sinclair Lewis, *Mantrap*)
>
> We've only got three *two-year-olds*, but one of them's most promising. (John Galsworthy, *Swan Song*)
>
> How you like to chain up your *women-folks* with it. (Sinclair Lewis, *Mantrap*)
>
> Mr. Wilham's fashionable West End pet-shop, where dogs lived in excelsior-floored cubicles, appealing to the *passers-by*. (Rudyard Kipling, *Collected Dog Stories*)

1) **Substantivele compuse din două elemente scrise împreună** formează pluralul prin adăugarea semnului pluralului *-(e)s* la forma de singular a ultimului element:

a) substantive compuse din substantiv + substantiv: *airscrew(s), bloodhound(s), bonehead(s), classroom(s), dust-pan(s), cupboard(s), footstep(s),*

footstool(s), gunsmith(s), headband(s), household(s), keyboard(s), keyhole(s), landfall(s), landlady, landladies, landlord(s), masterpiece(s), maidservant(s), midnight(s), midwinter(s), millwright(s), muckworm(s), nightcap(s), nursery-maid(s), paintbrush(es), paymaster(s), payload(s), pebblestone(s), ratepayer(s), schoolroom(s), seaside(s), seashore(s), shipmate(s), shipwreck(s), speedboat(s), spotlight(s), standpoint(s), trackway(s), warehouse(s), wartime(s), watermark(s), watershed(s), waterside(s), wayside(s), whirlwind(s), whirlpool(s), windpipe(s), winebag(s), winecup(s), wineglass(es), woodcock(s), workhouse(s), workday(s), weekend(s), yokefellow(s).

Notă. De această categorie aparţin şi substantivele compuse dintr-un substantiv + un alt substantiv provenit dintr-un verb + *er*: *ironmonger(s), keynoter(s), kidnapper(s), trackwalker(s), woodpecker(s), swashbukler(s), boilermaker(s), mineworker(s).*

b) Substantive compuse din adjectiv + substantiv: *blackboard(s), blue-stocking(s), gentlefolk(s), highway(s), longhand(s), redneck(s), redcoat(s), redhead(s), smallholder(s), sweetheart(s), wrongdoing(s).*

c) Substantivele compuse din verb + substantiv (complement): *break-fast(s), breakstone(s), breakwater(s), knapsack(s), pickpocket(s), telltale(s).*

d) Substantive compuse din prepoziţie sau adverb + substantiv: *after-noon(s), aftermath(s), afterthought(s), instep(s), outbreak(s), outburst(s), out-cast(s), outlook(s), outhous(es), outgrowth(s), outfall(s), outflow(s), overthrow(s), upland(s), upgrowth(s), upheaval(s).*

e) Substantive compuse din verb + adverb: *breakdown(s), drawback(s), dugout(s), handover(s), slipaway(s).*

f) Substantive compuse din verb + pronume: *knownothing(s).*

Nota 1. Substantivele compuse din două elemente scrise împreună, în care cel de al doilea element este un substantiv cu plural neregulat, formează pluralul conform regulii de formare a pluralului substantivului neregulat respectiv: *alderman, boatman, coachman, dustman, ferryman, fireman, footman, gentleman, gentlewoman, junkman, juryman, keyman, layman, liegeman, packman, pantryman, ploughman, lobyman, vestryman, waterman, weatherman, workman, workwoman* fac la plural: *aldermen, boatmen, workwomen* etc.

Nota 2. Printre substantivele compuse cu *-man* există unele în care primul element a reţinut pe *'s* de la cazul genitiv. Aceasta nu afectează însă modalitatea de formare a pluralului: *bondsman, crocksman, draftsman, headsman, helmsman, herdsman, huntsman, kinsman, spokesman, sportsman, statesman* au pluralele: *bondsmen, draftsmen* etc.

2) **Substantivele compuse din două elemente despărţite prin liniuţă de unire sau scrise separat** formează pluralul prin adăugarea desinenţei *-(e)s* fie la primul, fie la ultimul element:

a) Substantive compuse din două elemente care primesc semnul pluralului la ultimul element:

1° Substantive compuse din substantiv + substantiv:

— scrise cu liniuţă de unire sau separat: *air-pocket(s), air-route(s), alarm-post(s), bath-house(s), barn-door(s), barn-yard(s), blood-horse(s), cart-road(s), cartrige-bell(s), cofee-house(s), emery-wheel(s), farm-stead(s), fellow-worker(s), glass-house(s), guide-book(s), iron-stone(s), jumble-sale(s), jumble-shop(s), key-note(s), kid-glove(s), lady-bird(s), lamp-post(s), lake-country (lake-countries), land-breeze(s), lance-sergeant(s), life-bell(s), maid-servant(s), mail-car(s), mid-week(s), muck-rake(s), neck-tie(s), night-lamp(s), nose-rag(s), nose-ring(s),*

note-book(s), ox-hide(s), owl-light(s), pace-maker(s), pain-killer(s), pay-office(s), pay-roll(s), pay-sheet(s), plane-tree(s), question-mark(s), school-mate(s), shin-bone(s), snuff-box(es), step-son(s), straw-sack(s), suspension-bridge(s), swan-song(s), tobacco-pipe(s), tax-collector(s), vest-pocket(s), war-ship(s), water-melon(s), water-tower(s), water-way(s), well-room(s), well-water(s), window-pane(s), watch-maker(s), wood-craft(s), yard-stick(s), year-book(s); farm-yard(s), guide mark(s), head master(s) head mistress(es), head stone(s), jazz band(s), joint stock(s), lake-dwelling(s), nursery school(s), service stair(s), shaft furnace(s), trade name(s), trade price(s), volley-ball(s), water polo(s), world view(s), wax candle(s).

N o t ă. Substantivele compuse, despărțite prin liniuță de unire sau scrise separat, care rețin pe *'s* de la cazul genitiv, formează pluralul prin adăugarea desinenței *-(e)s* la ultimul element.

— scrise cu liniuță de unire: *death's-head(s), dog's-meat(s), dog's-tail(s), dog's-grass(es), rat's-tail(s).*

— scrise separat: *dog's letter(s).*

2° Substantive compuse din adjectiv + substantiv: scrise cu liniuță de unire sau: separat *dun-bird(s), lazy-bone(s), secondary-school(s); main yard(s), blue print(s), red currant(s), white fir(s).*

N o t ă. Substantivul *red man* face la plural *red men* (v. I, p. 128, nota 2).

3° Substantive compuse din adjectiv (provenit dintr-un substantiv verbal adjectivat) + substantiv, scrise cu liniuță de unire sau separat: *boardinghouse(s), calculating-machine(s), carving-knife (carving-knives), mowing-machine(s), vanishing-line(s), vanishing-point(s), visiting-card(s), winning-post(s), boarding stable(s), mincing machine(s), relapsing fever(s), working day(s), working class(es).*

N o t ă. Substantivul *working man* face la plural *working men.*

4° Substantive compuse din verb + substantiv (complement):

— scrise cu liniuță de unire: *cure-all(s), cut-throat(s), hold-all(s), pick-purse(s), search-light(s), scare-crow(s), sweep-net(s), tell-tale(s), turn-screw(s).*

5° Substantive compuse din adjectiv + substantiv format din verb cu terminația *-er:*

— scrise cu liniuță de unire: *bone-shaker(s), care-taker(s), meat-cleaver(s), ring-leader(s);*

— scrise și separat: *vacuum cleaner(s).*

6° Substantive compuse din substantiv format din verb cu terminația *-er* + substantiv: *carrier-pigeon(s).*

7° Substantive compuse din verb + adverb:

— scrise cu liniuță de unire: *cast-away(s), cut-off(s), go-between(s), go-down(s), hang-by(s) sau hang-byes, grown-up(s), hold-up(s), hold-back(s), kick-up(s), lay-out(s), lay-over(s), lay-by(s), lean-to(s), lock-out(s), make-up(s), run-away(s), set-back(s), set-down(s), set-off(s), set-to(s), shake-down(s),*

send-off(s), sit-down(s), stand-fast(s), stop-over(s), take-in(s), take-off(s), try-back(s), try-down(s), turn-out(s), turn-over(s), write-up(s) etc.

8° Substantive compuse din prepoziţie + adverb, scrise cu liniuţă de unire: *after-thought(s), after-effect(s), up-grade(s).*

9° Substantive compuse din alte elemente scrise cu liniuţă de unire: *do-nothing(s), double-dealer(s), hurly-burly (hurly-burlies), by-stander(s), all-rounder(s), on-looker(s), over-all(s), walkie-talkie(s), wellwisher(s), what-not(s).*

b) *Substantive formate din trei sau mai multe elemente care primesc semnul pluralului la ultimul element:*

1° Substantive compuse dintr-un adjectiv + prepoziţie + substantiv: *four-in-hand(s), good-for-nothing(s).*

2° Substantive compuse din verb + pronume + adverb: *pick-me-up(s), reach-me-down(s).*

N o t ă. Substantivele compuşi frazeologici (Phrase Compounds) se prezintă de cele mai multe ori la forma lor plurală: *forget-me-not(s), merry-go-round(s), ne'er-do-well(s), odd-come-shortly('s), pulls-all-together(s), speak-easy (speak-easies), stay-at-home(s), what-d'ye -call-ems, what's-their-names (what's his name).*

c) *Substantive compuse care primesc semnul pluralului la primul element:*

1° Substantive compuse din două elemente scrise cu liniuţă sau separat:

— substantive formate din substantiv verbal + particulă adverbială: *bringer(s)-up, dropper(s)-in, goer(s)-out, hanger(s)-on, looker(s)-on, passer(s)-by, seller(s)-on, sitter(s)-up, stander(s)-by, whipper(s)-in.*

— *carring(s)-on, calling(s)-over, coming(s)-to, going(s)-on, knocking(s)-down, laying(s)-out, rushing(s)-down.*

— Substantive compuse formate prin conversiune din verbe complexe, verbe prepoziţionale sau verb + adverb: *answer(s)-back, break(s)-away, break(s)-down, lock(s)-out, sally-out (sallies-out), set(s)-back, shake(s)-up.*

— Substantive compuse formate din substantiv plus adjectiv în post-poziţie: *adjutant(s)-general, court(s)-martial, knight(s)-errant.*

2° Substantive compuse din trei elemente: *aid(s)-de-champ, auto(s)-da-fe, brother(s)-in-law, editor(s)-in-chief, maid(s)-of-honour, man(men)-of-war, son(s)-in-law, trying(s)-to-do.*

d) *Substantive compuse din două elemente care primesc forma de plural la ambele elemente:*

man-servant	men-servants
woman-servant	women-servants
lord-justice	lords-justices
Knight-Templar	Knights-Templars
Knight-Hospitallers	Knights-Hospitallers
knight-challenger	knights-challengers

N o t ă. În unele cazuri, substantivul atribut, deşi are înţeles plural, rămîne la forma de singular. Acest fenomen are loc cînd atributul este un substantiv precedat de numeral: *(a) five-act-play(s), (a) three-mile ride(s), (a) two-storey house(s).*

2. UNELE PROBLEME SEMANTICE ALE PLURALULUI

a. Substantive cu două forme de plural, fiecare cu înţeles diferit

Unele substantive, avînd mai multe înţelesuri la singular, au dezvoltat forme duble la plural, fiecare cu înţeles deosebit, corespunzător unuia sau altuia din sensurile pe care substantivul respectiv le are la singular:

brother *brothers* (fraţi)
brethren (membri aparţinînd aceleiaşi comunităţi, confraţi, fîrtaţi)
cloth *cloths* (feluri, varietăţi de stofă)
clothes (articole de îmbrăcăminte, haine)
cow *cows* (vaci)
kine (vaci, vite — devenit arhaic)
die *dies* (tipare pentru ştanţat, ştanţă, matriţă)
dice (zaruri)
genius *geniuses* (oameni de geniu, talente)
genii (spirite, duhuri)
index *indexes* (table de materii)
indices (semne algebrice)
pea *peas* (boabe de mazăre, substantiv comun ca în "a pod containing nine peas" — o păstaie de mazăre cu nouă boabe)
pease (substantiv care indică substanţa, ca în "pease pudding" — pire de mazăre)
penny *pennies* (monede de cîte un penny)
pence (ca în "sixpence" — monedă de 6 penny)
staff *staves* (bastoane, pari, jaloane, *muz.* portativ)
staffs (*milit.*-state-majore)
stamen *stamens* (stamine)
stamina (vigoare, rezistenţă).

b. Substantive care au un înţeles la singular şi altul la plural

La unele substantive înţelesul pluralului diferă de cel al singularului. O. Jespersen circumscrie aceste substantive în categoria "The Differentiated Plural" (pluralul diferenţiat) în "A Modern English Grammar", vol. II, Heidelberg, 1922:

advice, sfat, sfaturi	*advices*, înştiinţare, aviz, ştiri, informaţii (mai ales ca termen comercial)
air, aer, văzduh	*airs*, aere, ifose, fasoane
ash, scrum	*ashes*, cenuşă
attention, atenţie, capacitate de a fi atent	*attentions*, atenţii, curte
bearing, purtare, comportare, ţinută	*bearings (mar.)*, relevment (la compas), direcţie -ca în "to lose one's bearings", a-şi pierde direcţia

9*

bitter, pahar cu bere (tare, amară) — *bitters*, purgativ (lichid amar)
decency, decenţă, bunăcuviinţă, respectabilitate — *decencies*, cerinţe ale decenţei, cele cuvenite
domino, costumaţie de bal mascat — *dominoes*, domino (joc)
energy, energie, vigoare, forţă — *energies*, eforturi, activităţi
force, forţă, putere, vigoare — *forces*, forţe armate
good, bine, profit, avantaj — *goods*, bunuri, mărfuri
physic, medicament, doctorie — *physics*, fizica
sand, nisip — *sands*, regiune nisipoasă, plajă
writing, scris, scriere (de mînă) — *writings*, scrieri, opere, lucrări scrise

c. Substantive care au un înţeles la singular şi două sau mai multe înţelesuri la plural

effect, efect, rezultat, urmare, consecinţă — *effects*, efecte, rezultate, urmări, consecinţe; efecte lucruri (ca în "personal effects" efecte personale)

element, element, parte componentă, porţiune; element (atmosferic) — *elements*, elemente, părţi componente; elemente atmosferice; materie primă; noţiuni de bază, rudimente

premise sau *premiss* ,premisă, afirmaţie prealabilă — *premis(s)es*, premise, afirmaţii prealabile; locuinţe anexe, dependinţe, acareturi

spectacle, spectacol, scenă, privelişte — *spectacles*, spectacole, scene, privelişti; ochelari (ca în "a pair of spectacles"- o pereche de ochelari)

d. Substantive avînd două sau mai multe înţelesuri la singular şi două sau mai multe înţelesuri la plural, dintre care unele corespund, iar altele diferă de cele ale singularului

accomplishment, împlinire, efectuare, săvîrşire; realizare — *accomplishments*, realizări; bună creştere, maniere; educaţie, cultură
colour, culoare; steag, drapel; materie colorată; ten; aspect înfăţişare; motiv, scuză, motivare *(înv.)* — *colours*, culori; steag, drapel (de obicei la pl.); materii colorante; figuri de stil (retorică); emblemă, uniformă; îmbrăcăminte colorată

content, conţinut (substanţă); conţinut (de idei), fond; capacitate, volum — *contents*, conţinut (al unui vas, al unei cărţi etc.); tablă de materii, cuprins
copper, cupru, aramă; monedă de aramă; vas de aramă; *sl.* poliţist — *coppers*, monede de aramă; *mar.* cazane aparţinînd bucătăriei unui vas; *sl.* poliţişti

custom, obicei, datină; taxă; impunere — *customs*, obiceiuri; taxe (vamale); vamă, oficiu vamal.

damage, daună, pierdere, pagubă, stricăciune, vătămare; detriment, prejudiciu	*damages*, daune, pierderi; daune, despăgubiri (în justiție, numai la pl.)
grace, grație, farmec; bunăvoință, politețe, amabilitate; fioritură (în muzică); *mitol.* Grație; favoare, părtinire; favor, privilegiu; clemență, îndurare etc.	*graces*, grații, calități frumoase, fioriturі; Grații; favoruri, protecție, grații (ca în "to be in one's good graces" — a fi în grațiile cuiva)
ground, pămînt, sol; teren; fond (background)	*grounds*, terenuri; fonduri; grădină, parc (în jurul casei etc.); zaț, drojdii, sedimente; motiv, cauză, temei
honour, stimă, respect, admirație; onoare, cinste, reputație bună; castitate; demnitate, distincție, titlu, decorație	*honours*, distincții, titluri, decorații; onoruri
iron, fier; instrument, unealtă, ustensil (din fier)	*irons*, (varietăți de) fier; fiare, lanțuri, cătușe
manner, manieră, chip, fel (de a face ceva); comportare, purtare; obicei	*manners*, maniere, purtări; obiceiuri, uzuri (ale unui popor); comportare în societate
letter, literă; scrisoare	*letters*, litere; scrisori; litere, literatură (ca în "a man of letters" — om de litere, literat); scrieri, opere
number, număr, grup	*numbers*, numere; grup; mulțime (de oameni); versuri
pain, pedeapsă; durere; suferință	*pains*, pedepse (ca în "pains and penalties"); durerile nașterii; osteneală, trudă (ca în "to take pains" — a-și da osteneala)
part, parte, porțiune; rol (al unui actor); *jur.* parte	*parts*, părți, porțiuni; regiune, district, părți, meleaguri; însușiri, calități; *jur.* părți
quarter, sfert (ca volum, timp, cantitate etc.); trimestru; direcție, punct cardinal (ca în "from every quarter", de pretutindeni); cartier, district	*quarters*, sferturi; trimestre; direcții; cartiere, districte; apartament, locuință; cantonament (de obicei pl.)
respect, respect, stimă; considerație, atenție; punct de vedere, privință	*respects*, privințe, puncte de vedere; salutări, omagii
trouble, supărare, grijă, zbucium; încurcătură, dificultate; dezordine, debandadă; trudă, osteneală; boală, indispoziție	*troubles*, supărări, griji; încurcături; dificultăți; dezordini
vapour, ceață, negură; vapori, abur(i); himeră, vis	*vapours*, vapori, aburi; himere, vise; depresiune (sufletească), deprimare
water, apă; apă minerală	*waters*, ape; izvoare (minerale), revărsare, revărsări (de apă)

e. Substantive avînd două sau mai multe înţelesuri la singular şi un înţeles la plural

abuse, abuz, întrebuinţare excesivă; insultă, insulte, ofensă, ofense	*abuses*, abuzuri
compass, busolă; rază, cuprins, întindere; circumferinţă, spaţiu circumscris; circuit, rond, tură	*compasses*, compas (ca în "a pair of compasses")
confidence, confidenţă, destăinuire; încredere (în cineva); încredere (în forţele proprii etc.); cutezanţă, aroganţă, prezumţie.	*confidences*, confidenţe, destăinuiri
foot, picior, laba piciorului; picior (al unui pat, al unei mese etc.), poală (a muntelui); infanterie.	*feet*, picioare
horse, cal; cavalerie	*horses*, cai
people, popor, naţiune; persoane, oameni, lume	*peoples*, popoare, naţiuni
powder, pudră, praf (medicament); praf de puşcă	*powders*, prafuri (medicamente)
practice, practică, exerciţiu; dibăcie, iscusinţă (în profesiune)	*practices*, practici, exerciţii (are şi sensul de practici nepermise, intrigi, maşinaţiuni)
stone, piatră, bolovan; greutate de 6,348 kg	*stones*, pietre
wood, pădure; crîng; lemn, cherestea	*woods*, păduri; crînguri

f. Substantive folosite în mod obişnuit la plural

O seamă de substantive se folosesc în mod obişnuit numai la plural. *(pluralia tantum* sau *semper pluralia).* Din această categorie fac parte:

a) Substantivele care indică părţi ale corpului: *bowels*, viscere, intestine; *brains*, creier; *entrails*, măruntaie; *giblets*, potroace; *intestines*, intestine; *kibes*, bătături; *lights*, bojoci (la animale); *loins*, şale, spate; *lungs*, plămîni; *thews*, tendoane, muşchi; *vitals*, organe de importanţă vitală (inima, plămînii etc.); *whiskers*, favoriţi, perciuni etc.

> ...his thick, brown curls were rough and uncultivated, his *whiskers* encroached bearishly over his cheeks... (Emil Brontë, *Wuthering Heights*)

b) Nume de instrumente, unelte, care constau din două părţi (jumătăţi) similare (identice): *arms*, arme; *cal(l)ipers*, şubler; *compasses*, compas; *dividers*, compas diferenţial; *fetters*, fiare, cătuşe; *glasses*, ochelari; *handcuffs*, cătuşe; *manacles*, cătuşe; *nippers* şi *pinc(h)ers*, cleşte, forceps, pensetă; *plier's*

cleşte (de îndoit sîrma); *scales*, balanţă, cîntar; *snuffers*, foarfece pentru tăiat mucuri, feştile; *scissors*, foarfece; *shears*, foarfece, maşină de tăiat; *spectacles*, ochelari; *tongs*, cleşte; *tweezers*, pensetă etc.

c) Denumirile articolelor de îmbrăcăminte care constau fie din două părţi identice, fie din mai multe piese reunite într-un ansamblu: *braces*, bretele; *breeches*, pantaloni; *clothes*, îmbrăcăminte, costum de haine; *drawers*, chiloţi, indispensabili; *knickers* sau *knickerbockers*, pantaloni bufanţi; *pantaloons* (am.), pantalon(i); *rubbers*, galoşi; *suspenders*, bretele; *shorts* şi *smalls*, şort, chilot de sport; *stays*, corset; *trappings*, harnaşament; *tights*, pantaloni strîmţi din tricou (pentru acrobaţi, gimnaşti etc.).

> ...a man in a velveteen coat, drab *shorts*, half-boots, and stockings... (Charles Dickens, *Oliver Twist*)
>
> ...a homely, northern farmer, with a stubborn countenance, and stalwart limbs set out to advantage in *knee-breeches* and *gaiters*. (Emil Brontë, *Wuthering Heights*)

d) Denumirile unor ştiinţe: *accoustics*, *economics*, *ethics*, *mathematics* *mechanics*, *optics*, *phonetics*, *physics* etc.

e) Diverse: *amends*, despăgubire; *annals*, anale; *antics*, bufonerie, maimuţărie; *archives*, arhive; *arms*, arme; *ashes*, cenuşă; *assizes*, sesiune judecătorească; *assets*, avere, bunuri succesorale; *auspices*, auspicii, patronaj; *barracks*, cazarmă; *beginnings*, începuturi; *betters*, superiori; *chattels*, avere mobilă; *calends*, calende; *capers*, capere; *cares*, griji; *cinders*, zgură, scrum; *contents*, conţinut; *colours*, drapel, pavilion; *commons* (ist.) poporul, starea a treia; *credentials*, scrisori de acreditare; *customs*, vamă, taxe vamale; *dainties*, delicatese, dulciuri; *dictates*, voce (ca în "the dictates of conscience", vocea conştiinţei); *doings*, isprăvi; *downs*, dune (de nisip); *dregs*, drojdie, resturi, sedimente; *earnings*, cîştig; *effects*, bunuri, efecte; *embers*, spuză, cenuşă fierbinte; *eaves*, streaşină; *fears*, temeri; *filings*, pilitură; *fireworks*, joc de artificii; *flags*, pavaj; *flocks*, deşeuri de lînă, de bumbac etc. (pentru umplut saltele); *folks*, lume, oameni; *fruits*, venit; *gallows*, spînzurătoare; *gambols*, gambadă; zburdălnicie; *goings-on*, purtări, isprăvi; *goods*, bunuri, mărfuri; *icicles*, chiciură, promoroacă; *ides*, ide; *italics*, caractere cursive, italice; *lees*, drojdie; *gums*, gingii; *grains*, borhot, resturi; *grounds*, parc în jurul casei; zaţ, sediment; *headquarters*, cartier general, comandament; *letters*, litere, literatură; *lodgings*, locuinţă; *manners*, maniere, conduită; *mallows*, nalbă; *matins*, utrenie; *means*, mijloc, mijloace; *news*, ştire, ştiri; *nuptials*, nuntă; *nutcrackers*, spărgător de nuci; *oats*, ovăz; *odds*, disparitate, diferenţă, deosebire; *orgies*, bacanale, orgii; *outskirts*, suburbie, mahala; *pains*, trudă, osteneală; *parts*, părţi, meleaguri; *proceeds*, venit; *purlieus*, suburbii, mahalale, fundături; *environs*, împrejurimi; *practices*, practici; *quarters*, apartament, locuinţă; *remains*, rămăşiţe (pămînteşti); *reins*, frîne, hăţuri (ca în "the reins of government"); *regimentals*, uniformă militară; *revels*, chef, petrecere; *riches*, bogăţii; *scales*, cîntar, balanţă; *soap-suds*, clăbuci de săpun; *scraps*, deşeuri reziduuri; *shavings*, talaş; *slums*, mahala; *shambles*, abator; măcel; *spirits*, alcool, spirt; *stairs*, scări; *suburbs*, suburbie; *sweepings*, gunoi; *sweets*, dulciuri, zaharicale; *teens*, vîrsta cuprinsă între 13 şi 19 ani; *theatricals*, spectacole, îndeletniciri actoriceşti; *thanks*,

recunoştinţă, mulţumiri; *terms*, termen, condiţii; *tidings*, noutăţi, veşti; *trappings*, harnaşament; *viands*, hrană, comestibile; furaje; *victuals*, alimente, provizii; *waits*, colindători; *wares*, mărfuri; *weeds*, veşmînt de doliu (al unei văduve),

GENUL SUBSTANTIVELOR
(The Gender of Nouns)

Generalităţi. Genul este o categorie gramaticală care, în cazul substantivelor, este expresia lingvistică a faptului material, potrivit căruia fiinţele sînt de *sex* masculin sau feminin, iar lucrurile, fenomenele şi şi noţiunile abstracte sînt lipsite de sex; în consecinţă, substantivele care denumesc fiinţe sînt respectiv de *gen* masculin sau feminin, iar cele care denumesc lucruri, fenomene şi noţiuni abstracte sînt de gen neutru [1].

În limba engleză contemporană predomină genul natural exprimat în general prin mijloace lexicale. Merită a fi subliniat faptul că substantivele care desemnează *persoane* de sex bărbătesc sau femeiesc sînt respectiv de gen masculin sau feminin, în timp ce substantivele desemnînd *alte vieţuitoare*, chiar atunci cînd denumesc masculul sau femela: *bull, cow; cock, hen*, sînt de cele mai multe ori de gen neutru.

Aspectul formal al terminaţiilor substantivelor lipseşte în general în limba engleză contemporană, ceea ce face ca în majoritatea cazurilor genul gramatical să coincidă cu genul natural [2]; cuvintele din engleza contemporană nu au nici terminaţii caracteristice — ca în limba latină sau romînă — nici o formă specială a articolului pentru a indica genul — ca în limbile romînă, germană, franceză etc.

romînă: furculiţ*ă*, lingur*ă*, (fem.), cuţi*t* (neutru)
rusă: вилка, ложка (fem.), нож (masc.)
germană: die Gabel (fem.), *der* Löffel (masc.), *das* Messer (neutru)
franceză: la fourchette, *la* cuillère (fem.), *le* couteau (masc.).
În limba engleză sînt toate neutre.

După cum substantivele nu au, în general, forme caracteristice pentru gen, nici determinanţii substantivelor sau modificatorii acestora (articolul, adjectivul demonstrativ, adjectivul posesiv, cu excepţia persoanei a III-a singular, adjectivul) nu au forme deosebite pentru diferitele genuri, şi deci nu se acordă din acest punct de vedere cu substantivele respective.

În afară de înţelesul cuvintelor şi de unele sufixe, singura indicaţie de gen din limba engleză contemporană este posibilitatea de a înlocui substantivul respectiv prin pronumele personal *he, she, it*, prin pronumele posesiv *his*,

[1] R. A. Budagov arată că această categorie — a genului gramatical — este cea mai abstractă dintre categoriile gramaticale. (*Introducere în ştiinţa limbii*, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1961, p. 260).

[2] B. A. Ilîş exprimă succint acest fapt, arătînd că în engleza contemporană „genul gramatical este o funcţie a genului real." B. A. Ilîş, *Sovremennîi angliiskîi iazîk*, Moskva, 1958, p. 341.

hers, prin adjectivul posesiv *his*, *her*, *its* și formele corespunzătoare ale pronumelui reflexiv și de întărire *himself*, *herself*, *itself*.

În acest sens ne apar incomplete definițiile date genului de Marshall, Meiklejohn, Sanford.

În definiția lui Marshall și Schaap „genul este o diferențiere gramaticală a cuvintelor, corespunzînd sexului — adică diferențierii existente în natură."[1]

După Meiklejohn: „genul este, în gramatică, modul de a deosebi sexul cu ajutorul unor cuvinte, a unor prefixe și sufixe".[2]

Sanford și Brown precizează că „sexul e o deosebire naturală, genul e o deosebire gramaticală, sexul aparține lucrurilor vii, iar genul aparține cuvintelor."[3]

Aceste definiții apar nesatisfăcătoare, ignorînd acele substantive care nu desemnează ființe, unde deci nu se poate vorbi despre sex; definiția lui Meiklejohn se referă îndeosebi la cuvintele compuse sau derivate, iar definiția lui Sanford separă net forma de conținutul lucrurilor, neținînd seama de legătura dintre ele, de faptul că forma gramaticală nu face decît să redea — în cele mai multe cazuri exact — aspectul logic, de conținut, al faptelor, oglindind astfel situația din natură.

Acad. Iordan subliniază însă: „corespondența între sexul obiectelor și genul substantivelor, între genul natural și cel gramatical nu există totdeauna."[4] (v. pentru limba engleză genul cuvintelor *child*, *baby* I, p. 140, *ship*, *boat*, *car* I, p. 150, substantivele nume de animale I, p. 151 și personificările I, p. 147).

Nesfield dă o definiție mai exactă decît alte gramatici engleze; el arată că: „În engleza modernă, genul coincide cu deosebirea de sex sau cu absența sexului,"[5] adăugind în notă că: „în sensul propriu al cuvîntului aceasta nu se poate numi „gen", deoarece nu se bazează pe *forma* cuvîntului".

În limba romînă predomină genul gramatical, genul substantivelor deosebindu-se după două criterii:[6]

a) *formal*, după terminațiile substantivelor („Expresia formală a deosebirilor de gen este terminația substantivelor"). [7]

Astfel: *masculinele* se termină în consoană, *u* și *u* semivocalic, *i* semivocalic și *e* (băiat, stîlp, erou, vizitiu, ochi, fluture); *femininele* se termină în *ă*, *e*, *ea*, *a* (cămașă, fată, floare, stea, cazma); *neutrele* au la singular aceleași terminații ca și substantivele masculine (creion, unghi, lucru, burghiu, cui, spate). [8]

b) *logic*, după înțelesul substantivelor.

Astfel, cele mai multe nume de lucruri sînt de gen neutru; sînt de gen masculin substantivele terminate în *ă* care indică ființe de sex masculin (popă, tată, vlădică); iar unele substantive de gen masculin (ca: decan, ministru, rector, vatman) se folosesc și cu privire la femei care exercită aceste funcții sau profesiuni.

În limba romînă, pe lîngă terminațiile substantivelor, genul este specificat și prin formele de gen ale: articolului, adjectivului, adjectivului posesiv și ale unor numerale. [9]

---

[1] E. C. Marshall and E. Schaap. *A Manual of English for Foreign Students*, London, 1939, p. 33.

[2] J. M. D. Meiklejohn, *A New Grammar of the English Tongue*, London, ed. 28, p. 11.

[3] S. V. Sanford și P. F. Brown, *English Grammar*, Boston, 1914, p. 142.

[4] Acad. Iordan, *op. cit.*, p. 272.

Folosirea genului masculin sau feminin pentru obiecte este sau o reminiscență a vremii cînd oamenii socoteau toate obiectele din jur animate, sau sînt forme create mai tîrziu datorită analogiei cu animatele (cf. *Gramatica limbii romîne*, Ed. Acad. R.P.R. vol. I, p. 107).

[5] J. C. Nesfield, *A Modern English Grammar*, London, 1936, p. 12.

[6] cf. *Gramatica limbii romîne*, Ed. Acad. R.P.R., vol. I, București, 1954, p. 127–128.

[7] I. Iordan, *Limba romînă contemporană*, Ed. Ministerului Învățămîntului, 1956, p. 273.

[8] Nu ne propunem să discutăm aici formarea femininului în limba romînă.

[9] cf. *Gramatica limbii romîne*, Ed. Acad. R.P.R., vol. I, p. 107.

un băiat	— *a* boy	pomul — *the* tree	
o floare	— *a* flower	casa — *the* house	
copilul *tău*	— *your* child	un băiat *bun*	— a *good* boy
sora *ta*	— *your* sister	o fată *bună*	— a *good* girl
doi fii	— *two* sons	băieţii *cei* mici	— *the* little boys
două fiice	— *two* daughters	fetele *cele* mici	— *the* little girls

În engleza veche, genul substantivelor depindea de modificările flexionare ale substantivelor în declinare şi nu ţinea seama de sexul sau de absenţa de sex a respectivului substantiv. Acest lucru ducea la considerarea substantivului *wif* (femeie) ca fiind de gen neutru, *wifman* (femeie de gen masculin, *mœʒden* (fată) de gen neutru (cf. das Mädchen, das Fräulein), *sunne* (soare) era feminin, iar *mōna* (lună) masculin.

De asemenea, sufixul *-dom* forma substantive abstracte masculine (*freedom* — libertate), sufixul *-ness* substantive abstracte feminine (*goodness* — bunătate), sufixul *-en* substantive neutre (*maiden* — fată, *chicken* — pui).

În engleza veche existau trei grupuri de terminaţii pentru a exprima genul:

1) substantive terminate la masculin în *-a* şi la feminin în *-e*:

nef*a*	— nepot	nef*e*	— nepoată
widuw*a*	— văduv	widuw*e*	— văduvă
han*a*	— cocoş	henn*e*	— găină

Erau de asemenea masculine:

doog*a*	—(dog)	— cîine
bucc*a*	— (buck)	— ţap
fol*a*	— (foal)	— mînz.

Erau feminine:

dock*e*	— (duck)	— raţă
mer*e*	— (mare)	— iapă

Notă. Numele multor regi anglo-saxoni se termina în *-a*:
Id*a*, Off*a*, Pend*a*. De asemenea numele lui Bed*a*.

2) Substantive terminate la masculin în *-ere* şi la feminin în *-estre*:

spinn*ere* [1]	— torcător	spinn*estre*	— torcătoare
sang*ere*	— cîntăreţ	sang*estre*	— cîntăreaţă

3) Substantive terminate la masculin în consoană, la feminin în *-en*:

fox	— vulpoi	fyx*en*	— vulpe
god	— zeu	gyd*en* [2]	— zeiţă

Începînd cu secolul XIV, o dată cu procesul de „nivelare" a desinenţelor, a dispărut treptat şi genul ca formă gramaticală, iar redarea genului prin sufixe e un fenomen rar în limba engleză contemporană.

Rămăşiţe ale vechilor grupuri de terminaţii se întîlnesc în cuvintele:

a) Sorcerer, murderer, widower, în care *-er* îşi păstrează înţelesul masculin. (În cazul cuvîntului *widower*, forma veche pentru masculin era *widuwa*, iar femininul *widuwe*; cu timpul s-a uitat că *widuwa* era masculin şi s-a adăugat sufixul *-er* la feminin, obţinîndu-se o nouă formă de masculin.)

b) Sufixul *-ster* derivat din *-estre* prin metateză indica substantive feminine. Astfel:

webster — ţesătoare
baxter (bagster) — brutăreasă
hoppester — dansatoare
redester — cititoare.

[1] "Spinner" sau "spinther" provine din cuvîntul "spider" — păianjen.
[2] Transformarea vocalei *o* în *y* se datorește legii fonetice a „mutației vocalelor".

Azi acest sufix — cu excepţia cuvîntului *spinster* — desemnează substantive de ambele genuri (common gender): *punster* cel sau cea care face "puns" (jocuri de cuvinte), *buckster* — negustor sau negustoreasă de mărunţişuri, *songster* [1] — cîntăreţ, cîntăreaţă.

Cuvîntul *spinster* (de la spinnestre) a suferit modificări de gen şi semantice: a fost la origine feminin; s-a folosit apoi atît pentru genul masculin cît şi pentru genul feminin cu înţelesul de „torcător", „torcătoare". Azi e folosit numai pentru feminin, însemnînd „femeie necăsătorită, fată bătrînă".

c) Sufixul fem. *-en* s-a păstrat numai în cuvîntul *vixen*, provenit din fyxen.

După cum arată Budagov, „dacă din punct de vedere istoric, categoria genului gramatical în limbi ca rusa (şi acest lucru se referă şi la alte limbi indo-europene) reprezintă o rămăşiţă a altor epoci, importanţa morfologică, sintactică şi stilistică a acestei categorii este foarte mare în limbile actuale"[2].

Pentru limba engleză modernă, importante sînt, aşa cum vor vedea, aspectele sintactice şi stilistice ale genului [3]. Astfel se explică probabil ampla folosire a personificărilor în limba engleză, ca mijloc stilistic; pentru creşterea expresivităţii se înlocuieşte pronumele neutru *it*, al cărui domeniu de aplicare este foarte vast, prin pronumele personal *he, she*.

În limba engleză modernă, ţinîndu-se seama de genul natural şi de semnificaţia lexicală a cuvintelor, se poate vorbi de patru genuri ale substantivelor: 1) masculin, 2) feminin, 3) comun şi 4) neutru.

1. GENUL MASCULIN

(Masculine Gender)

Sînt de gen masculin substantivele desemnînd persoane de sex bărbătesc: *man, lad, boy, brother, husband, father, son, uncle, nephew, monk* etc.

Genul acestor substantive devine evident din punct de vedere gramatical prin folosirea — uneori chiar la o oarecare distanţă în propoziţie — a pronumelui personal *he, him*, a pronumelui şi adjectivului posesiv *his*, a pronumelui reflexiv şi de întărire *himself*.

Exemplu:

> Dear heart! said Mrs. Tulliver... when did I ever make objections to a *man* because *he*'d got a mole on *his* face?... for my *brother*, as is dead an' gone, had a mole on *his* brow. (G. Eliot, *The Mill on the Floss)*

---

[1] Deşi folosit pentru ambele genuri, *songster* e mai des întrebuinţat pentru masculin, deoarece pentru feminin s-a format un nou cuvînt, hibridul *songstress*, prin adăugirea sufixului romanic *-esse*.

[2] A. Budagov, *op. cit.*, p. 264.

[3] În literatură... „gîndirii noastre i se oferă posibilitatea specială de a se concentra asupra acestei categorii şi ...în urma acestui fapt, ea capătă o funcţiune aparte (suplimentară)". *Ibid.*, p. 269.

2. GENUL FEMININ
(Feminine Gender)

Sînt de gen feminin substantivele desemnînd persoane de sex femeiesc, cele referitoare la numele de animale, ţări, mijloace de transport: *woman, girl, lass, sister, wife, mother, daughter, aunt, niece, ship* etc.

Genul acestor substantive devine evident din punct de vedere gramatical prin folosirea pronumelui personal *she, her*, a pronumelui posesiv *hers*, a adjectivului posesiv *her*, a pronumelui reflexiv şi de întărire *herself*.

. . .His *sister* Joyce thrust *her* head into the room. (J. L i n d s a y, *Betrayed Spring)*.

3. GENUL COMUN
(Common Gender)

Sînt de gen comun substantivele care au o singură formă atît pentru masculin cît şi pentru feminin; doar contextul şi situaţia indică ce gen are substantivul respectiv [1].

Aceste substantive sînt înlocuite sau determinate prin pronumele şi adjectivele folosite pentru genul masculin sau feminin, după înţelesul lor.

În această categorie intră substantive care se referă la oameni, indicînd de obicei profesiuni sau relaţii. Mulţi gramaticieni consideră de gen comun şi substantivele nume de animale care pot fi folosite pentru ambele sexe [2]. Substantivele de gen comun necesită o atenţie deosebită la traducerea în limba romînă, unde genul trebuie precizat prin terminaţii specifice. Rolul determinant îl are şi în acest caz contextul.

a) Cousin, neighbour, friend, relative, enemy, fool, love (cu înţelesul de iubitul, iubita), *European, Rumanian* etc.

Tot aici ar trebui să includem şi cuvinte ca: *baby, child, infant*, pe care le vom trata şi la genul neutru.

Only Nora and I[3] remained together as *pals*. (J. W a l s h, *Not Like This)*

So she left Eric with a *neighbour*. . . (J. W a l s h, *op. cit.)*

. . .The door opened and an *individual* carrying a light entered; another followed close behind. The first was a tall lady. . . (C h. B r o n t ë, *Jane Eyre)*

În *A Midsummer Night's Dream*, Titania spune:

Tie up my *love*'s tongue, bring *him* silently.

---

[1] Şi în alte limbi există substantive de „gen comun", îndeosebi în legătură cu profesiunile, cu titlurile; de ex.: inginer, doctor, Erou al muncii socialiste etc. (v. şi R. A. B u d a g o v, *op. cit.*, p. 266).

[2] V. N e s f i e l d, M e i k l e j o h n etc. Trebuie să menţionăm totuşi că în limba engleză cele mai multe substantive nume de animale sînt în general considerate de gen neutru. (v. p. 157 genul animalelor).

[3] "I" este autoarea.

În *Romeo and Juliet*, Julieta îi spune lui Romeo:

Believe me, *love*, it was the nightingale.

Iar el îi răspunde:

It was the lark, the herald of the morn,
No nightingale: look, *love*, what envious streaks
Do lace the severing clouds in yonder east.
(W. Shakespeare, *Romeo and Juliet*)

On a cloud I saw a *child*
And *he* laughing said to me.
(W. Blake, *A Song of Singing*)

She was a *child*, now, of fifteen or sixteen.
(Ch. Dickens, *Hard Times*)

Nora's first *baby* was born... I don't suppose any kid has ever been launched through *his* first few weeks of life... (J. Walsh, *op. cit.*)

It was then that the *baby* started to howl. Nora sat by the fire and took *her* on her knee. (J. Walsh, *op. cit.*)

I had seen Miss Scatcherd flog her *pupil*, Burns [1]. (Ch. Brontë, *op. cit.*)

b) Cuvintele compuse cu *-fellow* [2] și unele cuvinte compuse cu *man* (v. I, p. 128): *school-fellow, fellow-traveller, play-fellow, fellow-sufferer* etc.; *chairman, statesman, spokesman:*

Oh, my friends and *fellow-sufferers*, and *fellow-workmen* and *fellow-men*... (Ch. Dickens, *op. cit.*)

În *A Midsummer Night's Dream*, Hermia îi spune Helenei:
Farewell, sweet *play-fellow*.
(W. Shakespeare)

To-night I was to be Miss Miller's *bedfellow* (spune Jane Eyre).
(Ch. Brontë, *op. cit.*)

c) Substantivele care indică agentul, formate — prin adăugarea unui sufix — din verbe sau din alte substantive:

-ar *liar, scholar*
-er *thinker, buyer, seller, teacher, foreigner, reader* [3]

---

[1] Substantivul *pupil* se referă la o fată, Helen Burns.

[2] *Fellow* folosit singur se referă totdeauna la bărbați: This Wakem was a pale puny *fellow*... *he* would not be able to play. (G. Eliot, *op. cit.*). *Joe* was a happy-go-lucky *fellow*. (J. Walsh, *op. cit.*).

[3] *Housekeeper* e folosit în general pentru femei: Then there was Grandma Lees, who had once been a *housekeeper* in a big house... (J. Walsh, *op. cit.*).
Doorkeeper este folosit pentru ambele sexe.

-or	*debtor, sailor, doctor, innovator*
-ist	*violonist, novelist, herbalist*
-ster	*punster, songster, huckster*
-ant } *-ent*	*inhabitant, servant, attendant, student*

Well, there's the *herbalist* on Main Road. I've heard *she* knows all about these things. (J. Walsh, *op. cit.*)

"*Monitors*, collect the lesson-books and put them away." Four tall *girls* arose... (Ch. Brontë, *op. cit.*)

The *superintendent* of Lowood (for such was this *lady*)... (Ch. Brontë, op. cit.)

...It was not in *Mrs. Tulliver* to be an *innovator* on the family ideas. (G. Eliot, *op. cit.*)

...Among the *readers* I observed my acquaintance of the verandah: ...*her* place had been at the top of the class... (Ch. Brontë, *op. cit.*)

...A strange, foreign-looking elderly *lady*, the French *teacher*, as I afterwards found... (Ch. Brontë, *op. cit*)

Numărul substantivelor de gen comun e în permanentă creştere, datorită pătrunderii femeilor în domenii de activitate care erau înainte rezervate numai bărbaţilor: *driver, engineer, pilot, lawyer, Member of Parliament* etc.

One of the speakers was *Mrs. R. S.*, a *Herts county councillor* and prospective Parliamentary *candidate* for Wartford. *(Labour Monthly,* June 1957)

Dacă pentru substantivele de gen comun este necesară o precizare a sexului, se foloseşte un alt cuvînt care se aşază înaintea substantivului (v. I. p. 151), sau se indică genul în alt mod, de exemplu printr-o apoziţie.

But anyway I did get my first *boy friend* about this time. (J. Walsh, *op. cit.*)

It was a relief, on entering, to see our own *lady doctor* from the clinic seated at the desk. *(Ibid.)*

After they had gone, he felt lonely and began to tire of his *lady-love*. (O. Wilde, *The Happy Prince*)

The *women bar-attendants* refused to blackleg. (J. Lindsay, *Betrayed Spring.)*

Lucy was naturally pleased that *cousin Tom* was so good to her. (G. Eliot, *op. cit.*)

4. GENUL NEUTRU
(Neuter Gender)

Sînt de gen neutru substantivele care desemnează:

a) Inanimate: lucruri, materii şi substanţe, plante, abstracţiuni: table, parcel, water, silk, iron, flower, tree, oak, idea, answer, happiness, poetry, etc. (v. exemplele de la pct. *a*).

b) Animale, cînd nu se specifică sexul lor (v. exemplele de la pct. *b*), referitoare la genul animalelor.

c) De asemenea, cuvintele *baby, child, infant* sînt adesea folosite ca substantive neutre (v. exemplele de la pct. *c*).

d) Sînt neutre şi substantivele colective: family, crew, team, government, people (cu înţelesul de popor) etc. [1] (v. exemplele de la pct. *d*).

Substantivele de gen neutru sînt înlocuite sau determinate de pronumele personal *it*, adjectivul posesiv *its* şi pronumele reflexiv şi de întărire *itself*.

Exemple:

a) The house in South Square... might have been called "emancipated"... *It* followed, therefore, no recognised style or tradition... *its* stone already respectably resembled that of Wren. (J. Galsworthy, *The White Monkey*)

What is the use of a *statue*, if *it* cannot keep the rain off? (O. Wilde, *The Happy Prince*)

Mr. Rochester, allow me to disown my first *answer*... *it* was only a blunder. (Ch. Brontë, *op. cit.*)

This was his *courtship*, and *it* lasted all through the summer. (O. Wilde, *The Happy Prince*)

I leave both the choice of *subject* and the manner of treating *it* entirely to yourself. (Ch. Brontë, *op. cit.*)

Then she gave one last burst of *music*. The White Moon heard *it*... (O. Wilde, *The Nightingale and the Rose*)

His *propaganda* (Robert Owen's) had to wait for working class support before *it* produced *its* effect. (*Labour Monthly*, November 1958)

Pentru umbra tatălui lui Hamlet, deşi apare sub formă masculină, Shakespeare foloseşte pronumele *it* (poate pentru că este lipsită de viaţă):

Look where *it* comes again...
Speak to *it*, Horatio [2].

[1] *Gramatica limbii romîne*, Ed. Acad. R.P.R., arată la p. 128 că şi în limba romînă „cuvintele norod, popor, deşi denumesc animate... sînt de genul neutru. Aceasta se datoreşte faptului că ele se referă la colectivitate şi nu la elementele lor alcătuitoare şi deci nu interesează consideraţiile de sex".

[2] Citat de O. Jespersen în *Essentials of English Grammar*, London, 1933, p. 194.

And on the top-most spray of the Rose-tree there blossomed a marvellous *rose*... Pale was *it* at first. (O. W i l d e, *The Nightingale and the Rose)*

But the *tree* shook *its* head. (O. W i l d e, *Ibid.)*

Some *thistledown* came on what little air there was, and pitched on his moustache more white than *itself*. (J. G a l s w o r t h y, *Indian Summer of a Forsyte)*

b) ...the creature in the bank was a *Grasshopper Mouse* or a *Calling Mouse*, and those in your drawing are *its* tracks. (E. S e t o n - T h o m p s o n, *Ghosts of the Campfire)*

I have a profound admiration for the *Skunk*... *it* has stars on *its* head and stripes on *its* body. *It* is an ideal citizen... (E. S e t o n - T h o m p s o n, *The Well-Meaning Skunk)*

c) Hushed as a *babe* upon *its* mother's breast. (G. G. B y r o n)[1]
She said that no *baby* lived if you bought *its* pram and cot before *it* was born. Just to disprove that old superstition, mine did. (J. W a l s h, *op. cit.)*

În loc de *child*, Dickens folosește numele propriu, dar acordul se face cu substantivul neutru, conform tradiției, de exemplu:

No *little Grandgrind* has ever associated a cow in the field with the famous cow... who tossed the dog...; *it* had never heard of those celebrities. (C h. D i c k e n s, *op. cit.)*
...She began nursing her *child* again, singing a sort of lullaby to *it*, as she did so. (L. C a r r o l l, *Alice in Wonderland)*

d) The British *Government*, however, set *its* face resolutely against such attempts. *(Labour Monthly*, November 1958)

The ruling *class* fears not only the U.S.S.R., Communism and Socialism; *it* fears *its* own workers and their organizations. *(Labour Monthly*, November 1958).

Diferențierea substantivelor neutre în masculine și feminine

Substantivele nume de animale. După cum s-a arătat, substantivele nume de animale sînt în general considerate neutre în limba engleză contemporană.

How many of us have ever got to know a wild *animal?* I do not mean merely to meet with one once or twice... but to really know *it* for a long time while *it* is wild and get an insight into *its* life and history. (E. S e t o n - T h o m p s o n, *Silverspot, the Story of a Crow)*

---

[1] Citat de O. J e s p e r s e n în *Essentials of English Grammar*, London, 1933, p. 194.

Aceasta se aplică îndeosebi animalelor inferioare, păsărilor, insectelor, dar şi animalelor superioare cînd nu se cunoaşte sexul lor sau nu li se acordă importanţă şi de multe ori chiar atunci cînd cuvîntul însuşi denotă sexul animalului.

Exemplu:

They rushed on the *hen*, and tussled and fought with *it*. (E. Seton-Thompson, *The Springfield Fox)*

Marshall subliniază că nu este incorect să tratăm substantivele care desemnează animale ca substantive neutre [1]. Acesta e unul din cazurile în care nu există corespondenţă deplină între înţelesul substantivului şi modul de a-l trata în gramatică.

Deoarece însă pronumele neutru *it* are o nuanţă prea impersonală, iubitorii de animale folosesc *he* sau *she* pentru a-şi arăta simpatia pentru lumea animală — chiar cînd nu se cunoaşte sexul animalului respectiv [2]. Animalele mari şi puternice sînt în general socotite masculine, iar cele mici, feminine:

...If there came a *lion* roaring at me, I think you'd fight *him*, wouldn't you Tom? (G. Eliot, *op. cit.)*

To a *mouse*, on turning *her* up in *her* nest with the plough. (R. Burns)

It was the *nightingale*, and not the lark.
Nightly *she* sings on yon pomegranate tree.
(W. Shakespeare, *Romeo and Juliet)*

Adesea se observă trecerea de la *it* la *he* (sau *she*) cu referire la acelaşi animal; prin aceasta înţelegem că animalul nu mai este considerat „în general", ci „individualizat", trecerea reflectă o atitudine stilistică:

E. Seton-Thompson în povestirea "*The Well-Meaning Skunk*" spune:

It is an ideal citizen...

iar apoi:

The *Skunk* stood *his* ground and raised *his* tail high over *his* back...

Dacă substantivul respectiv indică sexul animalului, el e considerat masculin sau feminin, după caz (v. I, p. 151 referitor la modul de exprimare a genului)[3].

There is no thing alive the *gander* will not face for *his* little ones. (E. Seton-Thompson, *The Wild Geese of Wyndygoul)*

Sir Leoline, the Baron rich
Hath a toothless mastiff *bitch;*
From *her* kennel beneath the rock
She maketh answer to the clock...
(S. T. Coleridge, *Christabel)*

[1] V. E. C. Marshall şi E. Schaap, *op. cit.*, p. 33.
[2] V. O. Jespersen, *Essentials of English Grammar*, p. 193.
[3] Dar uneori acest criteriu e neglijat, după cum am văzut din exemplul în care *hen* e considerat neutru.

10 — c. 878

"That little *vixen's* took a chicken..."
"...*She* only does it when I am away..."
(M. Webb, *Gone to Earth*)

Dacă ne referim la instinctul matern, substantivul este considerat feminin:

Even a Bear must be impressed when a *Razor-back* (hog) is out in fighting mood to save *her* young. (E. Seton-Thompson, *Foam, or the Life and Adventures of a Razor-Backed Hog).*

În povestiri, basme sau fabule, genul substantivului depinde de modul în care e considerat animalul:

Each *bird* likes to hear *himself* sing. *(Proverb)*
The *Bear* stopped, reared up to *his* great height... (E. Seton-Thompson: *Foam or the Life and Adventures of a Razor-Backed Hog)*

The *Bear* had fifty yards to cover, the men had fifteen, but *she* came racing down the bank... (E. Seton-Thompson, *Monarch, the Bear of Tallac)*

And there the *snake* throws *her* enammell'd skin. (W. Shakespeare, *A Midsummer Night's Dream)*

Silverspot was simply a wise old *crow*, *his* name was given because of the silvery white spot... (E. Seton-Thompson, *Silverspot, the Story of a Crow)*

Why is he weeping? asked a little Green *Lizard*, as *he* ran past him with *his* tail in the air. (O. Wilde, *The Nightingale and the Rose)*

What! is he not solid gold? said the *Swallow* to *himself*. *He* was too polite to make any personal remarks out loud. (O. Wilde, *The Prince)*

The eldest *Oyster* winked *his* eye
And shook *his* heavy head. (L. Carroll. *Through the Looking-Glass)*

...an old *Crab* took the opportunity of saying to *her* daughter... *(Ibid.)*

Substantivele de gen masculin: *dog, colt, horse* și substantivele de gen feminin: *goose, duck, bee* sint în general folosite pentru a indica ambele sexe:

The sleds moved on again, the dying *dog* dragging *herself* in the rear. (J. London, *The White Silence)*
The *dog* placed *his* chin over the sunlit foot. (J. Galsworthy, *Indian Summer of a Forsyte)*
Marshand's rather an old *duck*, *Wilmer's* rather an old *goose*. (J. Galsworthy, *The White Monkey)*
...*He* never would take another mate, for the wild *goose* mates for life, and mates but once: the one surviving has no choice: *he* finishes *his* journey alone. (E. Seton-Thompson, *The Wild Goose of Wyndygoul).*

Și în limba romînă substantivele epicene: *pisică, elefant, cîine* sînt folosite pentru ambele sexe, atunci cînd nu se cunoaşte sexul animalului sau cînd nu dorim să precizăm acest lucru; dar în limba romînă, potrivit terminaţiilor, spunem că *elefant* e masculin, *pisică* e feminin.

Și în limba romînă sînt:

— Substantive masculine care servesc și drept feminine: *struţ, ţînţar, bîtlan, jder* etc.;

— substantive feminine care servesc și drept masculine: *barză, cămilă, gaiţă, lebădă* etc.[1].

Genul substantivelor care desemnează personificări

În povestiri, substantivele neutre care desemnează abstracţiuni, lucruri, plante, cînd sînt personificate pot fi considerate masculine sau feminine,[2] după atitudinea stilistică a autorului. De exemplu:

...and the green *corn*
Hath rotted ere *his* youth attained a beard.
(W. Shakespeare, *A Midsummer Night's Dream*)

Then I went to my pretty *rose-tree*
To tend *her* by day and by night.
(W. Blake, *My Pretty Rose-Tree*)

"Why, indeed?" whispered a *Daisy* to *his* neighbour. (O. Wilde, *The Nightingale and the Rose*)

But the *Reed* shook *her* head, *she* was so attached to *her* home. (O. Wilde, *The Happy Prince*)

The *Rocket* coughed a third time and began. *He* spoke with a very slow, distinct voice. (O. Wilde, *The Remarkable Rocket*)

Genul substantivelor desemnînd personificări ţine însă în multe cazuri de tradiţie; uneori, prin abatere de la tradiţie se obţine o accentuare stilistică mai puternică. În genere, se socotește:

— de *gen masculin*[3], tot ce se leagă de ideea de forţă, putere: elementele violente, puternice ale naturii (vînturile, rîurile, munţii, oceanele, furtuna, tunetul, soarele, vara, toamna[4], iarna); sentimentele puternice (dragoste, teamă, mînie, disperare); acţiunile violente (război, crimă etc.); timpul, ziua, somnul, moartea, mormîntul.

---

[1] Cf. *Gramatica limbii romîne*, Ed. Acad. R.P.R., vol. I, p. 131.

[2] „Masculinul și femininul sînt genuri mai *tari* decît neutrul graţie conţinutului lor într-un anumit fel mai concret și... mai precis decît al neutrului, care-i oarecum nedefinit întrucît se reduce în fond la particularităţi negative (nu-i nici masculin, nici feminin)". (Acad. I. Iordan, *op. cit.*, p. 275).

[3] Clasificarea e luată după J. C. Nesfield, *A Modern English Grammar*, p. 15.

[4] Deși *toamna*, datorită abundenţei legată de acest anotimp, ar părea mai curînd de gen feminin. Din acest motiv, probabil, O. Wilde spune:

The *Autumn* gave golden fruit to every garden, but to the Giant's garden *she* gave none. (O. Wilde, *The Selfish Giant*)

10*

— de *gen feminin*, tot ce se leagă de ideea de gingășie, frumusețe, blîndețe, fertilitate și obiectele mai puțin impresionante, sau cele ce implică atașament (luna, marea, pămîntul, patria, numele de țări, universități, orașe, primăvara); sentimentele umane care sînt considerate a oglindi slăbiciune (speranța, înțelegerea, dreptatea, mila, caritatea, credința, umilința, modestia etc.), pasiunile josnice, reprobabile (gelozia, trufia, mînia, răzbunarea); artele și științele; faima, libertatea, victoria, religia, filozofia, adversitatea, prosperitatea, norocul, noaptea, dimineața.

The *moon* was shining sulkily
Because *she* thought the *sun*
Had got no business to be there
After the day was done —
It's very rude of *him*, *she* said,
To come and spoil the fun!
(L. Carroll, *Through the Looking-Glass)*

...*Fortune* has knocked me about since; *she* has even kneaded me with *her* knuckles... (Ch. Brontë, *op. cit.)*

...As if he thought that *Nature* owed him a debt of gratitude for his tolerance of *her* ways. (M. Webb, *op. cit.)*

The *Cloud* then showed *his* golden head... (W. Blake, *The Book of Thel)*

Else would I tear the cave where *Echo* lies,
And make *her* airy tongue more hoarse than mine...
(W. Shakespeare, *Romeo and Juliet)*

Then *Cruelty* knits a snare,
And spreads *his* baits with care.
(W. Blake, *The Human Abstract)*

Here *Ouse*...
Conducts the eye along *his* sinuous course...
(W. Cowper, *Reminiscences, A Walk in the Country)*

And *Laughter* holding both *his* sides. (J. Milton, *L'Allegro)*
Where brooding *Darkness* spreads *his* jealous wings. (J. Milton, *ibid.*)

...Sweet *liberty*...
To live with *her*...
(J. Milton, *Ibid.*)

And *sorrow* set *her* seal upon his brow (O. Wilde, *The Nightingale and the Rose)*

Love is wiser than *Philosophy*, though *she* is wise, and mightier than *Power*, though *he* is mighty. (O. Wilde, *The Nightingale and the Rose)*

I am going to the House of Death. *Death* is the *brother* of Sleep, is *he* not? (O. W i l d e, *The Happy Prince)*

Time, with *his* innumerable horse-power, worked away...
(C h. D i c k e n s, *op. cit.*)

Oxford taught me as much Greek and Latin as *she* could.
(J. R u s k i n)[1]

Uneori substantivele rămîn totuşi neutre, chiar dacă scriitorul îşi înzestrează personajele cu darul vorbirii sau există o oscilaţie între neutru pe de o parte şi masculin sau feminin pe de altă parte:[2]

But the *tree* shook *its* head. "My roses are yellow" *it* answered.
"But go to my brother... *he* will give you what you want."
(O. W i l d e, *The Nightingale and the Rose)*[3]

De asemenea:

The *oak-tree* in *his* branches... (O. Wilde, *Ibid.*)
Surely *Love* is a wonderful thing. *It* is more precious than emeralds.
(Ibid.)

Iar apoi:

Flame-coloured are *his* wings... (O. W i l d e, *Ibid.*)

Then *Humility* takes *its* root... (W. B l a k e, *The Human Abstract)*

Alteori autorul nu respectă această clasificare tradiţională — aşa cum am văzut în exemplul citat din O. Wilde:

Autumn... she...

sau în exemplul:

Thou who didst waken from *his* summer dreams
The blue *Mediterranean*.
(P. B. S h e l l e y, *Ode to the West Wind)*

Genul substantivelor nume de ţări

Acestea sînt considerate uneori neutre, alteori feminine. De obicei se spune că sînt neutre cînd ne referim la teritoriu şi feminine cînd le considerăm ca state. Dar în fapt nu se ţine totdeauna seama de aceste considerente, după

[1] Citat de O. J e s p e r s e n în *Essentials of English Grammar*, p. 194.
[2] Am văzut acelaşi fenomen la genul substantivelor care desemnează animale (v. I, pp. 144, 147).
[3] Atitudinea stilistică e evidentă aici: folosirea lui *it* şi *its* cu referire la acel arbust de trandafiri care nu este familiar privighetorii şi folosirea lui *he* de către acest arbust, cu referire la „fratele" său cu care este deci în relaţii de rudenie. Acelaşi lucru se aplică şi în cazul lui *oak-tree* din, exemplul următor, care este acum folosit cu pronumele masculin pentru că este apropiat de privighetoare, considerat deci din punct de vedere subiectiv, în timp ce înainte fusese considerat în mod „detaşat", obiectiv.

cum reiese din exemplele următoare, în care se observă numeroase fluctuaţii între feminin şi neutru, fără vreo implicaţie în legătură cu importanţa politică sau cu întinderea ţării respective.

> But if *the U.S.* (United States) has any intention of modifying *its* policies... this was not in evidence immediately after the conference when *it* announced drastic cuts in imports of lead and zinc. (*Labour Monthly*, November 1958)

> Honest men may and must criticise *America:* describe how *she* has ruined *her* democracy, sold out *her* jury system, and led *her* seats of Justice astray. (W.E.B. Du Bois, in *Labour Monthly*, April 1958)

În ambele exemple, Statele Unite sînt considerate din punct de vedere politic şi, după cum se vede, substantivul este tratat o dată drept neutru şi altă dată drept feminin.

Iar în "Betrayed Spring", Thorne spune ironic:

> It is well known that *the U.S.A.* borders on the Black Sea, and so we support *her* demands... (J. Lindsay, *op. cit.)*

> ...*India* announced that *she* would not run down *her* sterling balances below a stated minimum. (*Labour Monthly*, November 1958)

> *New Zealand* has just pledged *its* gold reserve for a loan from a group of New-York bankers. (*Ibid.)*

> Fifty years ago *China* was "the sick man of Asia", soon to be a carcass, with the British lion and the American eagle... prowling around *its* Pacific shores, ready to dismember and devour the body of an ancient civilisation. (*Ibid.)*

> Nor ever ship left *Albion*'s coast
> With warmer wishes sent.
> He loved them both, but both in vain
> Nor him beheld, nor *her* again.
> (W. Cowper, *The Castaway)*

Ernest Jones, poetul cartist, parodiind formula: "*The British Empire* on which the sun never sets" spune:

> On *its* colonies, the sun never sets, but the blood never dries. (citat în *Labour Monthly*, June 1957)

Genul substantivelor care desemnează mijloace de locomoţie

În această categorie intră substantive de tipul: ship, engine, boat, vessel, car, bicycle.

Multe gramatici arată că substantivele care se referă la ambarcaţii sînt considerate de gen feminin. De fapt, ele sînt tratate uneori ca substantive

feminine, alteori ca substantive neutre. În general, sînt considerate feminine mai ales de către cei ce lucrează pe aceste vehicule — implicînd ataşamentul omului faţă de ele. Prin extinderea acestei folosiri s-a ajuns la concluzia că substantivele respective ar fi totdeauna de gen feminin, astfel încît un vapor, chiar dacă are nume masculin, poate fi tratat ca substantiv feminin.

The motion of the *ship* was extravagant. *Her* lurches had an appalling helplessness. (J. Conrad, *Typhoon)*

The sea was swelled into billows mountain high, on the top of which our *ship* sometimes hung as if *it* was about to be precipitated to the abyss below! (T. G. Smollett, *Roderick Random)*

Swiftly, swiftly flew the *ship*
Yet *she* sailed softly too.

(S. T. Coleridge, *The Rime of the Ancient Mariner)*
"*The Ariel*" — when does *she* sail?" asked Godwin. (O. Henry, *Cabbages and Kings)*

The *boat* was ploughing *its* way through what seemed endless rolls of glistening frothy snakes... (J. Hilton, *The Dawn of Reckoning)*

MODUL DE EXPRIMARE A GENULUI ANIMATELOR

Genul animatelor se poate exprima în trei feluri în limba engleză[1]:
a) prin cuvinte diferite pentru masculin şi feminin (heteronimie);
b) prin compunere;
c) prin derivare.

1. Indicarea genului prin cuvinte diferite pentru masculin şi feminin.

Masculin		*Feminin*	*Masculin*		*Feminin*
bachelor	—	maid	hart	—	roe
boar	—	sow	horse* (stallion)	—	mare
boy	—	girl	husband	—	wife
brother	—	sister	lord	—	lady
buck	—	doe	man	—	woman
bull (ox)	—	cow	milter	—	spawner
bullock (steer)	—	heifer	nephew	—	niece
cock	—	hen	papa	—	mamma
colt *	—	filly	ram (wether)	—	ewe
dog *	—	bitch (slut)	sir	—	madam
drake	—	duck	sire	—	dam
drone	—	bee	son	—	daughter
earl		countess	stag	—	hind

[1] Clasificarea e luată după J. C. Nesfield, *A Modern English Grammar*, p. 13.

father	—	mother	swain	—	nymph
father-in-law	—	mother-in-law	wizard	—	witch
friar (monk)	—	nun			
gaffer	—	gammer			
gander	—	goose			
gentleman	—	lady			

Exemple:

Notă. Cuvintele însemnate cu un asterisc sînt adesea folosite drept epicene; în general cuvîntul care desemnează masculul e folosit şi pentru femelă, afară de cazurile cînd se acordă acesteia mai multă importanţă decît masculului. Pentru exemple v. I, p. 144.

Exemple:

Sauce for the *goose* is sauce for the *gander*. *(Zicală)*

She sang first of the birth of love in the heart of a *boy* and a *girl*.

(O. Wilde, *The Nightingale and the Rose)*

Titluri de capitole în romane:

Husband and *Wife*. (Ch. Dickens, *op. cit.)*

Enter the *Aunts* and *Uncles*. (G. Eliot, *op. cit.)*

Brother and *Sister*. *(Ibid.)*

The *Colt* and the *Filly*. (J. Galsworthy, *The Forsyte Saga)*

Notă. După cum arată Jespersen, cuvîntul *man* cere o atenţie deosebită, din cauza ambiguităţii sale. *Man* se poate referi la o fiinţă umană fără a se ţine seama de sex, ca în *every man*, *no man*, deşi în multe combinaţii libere se referă îndeosebi la bărbaţi.

Folosit generic, *man* se referă la umanitate în general:
The proper study of mankind is *Man*. (A. Pope)[1]
His arms were long like prehistoric *man*'s.[2]
Dar tot generic, *man* poate fi folosit în contrast cu *woman*:
Man delights not me; no, nor *woman* neither. (W. Shakespeare, *Hamlet)*[3]
Man is the head, but *woman* turns it.
La plural, *men* se referă aproape totdeauna la bărbaţi:
Men were deceivers ever. (W. Shakespeare)[4]
"When *men* were men and *women* wore stays", said Mike. (J. Lindsay, *op. cit.)*
Totuşi şi la plural există uneori ambiguitate:
Atrabiliar *old men*, especially *old women*, hint that they know what they know. (Th. Carlyle)[5]

De aceea, spune Jespersen, se foloseşte din ce în ce mai mult adjectivul substantivat *human*.

Jespersen arată că substantivul *youth* — tînăr — este în general folosit pentru masculin, iar *young person* pentru feminin:

To many a *youth* and many a *maid*. (J. Milton, *L'Allegro)*
...for though the task of husband — hunting is generally
...entrusted by *young persons* to their mammas... (W. M. Thackeray, *Vanity Fair)*

---

[1] Citat de O. Jespersen, *Essentials of English Grammar*, p. 214.
[2] *Ibid.*, p. 190.
[3] *Ibid.*, p. 192.
[4] *Ibid.* p. 190, 213.
[5] *Ibid.* p. 214.

Trebuie să menţionăm că pentru unele animate, pe lîngă cuvintele desemnînd fiinţa de sex masculin şi pe cea de sex feminin, există un cuvînt pentru ambele sexe (care deci ar putea fi considerat "common gender"). Astfel:

parent	—	father	sau mother
child	—	boy	sau girl
child	—	son	sau daughter
deer	—	stag	sau hind
fowl	—	cock	sau hen
monarch	—	king	sau queen
pig / swine	—	boar	sau sow
foal	—	colt	sau filly
baby	—	boy	sau girl
sheep	—	ram	sau ewe

"I would strongly advise you, Mr. Worthing... to produce at any rate one *parent*, of *either sex*, before the season is quite over." (O. Wilde, *The Importance of Being Earnest)*

Sînt alte substantive feminine care nu au corespondenţe masculine: blonde, brunette, coquette, dowager, dowdy, drab, jilt, prude, shrew, siren, termagant, virago.

...and I am afraid she is *a coquette* for *she* is always flirting with the wind. (O. Wilde, *The Happy Prince)*
Tom's wife was a tall *termagant*, fierce of temper... (W. Irving, *The Devil and Tom Walker)*
"The Taming of the *Shrew*" (Titlul piesei lui Shakespeare).

2. Indicarea genului prin compunere cu un cuvînt care indică sexul.

De cele mai multe ori acest cuvînt constituie primul element al cuvîntului compus:

male	— female	boy —	girl
lord / gentleman	lady	man — woman	
		he — she [1]	

Astfel sînt cuvinte ca:

boy student	girl student
landlord	landlady
man doctor	woman doctor / lady doctor
man servant	maid-servant / woman-servant
male elephant	female elephant
he-goat	she-goat
he-ape	she-ape
he-bear	she-bear etc.

[1] În timpul lui Shakespeare, *he* şi *she* puteau fi folosite ca substantive. Expresii ca "the proudest *he*, the fairest *she*" (citat de Meiklejohn, în *op. cit.*, p. 14) par a confirma aceasta.

Jespersen [1] citează şi cuvîntul *he-man* folosit în America.

> ...uncle Pullet's possessions as a *gentleman farmer*. (G. Eliot, *op. cit.)*
>
> A *female Dodson*, when in 'strange houses' always ate dry bread with *her* tea... *(Ibid.)*

Pentru alte exemple, v. Genul comun.

Jespersen [2] arată că substantivul *man*, cînd este prim component al unui cuvînt compus, indică totdeauna sexul masculin, dar cînd este al doilea component se poate folosi uneori pentru ambele sexe.

De exemplu, *man servant* se referă totdeauna la un bărbat, dar cuvintele: *spokesman, statesman, horseman, chairman* pot fi folosite şi pentru sexul feminin.

> Mrs. C. was the *spokesman* of her sisters and *chairman* of a score of clubs [3].

(Totuşi există şi cuvintele *stateswoman, charwoman, horsewoman)*.

Dar cuvintele *kinsman, madman, nobleman* se folosesc numai pentru sexul masculin. Substantivele denotînd naţionalitate, compuse cu *man: Englishman, Frenchman, Irishman* la singular desemnează bărbaţi, iar la plural se pot referi la ambele sexe.

Cuvintele compuse *footman, alderman, charwoman* nu au (v. Jespersen) [4] forme corespunzătoare pentru celălalt sex.

Cuvinte împrumutate de la alte specii de animale:

dog-otter	are corespondent feminin	bitch-otter
dog-wolf	,, ,, ,,	bitch-wolf
bull-elephant	,, ,, ,,	cow-elephant
turkey-cock	,, ,, ,,	turkey-hen
cock-sparrow	,, ,, ,,	hen-sparrow
cock-pheasant	,, ,, ,,	hen-pheasant
pea-cock	,, ,, ,,	pea-hen
guinea-cock	,, ,, ,,	guinea-hen
buck-rabbit	,, ,, ,,	doe-rabbit
roe-buck	,, ,, ,,	roe-doe etc.

> Still the sight of the *peacock* opportunely spreading *his* tail... (G. Eliot, *op. cit.)*

Folosirea de nume proprii:

jack-ass	jenny-ass
billy-goat	nanny-goat
tom-cat	tib-cat
jack-sparrow	jenny-sparrow

[1] O. Jespersen, *Essentials of English Grammar*, p. 192.
[2] *Ibid.*, p. 190.
[3] Exemplu citat de Jespersen, *Essentials of English Grammar*, p. 190.
[4] *Ibid.*, p. 190.

3) Indicarea genului prin derivare cu sufix [1]

-ess	*actress, heiress, lioness* etc.
-ine, ina	*heroine, czarina, landgravine*
-a	*signora, donna, sultana, infanta*
-trix	în cuvinte împrumutate din latină: *executrix, testatrix, administratrix, prosecutrix*

și cuvîntul *belle* de la *beau*, din franceză [1].

Dintre acestea, singurul sufix de gen care este productiv în engleza contemporană este *-ess*, dar, după cum subliniază Nesfield [2], nici acest sufix nu e atît de larg folosit azi cum era odinioară; multe cuvinte formate azi în *-ess* au o nuanță umoristică; de aceea în loc de *doctoress* e preferabil să se spună *lady doctor* sau *woman doctor*.

În Wycliff se găsesc:

dawnseress, neighbouresse, techeress, cosynesse (de la cousin), *servantesse, sponseresse* etc. [3]

În epoca Renașterii se găseau, de asemenea, cuvinte feminine formate prin adăugarea acestui sufix:

heroess, butleress, doctoress, fosteress, championess, vasseless etc.

Sufixul *-ess* se adaugă la substantivele masculine: [4]

a) fără ca substantivul masculin să sufere vreo modificare:

author	— authoress	patron	— patroness
baron	— baroness	peer	— peeress
count	— countess	poet	— poetess
giant	— giantess	priest	— priestess
god	— goddess	prince	— princess
heir	— heiress	prior	— prioress
host	— hostess	prophet	— prophetess
Jew	— Jewess	shepherd	— shepherdess
lion	— lioness	viscount	— viscountess

In "*A Connecticut Yankee in King Arthur's Court*" găsim:

The remnant of it (reverence for rank and title) was restricted to the *dudes* and *dudesses*. (M. Twain, *op. cit.*)

If Bounderby had been a Conqueror and Mrs. Sparsit a captive *Princess* whom he took about as a feature in his state-processions... (Ch. Dickens, *op. cit.*)

[1] Această formare a femininului din masculin o putem asemăna cu „moțiunea": învățător, învățătoare (v. *Gramatica limbii romîne*, Ed. Acad. R.P.R., p. 106).
[2] J. C. Nesfield, *English Grammar Past and Present*, p. 311.
[3] *Ibid.*
[4] Clasificare luată după J. C. Nesfield, *A Modern English Grammar*, p. 14.

b) Prin sincopă, omiţînd vocala ultimei silabe a substantivului masculin:

benefactor	—	benefactress	porter	—	portress
conductor	—	conductress	songster	—	songstress
director	—	directress	tempter	—	temptress
enchanter	—	enchantress	tiger	—	tigress
hunter	—	huntress	traitor	—	traitress
instructor	—	instructress	votary	—	votaress

Ar trebui să includem aici şi substantivul *seamstress* care nu are azi un corespondent masculin.

..."You will permit me to say", continued Mr. James Harthouse, "that I doubt if any *ambassador* or *ambassadress* could have addressed me with the same success." (Ch. Dickens, *op. cit.)*

..."What shocking conduct, Miss Eyre, to strike a young gentleman, your *benefactress*'s son!" (Ch. Brontë, *op. cit.)*

...and she has coarse, red hands, all pricked by the needle, for she is a *seamstress*. (O. Wilde, *The Happy Prince)*

c) Cu modificări mai puţin regulate ale substantivului masculin:

abbot	—	abbess
duke	—	duchess
emperor	—	empress
governor	—	governess
lad	—	lass
marquis / marquess	—	marchioness
master (cu înţelesul de „domnişor")	—	miss (domnişoară)
master (cu înţelesul de „stăpîn" sau „profesor")	—	mistress
murderer	—	murderess
sorcerer	—	sorceress

He was not going to be a snuffy *school-master*. (G. Eliot, *op. cit.)*

"...Your young *Master*".
"*Master*! How is he my *master?* Am I a servant?".
(Ch. Brontë, *op. cit.)*

"...And you ought not to think yourself on an equality with the *Misses* Reed and *Master* Reed, because *Missis* allows you to be brought up with them..." *(Ibid.)*

Therefore the moon, the *governess* of floods,
Pale in her anger washes all the air.
(W. Shakespeare, *A Midsummer Night's Dream*)

She's a *lass* from Manchester, with blue eyes and golden hair.
(J. Lindsay, *op. cit.*)

"It seems a bit of a pity, though," said Mr. Tulliver,
"as the *lad* should take after the mother's side, instead o' the little wench..." (G. Eliot, *op. cit.*)

Notă. Unele substantive feminine ca: *princess, empress, ambassadress, queen* pot desemna fie o femeie avînd ea însăşi această funcţie sau poziţie, fie pe soţia unui ambasador, rege etc. Dar *murderess* nu înseamnă niciodată „soţia unui ucigaş".

În general cuvintele feminine derivă din cele masculine; sînt doar două excepţii: *widower* şi *bridegroom;* acesta din urmă provine din *bride* prin compunere cu "*guma*" (bărbat); în engleza medie "guma" a fost înlocuit cu "grome", devenit în engleza contemporană "groom".

Widowers' Houses (titlul piesei lui G. B. Shaw)

The *bride* and *bridegroom* were to dance the Rose-dance together...
(O. Wilde, *The Remarkable Rocket*)

The *bridegroom's* doors are opened wide
And I am next of kin.
(S. T. Coleridge, *The Rime of the Ancient Mariner*)

Cînd e folosit ca *nume predicativ*, un substantiv care desemnează de obicei un bărbat se poate referi la o femeie:

She was *master* of the *situation* [1].
Ann was always a *lover* of beautiful art [2].

Hitherto, I [3] had only been a spectator of the proceedings at Lowood,
I was now to become *an actor* therein . (Ch. Brontë, *op. cit.*)

Aşa cum subliniază Budagov şi cum am mai arătat, „categoria genului apare mai uşor cînd rezultă nu dintr-un singur cuvînt izolat, ci dintr-o îmbinare de cuvinte." [4]

DECLINAREA SUBSTANTIVELOR

(Declension of Nouns)

Generalităţi. Un număr de gramatici contemporane ale limbii engleze restring declinarea substantivelor din această limbă la două cazuri — cazul comun (the Common Case — care include nominativul, dativul şi acuzativul)

[1] Exemplu luat din O. Jespersen, *Essentials of English Grammar*, p. 192.
[2] Exemplu luat din O. Jespersen, *Essentials of English Grammar*, p. 112.
[3] "I" se referă la Jane Eyre, deci *actor* are forma genului masculin pentru sexul feminin.
[4] R. A. Budagov, *op. cit.*, p. 270.

şi cazul posesiv (the Possessive Case — genitivul sintetic); altele reduc cazurile la trei (cazul nominativ, cazul posesiv şi cazul obiectiv).

Or, lăsînd la o parte considerentele de ordin metodologic şi didactic (un studiu paralel al cazurilor din limba engleză şi romînă este, evident, mai lesnicios), există motive ştiinţifice serioase pentru a se reveni la folosirea sistemului de patru cazuri în engleza contemporană: nominativul, genitivul, dativul şi acuzativul.

Engleza veche — ca limbă cu un pronunţat caracter sintetic — dispunea de un mare număr de desinenţe, împrejurare care a îngăduit gramaticienilor să vorbească despre existenţa a patru cazuri:

	Singular		*Plural*	
N.	daeʒ	ziua	daʒas	zilele
G.	daeʒes	zilei	daʒa	zilelor
D.	daeʒe	zilei	daʒum	zilelor
Ac.	daeʒ	ziua	daʒas	zilele

Ca urmare a tendinţei generale spre folosirea de forme analitice în locul celor sintetice, desinenţele cazuale au dispărut cu excepţia desinenţei *'s* la genitiv singular şi *-s* la plural, astfel încît în engleza modernă substantivul poate fi declinat fără modificări, cu ajutorul prepoziţiilor:

N.	the day	the days
G.	of the day (the day's)	of the days (the days')
D.	(to) the day	(to) the days
Ac.	the day	the days.

Echivalează însă dispariţia desinenţelor cazuale cu dispariţia cazurilor? De felul în care se răspunde la această întrebare depinde şi rezolvarea concretă a problemei cazurilor în limba engleză de astăzi.

Cazul exprimă *o relaţie, un raport* între diferite părţi de vorbire. Din punct de vedere strict morfologic, cazurile ar trebui să reprezinte diferite *forme* cazuale; dar o astfel de abordare a problemei ar fi mai mult sau mai puţin nesatisfăcătoare, întrucît cazul se încadrează în *context* şi *sintaxă:* nominativul este în primul rînd subiect, genitivul atribut, dativul complement indirect, acuzativul complement direct. Pe de altă parte, în diferite alte limbi nu s-a renunţat la un caz sau altul, chiar atunci cînd acestea coincid între ele din punctul de vedere al formei.

NOMINATIVUL

(The Nominative)

Generalităţi. Nominativul este cazul în care substantivul are funcţiunea de subiect, nume predicativ sau apoziţie într-o propoziţie. Nominativul este forma de bază, determinată gramatical, a substantivului.

Funcţiunile sintactice ale nominativului

În propoziţie, nominativul poate fi:
1) **Subiect sau parte dintr-un subiect:**

The delegate from Manchester said that ten thousand of his people were out of work. (Jack Lindsay, *Men of Forty-Eight*)

2) **Nume predicativ sau parte dintr-un nume predicativ:**

Chartism wasn't *a* mere abstract *question* of politics, but *a* knife-and-fork *question*. (Ibid.)

3) **Apoziţie sau parte dintr-o apoziţie:**
simplă: *Ernest* Jones rose. (Ibid.)
dezvoltată: Ernest Jones, *a* Chartist *poet*, fought against the moneyed classes.

Nominativul se întîlneşte în cîteva construcţii specifice:
a) în construcţia „nominativ cu infinitiv":

John is said to have resumed his mathematical research work. *The man* happens to be her brother-in-law. *The boy* is likely to return from school at twelve.

b) în construcţia „nominativ cu participiu":

The girl was heard singing.

c) în construcţia „nominativ absolut":

Weather permitting, we'll go to the seaside tomorrow.

GENITIVUL
(The Genitive)

Generalităţi. Genitivul este cazul care, exprimînd în primul rînd ideea de *posesiune* şi, prin extensiune, pe cea de *apartenenţă* şi *relaţie* sau *legătură*, îndeplineşte funcţiunea de atribut faţă de diferite elemente sintactice.

Genitivul poate fi:
a) determinant: *John's* books
b) modificator: *the sun's* rays (razele soarelui, razele solare)

Din punctul de vedere al formei există două categorii de genitive:

1) genitivul sintectic (genitivul anglo-saxon, cazul posesiv): *Byron's* poems.

2) genitivul analitic (prepoziţional): "The Cry *of the Children*" is a poem by Elizabeth Barrett Browning.

La acestea se mai adaugă o categorie — puţin studiată pînă în prezent — care nu se deosebeşte ca formă de nominativ (poate fi denumită „genitiv implicit" — Implicit Genitive): The United Nations Organization.

a. Genitivul sintetic
(The Synthetic Genitive, the Saxon G., the Possessive Case)

Genitivul sintetic reprezintă o rămășiță a genitivului din engleza veche, fiind îndeaproape înrudit cu genitivul în *-es* din limba germană *(des Buches* etc.)

Exprimînd nenumărate relații, genitivul din engleza veche putea fi folosit cu toate substantivele, indiferent dacă acestea reprezentau ființe sau lucruri, de exemplu daeȝes — eaȝe (the eye of the day — a dat naștere în engleza modernă cuvîntului *daisy*, margaretă).

Genitivul sintectic al celor mai multe substantive era exprimat cu ajutorul desinențelor *-es* sau *-is*. Geoffrey Chaucer (1340—1400) mai folosește forme ca *childes* și *childis*, *kinges* și *kingis*. Întrebuințarea apostrofului e de dată relativ recentă. Unii învățați au considerat că *'s* provine din adjectivul posesiv *his*, că o construcție ca *George's book* e o formă contrasă din *George his book*. (Astfel de construcții se întîlnesc, de pildă, în epoca lui Shakespeare: *Mars his sword* — Ben Jonson, *Cynthia's Revels; King Lewis his satisfaction* — Shakespeare, *Henry V*, II, 88).

1) **Forma genitivului sintetic.**

a) Desinența *'s* se adaugă:

— la numărul singular al substantivului: his son's name, Johnson's preface;

— la forma de plural neregulat al cîtorva substantive: the children's uncle, the men's work:

> We give displays on International Co-operator's Day and take part in all events organized by the local Co-operative Society — so we can truthfully say we really are an active working-class *children's* organisation. *(Daily Worker*, 10/V.60)

b) Apostroful (') fără *s-* se adaugă:

— la forma regulată a pluralului: the students' textbooks;

— la numele proprii terminate în *-s*: Dickens' novels (citește ['dikinziz]).

Nota 1. După unii autori (de pildă, Deutschbein), substantivele proprii terminate în *-s* ar trebui să primească *-'s* atunci cînd în ultima silabă a substantivului nu există un alt *s*: Dickens's, Jones's. Tendința modernă totuși favorizează adoptarea apostrofului fără *s*.

Nota 2. Forme extreme ca cea menționată de Sweet în *A New English Grammar*, *(vol. I, pp.* 318—319*)* — "the man I saw yesterday's son" — nu au fost acceptate de gramatică.

Nota 3. *-'s* sau *'* pot fi folosite la sfîrșitul unui întreg grup de cuvinte: his younger sister Mary's marks.

Nota 4. Dacă un substantiv e determinat de două sau mai multe genitive, numai ultimul din acestea capătă semnul specific cazului: John and George's cousins (John și George sînt frați). Altminteri, fiecare substantiv în parte primește semnul genitivului: John's and George's cousins (John și George nu sînt frați).

Nota 5. În apozițiile dezvoltate, *-'s* sau *'* nu se mai păstrează: He called at Smith's, *the grocer*.

Nota 6. Folosirea genitivelor sintetice duble e rară și, în general, trebuie evitată. Astfel, forma: *He is the friend of my cousin's brother* e mult mai recomandabilă decît *He is my cousin's brother's friend*.

2) **Natura substantivelor care pot forma genitivului sintetic.** Genitivul sintetic se folosește în primul rînd atunci cînd substantivele respective reprezintă persoane și nume de persoane și, într-un sens mai larg, ființe sau nume de ființe — în planul general al distincției care se face în engleză între obiectele însuflețite și cele neînsuflețite. Regula de mai sus poate fi extinsă asupra tuturor substantivelor care — fie numai în anumite împrejurări — pot fi înlocuite prin pronumele personale *he* și *she*.

Ca genitive sintetice pot fi folosite următoarele categorii de substantive:
a) numele de persoane: *Peter's* brother, *Shelley's* poems;
b) substantivele care indică persoane: *a boy's* schoolbooks, *the man's* word;
c) numele de ființe: *Spot's* ears;
d) substantivele care indică ființe: *the dog's* ears were pricked.

Notă. În genere, substantivele care indică animale se folosesc la genitivul sintetic atunci cînd respectivelor animale li se acordă o anumită importanță; altminteri, se preferă genitivul analitic.

e) diferite substantive indicînd personificări:
1° abstracțiuni, substantive abstracte:

In *Liberty's* defence, my noble task. (Milton, *To Cyriack Skinner*)

Love's rebeck sounds. (Byron, *Childe Harold*)

She there shall dress a sweeter sod
Than *Fancy's* feet have ever trod. (William Collins, *How Sleep the Brave*)

2° nume de țări, orașe etc. (tendința spre personificare este evidentă în asemenea cazuri):

Rumania's industry is on the upsurge.
And *Cintra's* mountain greets them on their way.
(Byron, *op. cit.*)

To feed the crow on *Talavera's* plain. *(Ibid.)*

To save them from the wrath of *Gaul's* unsparing lord. *(Ibid.)*

3° numele aștrilor, planetelor; aștrii, planetele:

I bind *the Sun's* throne with a burning zone,
And *the Moon's* with a girdle of pearl. (Shelley, *The Cloud*)

f) ambarcații, nume de ambarcații: the *ship's* crew.
g) substantivele exprimînd timpul (diviziuni cronologice, luni, anotimpuri etc.). Cu unele excepții, astfel de construcții sînt neutre din punct de vedere stilistic:

They had *a ten minutes'* talk.
A month's holiday.
A three hours' walk.
yesterday's papers.

h) substantive exprimînd măsuri, greutăţi, distanţe etc.

A foot's difference.
At *a stone's* throw.
A dollar's worth.

i) anumite substantive folosite în expresii idiomatice:

for goodness' sake! *amer.* for land's sake! to a hair's breadth, to one's heart's content, to one's heart's delight, for mercy's sake, for appearance's sake, the mind's eye, at one's wits end, at one's fingers' end, in the wind's eye (in the teeth of the wind), a death's head at the feast (a skeleton at the feast), out of harm's way.

3) **Omisiunea substantivului pe care îl însoţeşte.** Omisiunea substantivului pe care îl însoţeşte un genitiv sintetic poate avea loc:

a) atunci cînd substantivul respectiv a fost amintit mai înainte şi se urmăreşte o evitare a repetiţiei:

"Is this your friend's bicycle?"
"No, it is *my brother's*".

b) atunci cînd substantivul aflat în genitiv ar trebui urmat de unul din cuvintele *house, office, shop* sau *church* (mai ales dacă e precedat de o prepoziţie):

He went to *the baker's* (shop).
Do you go to *your uncle's* (house)?
Smith went to *the lawyer's* (office).

The entrance to *St. James's* (church) was guarded by a double file of guards. (Jack Lindsay, *Men of Forty-Eight)*

c) un caz aparte îl constituie construcţiile de tipul *He was a friend of Chaucer's* (genitiv analitic şi genitiv sintetic). Sensul original e *selectiv* (era unul din prietenii lui Chaucer); dar el s-a extins cu timpul şi prin analogie cu forme ca *That grasping hand of his* etc., ideea partitivului se pare că a dispărut.

Uneori construcţiile de felul celei de mai sus se întrebuinţează cu implicaţii emoţionale, depreciative etc.:

That book *of his friend's* was rather out-of-date.

4) **Raportul dintre genitivul sintetic şi substantivul pe care-l însoţeşte.** Raportul *specific* dintre un genitiv sintetic şi substantivul pe care-l însoţeşte e un raport de *posesiune* (de aici şi termenul de *caz posesiv*, folosit de unele gramatici). Există o relaţie organică între genitivul sintetic şi adjectivul posesiv, ceea ce face ca în majoritatea cazurilor genitivul sintetic să fie un *determinant posesiv:*

The boy's ball — *his* ball
John's novels — *his* novels

Ori de cîte ori un genitiv sintetic nu poate fi înlocuit printr-un adjectiv posesiv, raportul de posesiune dispare o dată cu caracterul de determinant al genitivului care devine:

a) fie parte organică a unui substantiv compus:

cow's skin (cow-skin), shepherd's pipe (shepherd-pipe)

b) fie modificator (echivalent al unui adjectiv calificativ):

a brother's love — fraternal (brotherly) love.
a mother's care — maternal care.

b. Genitivul analitic

(The Analytical Genitive, the Prepositional Genitive, the Of-Genitive, the French Genitive)

Genitivul analitic, format cu ajutorul prepoziţiei *of*, se întîlneşte încă în engleza veche alături de genitivul sintetic, deşi „transferul funcţiunilor gramaticale ale fostului genitiv posesiv asupra construcţiei cu *of* nu a fost încă studiat în mod minuţios". (B. N. Aksenenko, *Predloghi angliiskovo iazîka, Moskva,* 1956, *p.* 175*):*

ān Þoēra Þreosta and an of Þām nunnum (din *Aelfric).*

În cele mai îndepărtate subperioade ale englezei vechi, *of* se apropia considerabil de *from* sub raportul funcţiilor (ambele prepoziţii aveau un caracter ablativ, exprimînd *separarea, detaşarea).* Cu timpul, *of* a tins tot mai mult înspre îndeplinirea unei funcţii genitivale, pe cîtă vreme *from* şi-a păstrat vechea întrebuinţare.

În perioada englezei medii, modul analitic de exprimare a genitivului a început să rivalizeze cu forma sintetică pe care astăzi a înlocuit-o într-un număr de raporturi, de exemplu:

the colour of the picture (nu se poate spune: the picture's colour)
a man of Bucharest (nu se poate spune: a Bucharest's man)

1) **Deosebiri între genitivul sintetic şi cel analitic.** După cum s-a arătat şi mai sus, genitivul analitic poate exprima mai multe raporturi decît cel sintetic. Pe de altă parte, genitivul analitic poate fi folosit cu orice categorie de substantive, indiferent de gen:

the roses of the garden, the works of Dickens, the aspect of the wall.

În unele cazuri, combinaţia *of* + substantiv şi *of* + genitiv sintetic implică deosebiri de sens:

a picture of my brother's (un tablou care aparţine fratelui meu)
a picture of my brother (un tablou care-l reprezintă pe fratele meu.)

2) **Raportul dintre genitivul analitic şi substantivul pe care-l însoţeşte.** Prepoziţia genitivală *of* implică diferite raporturi între cei doi termeni:

the copybook of John (posesiune)
the door of the room (apartenenţă)
the winds of the south (calificare: southern winds)

11*

c. Genitivul implicit (juxtapus)
(The Implicit or Juxtaposed G.)

Multe din înțelesurile specifice genitivului sintetic sau analitic pot fi uneori redate prin simpla juxtapunere a două substantive:

students association (students' association — student association)

E. A. Abbot (*A Shakespearean Grammar*, p. 31) reproduce cîteva exemple de acest fel din piesele lui Shakespeare:

the region kites — the kites of the region (*Hamlet, II*, 2, 607)
Draw them to Tiber banks — draw them to the banks of the Tiber (*J. Caesar, I*, 1, 63)
from Leonati seat — from Leonati's seat (*Cymbeline, V*, 5, 60)

În engleza contemporană, genitivul implicit se întîlnește mai cu seamă în compuși:

1) în titluri (nume de organizații, societăți etc.):

The United Nations Organization
ENSA the Entertainments National Service Association

2) în diferite grupuri de cuvinte avînd un caracter tehnic, științific etc.:

distribution law — legea distribuției
sedimentation speed — viteză de sedimentare, viteză a sedimentării

3) într-un număr de substantive compuse de origine mai veche:

horse-tail (horse's tail), cow-beef (cow's meat), cow-hide (cow's skin), shepherd-dog (shepherd's dog), sheepskin (sheep's skin), shepherd-boy (shepherd's boy).

d. Genitive subiective și obiective
(Subjective and Objective Genitives)

Substantivul aflat în cazul genitiv poate fi *subiectul* sau *obiectul* acțiunii implicate în substantivul de natură verbală al cărui atribut este — cu urmarea că genitivul respectiv devine genitiv subiectiv sau obiectiv:

the testimony of the thief (subiectiv)
the punishment of the thief (obiectiv).

Alte tipuri de genitive din punctul de vedere al relației

Genitivul din limba engleză poate exprima o seamă de relații dintre care — potrivit mai multor gramaticieni — cele mai importante sînt reprezentate de următoarele tipuri de genitive:

1) genitivul posesiunii:

my friend's hat

Notă. Prin restructurare sintactică, substantivul din genitiv poate deveni subiect, fiind urmat de unul din verbele: to have, to hold, to possess, to own, to enjoy, to occupy, to be the owner of, to be the possessor of:

my friend has / owns / possesses / a hat etc.

2) genitivul apartenenței:

the door of the room

Notă. Verbe ce pot fi folosite prin restructurare sintactică: to have, to be, predicatul de tipul *there is* etc.:

the room has a door, there is a door in the room etc.

3) genitivul paternității (al autorului):

Shakespeare's plays, Thackeray's novels

Notă. Verbe ce pot fi folosite prin restructurare sintactică: to be the author of, to be the writer of, to have written, to have composed, made, created etc.:

the plays written by Shakespeare, the plays which Shakespeare wrote etc.

4. Genitivul acțiunii, care e însoțit de substantive de natură verbală sau substantive verbale.

Pitt's reactionary government
John's coming

Notă. Prin restructurare sintactică, substantivul însuși se transformă în verb:

Pitt governed as a reactionary etc.
John came etc.

5) genitivul timpului:

to-day's papers

6) genitivul măsurătorii și al întinderii:

an inch's difference

7) genitivul definitiv, în cadrul căruia raportul dintre cele două substantive e asemănător cu raportul dintre gen și specie:

the University of Bucharest (University — genul; of Bucharest — specia)

8) genitivul partitiv:

some of his friends

9) genitivul calității:

a man of virtue

10) genitivul materiei:

a house of bricks

N o t ă. Categoriile de genitive incluse la punctele 7—10 sînt discutabile, la baza lor stînd o preluare mecanică a vechii terminologii, legată de realitățile gramaticii latine. Prepoziția *of* nu implică numai relații *gramaticale*, în ciuda faptului că e puternic „gramaticalizată" (v. de exemplu Aksenenko, *Predloghi angliiskovo iazika*, Moskva, 1958, capitolul despre prepoziția *of*).

Dificultăți de interpretare

Problema genitivului din limba engleză e destul de complexă, după cum se poate vedea și din următoarele situații.

Există cazuri cînd un genitiv formal nu exprimă relații genitivale, după cum, iarăși, există cazuri cînd ideea de genitiv e implicată fără a fi exprimată ca formă:

ship's biscuit — pesmete marinăresc
distribution law — legea distribuției

Schema de mai jos arată cît de înșelătoare poate fi forma:

Caracterul genitivului	Genitivul cu 's sau '	Genitivul cu of	Neindicat formal
real	John's penholder	the penholder of John	shipowner
interpretabil	a mother's love	a young man of Bucharest	distribution law
aparent	ship's biscuit	a ring of gold	bread-stuffs

DATIVUL
(The Dative)

Generalități. Dativul este cazul care, din punct de vedere sintactic, îndeplinește funcțiunea de complement indirect, arătînd către cine sau ce este îndreptată acțiunea exprimată de verb. Dativul răspunde la întrebările (to) whom? (cui?), to which? (cărui?), to what (cui, la ce?).

Prepoziția *to*, caracteristică pentru cazul dativ (prepozițional), era folosită în engleza veche (se întîlnește pe la 700) pentru a arăta direcția („spre, către, înspre"):

hē ēode tō his hūse (he went to his house).

Sensul spațial era uneori slăbit și modificat:

hē cwaeð tō him (he quoth, said to him)

N o t ă. Comparați cu forme romînești mai vechi sau dialectale:

„Zis-a *către* dînsul".

Relația gramaticală pe care o implică prepoziția *to* în cadrul dativului își are originea în ideea fundamentală de direcție.

În perioada englezei medii, *to* a început să rivalizeze cu vechiul dativ sintetic pe care, cu timpul, l-a înlocuit definitiv.

În engleza modernă, dativul este exprimat fie cu ajutorul prepoziției *to* (uneori cu ajutorul prepoziției *for*), fie prin forma de bază a substantivului (în care caz este, în general, hotărîtoare poziția cuvîntului):

I gave a book *to John* (accentuat, selectiv).
I gave *John* a book (neaccentuat, neselectiv).
I bought a book *for John*.
I bought *John* a book.

Prepoziția *to* se întîlnește după verbe, adjective și substantive:

to belong to somebody
pernicious to somebody
it meant death to him

Dativul cu și fără prepoziție

Dativul cu prepoziția *to* se folosește:

a) atunci cînd e așezat după un acuzativ:

Give this *to your rector,* he said.
(Sean O'Casey, *Drums Under the Windows)*

The plowman homeward plods his weary way,
And leaves the world *to darkness and to me.*
(Thomas Gray, *Elegy Written in a Country Churchyard)*

b) atunci cînd este folosit cu unul din următoarele verbe, indiferent de locul pe care îl ocupă față de acuzativ: *to accustom, to attribute, to describe, to explain, to introduce, to propose, to suggest* etc., de exemplu:

He explained to the teacher the plan of the lesson that he was going to teach the next week.

Dativul fără prepoziție se folosește (cu excepția cazurilor menționate mai sus la pct. b) atunci cînd stă înaintea acuzativului, de exemplu:

Grannie told the child a fairy tale.

În unele cazuri, mai ales atunci cînd o propoziție interogativă e introdusă de un pronume interogativ (who? what? which?) se folosește atît dativul cu prepoziție cît și cel fără prepoziție de exemplu: What have you brought (to) Mary?

Clasificarea dativelor din punctul de vedere al relațiilor pe care le exprimă

Datorită îndelungatei sale istorii, prepoziția *to* exprimă un mare număr de relații dintre care o însemnată parte poate fi atribuită cazului dativ. Cele mai frecvente se grupează în jurul: 1) dativului direcției și 2) dativului intern.

1) **Dativul direcției** (the Dative of Direction) arată persoana sau lucrul spre care se îndreaptă sau către care tinde o altă persoană sau lucru, de exemplu:

He beckoned *to his friend.*
She waved her hand *to her sister.*

Verbe folosite cu dativul direcției: to motion to, to nod to, to take off one's hat to, to speak to, to offer to, to give to etc.

2) **Dativul intern** (the Internal Dative) arată direcția sau tendința în planul gîndirii sau al relației afective, de exemplu:

He was very kind *to the children.*

Verbe și alte părți de vorbire folosite cu dativul intern: to refer to, to relate to, equivalent to, conformity to, similarity to etc.

Notă. Uneori, folosirea prepoziției *to* după un același verb poate fi interpretată atît în sensul caracterizării unui dativ al direcției cît și în acela al unui dativ intern, de exemplu:

He is neighbour to me — mi-e vecin, sîntem vecini
(dativ al direcției)

He is a neighbour to me — se poartă ca un (bun) vecin cu mine
(dativ intern)

ACUZATIVUL
(The Accusative)

Acuzativul este, prin excelență, cazul complementului direct, exprimînd obiectul (persoana sau lucrul) asupra căruia se îndreaptă sau lucrează nemijlocit acțiunea săvîrșită de subiect. Acuzativul este, de asemenea, cazul specific al tuturor prepozițiilor din limba engleză [1].

Întrebările caracteristice cazului acuzativ sînt: whom? (pe cine?), what? (ce?), which? (pe care?). Exemple:

You must find (whom?) *the man.* (G. B. Shaw, *The Man of Destiny)*
It exactly fulfilled (what ?) *your purpose. (Ibid.)*

Notă. Din punct de vedere sintactic, substantivul în acuzativ și prepoziția care-l guvernează formează:

a) fie un complement prepozițional, de exemplu:

They went *through the forest* (through what?)

b) fie un complement circumstanțial, de exemplu:

He is *at the institute* now (where?)

[1] Cu excepția prepozițiilor *of* (la genitiv), *to* și *for* (la dativ).

Tipuri de acuzative

Din punctul de vedere al formei, deosebim:

a) acuzative simple (Simple Accusatives):

The clock struck *the* solemn *hour* of one.
(Thomas Hardy, *Tess of the d'Urbervilles)*

b) acuzative duble (Double Accusatives):

He taught his *pupils history.*

Din punctul de vedere al relaţiei cu verbul, deosebim:

a) acuzativul obiectului exterior (the Accusative of the External Object):

Settle *thy studies,* Faustus, and begin
To sound *the depths* of that thou wilt profess.
(Christopher Marlowe, *Doctor Faustus)*

b) acuzativul rezultatului (the Accusative of Result):

He wrote *a letter* to his friend.

c) acuzativul conţinutului (the Accusative of Contents), exprimînd un obiect al cărui înţeles este asemănător cu acela al verbului tranzitiv respectiv (v. și „Complementul intern", II, p. 213):

Ye're fighting *the* last *fight* ye'll ever fight.
(J. Galsworthy, *Strife)*

CONVERSIUNEA SUBSTANTIVULUI
(Conversion of the Noun)

Substantivele din limba engleză pot deveni cu ușurinţă verbe și adjective:

house — to house; man — to man; pen — to pen; paper — to paper; vacation — to vacation; iron — to iron.
choice — *choice* flowers; iron — *iron* ring; stone — *stone* wall.

Există, de asemenea, cazuri cînd substantivele pot deveni și alte părţi de vorbire:

numerale: *scores* of buildings;
adverbe: he went *home;*
interjecţii: rubbish — *rubbish!* moonshine — *moonshine!*

FUNCŢIUNILE SINTACTICE ALE SUBSTANTIVULUI
(Syntactic Functions of the Noun)

În propoziţie, substantivul poate îndeplini funcţiunea de:

1) Subiect sau parte dintr-un subiect:
The airplane leaves at 15.00.
An important *archaeological discovery* has been made by a team of Rumanian specialists.

2) Nume predicativ sau parte dintr-un nume predicativ:

She is *a teacher*. She is *a history teacher*. She is *an* old *history teacher*.
This poem is not *to my taste*.
Is the book your *brother's?*

3) Complement direct sau parte dintr-un complement direct:

He received *the telegram* in time.
I did not hear his last *words*.

4) Complement indirect sau parte dintr-un complement indirect:

I told *George* that I should come a little later.
This picture belongs *to his brother* John.

5) Complement prepozițional sau parte dintr-un complement prepozițional:

It is known that Thomas More's *Utopia* was translated *by Ralph Robinson* in 1551.

6) Atribut sau parte dintr-un atribut:

The workers' new apartment house will be ready within a month.
The *town* library is open everyday.
Have you lost the key *to the entrance door?*

7) Parte dintr-un complement circumstanțial:

He copied the text with great *care*.
They returned because of *the rain*.
He spent his vacation at *the seaside*.

Leon LEVIȚCHI.

ARTICOLUL pp. 171-194.

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

ARTICOLUL
(The Article)

By degrees, however, *the* place resolved itself into *a* bare and dirty room, with *a* couple of windows, whereof *a* tenth part might be of glass, *the* remainder being stopped up with old copybooks and paper.

(Ch. Dickens, *Nicholas Nickleby)*

Cuvintele scrise cu litere cursive în fragmentul de mai sus sînt *articole.* Ele *precizează* înțelesul substantivelor pe lîngă care sînt așezate; în *the place, the* arată că este vorba de un loc anumit (amintit în prealabil în context); în *a bare and dirty room, a,* dimpotrivă, îndeplinește o funcție anticipativă, întrucît prezintă cititorului un element nou (room); în *a couple, a* este un echivalent al numeralului *one* etc. [1]

Întrucît articolele nu modifică valoarea semantică a substantivelor pe care le însoțesc, ci doar o precizează, ele sînt *determinanți.* În consecință, putem defini articolul drept *cel mai obișnuit determinant al substantivului, pe care îl precizează în mai multe sensuri:* ca element cunoscut, ca element necunoscut (nou), numeric etc.

Un mare număr de gramaticieni englezi nu consideră articolul drept parte de vorbire independentă, încadrîndu-l de cele mai multe ori în categoria cuprinzătoare a adjectivului (v. de exemplu, Nesfield, *English Grammar Past and Present,* London, 1936, p. 331). H. Sweet merge și mai departe cînd spune: „Cel mai important dintre pronumele nehotărîte este articolul nehotărît *a, an,* care, ca și articolul hotărît, e folosit numai ca adjectiv". *(New English Grammar,* Oxford, 1955, § 229).

Funcțiunile *specifice* ale articolului sînt astfel neglijate, problema părților de vorbire complicîndu-se printr-o simplificare aparentă (Sweet distinge 5 părți de vorbire).

În limba engleză există trei articole: articolul hotărît *(the),* articolul nehotărît *(a, an)* și articolul zero sau neexprimat. În stadiul actual de dezvoltare a limbii, articolul este un element neflexibil. Din punctul de vedere al poziției, el este proclitic.

În gramatica limbii romîne deosebim: articolul hotărît (de obicei enclitic), articolul posesiv (proclitic), adjectival (proclitic) și nehotărît (proclitic). Articolul din limba romînă are forme de singular și plural și este declinabil.

Iată cîteva ilustrări ale redării articolelor romînești în limba engleză:

---

[1] Determinate în fragmentul din Dickens sînt și substantivele *degrees, windows, glass, copybooks* și *paper.* În aceste cazuri este vorba de determinarea zero, discutată la p. 189.

Articolul hotărît

N. omu*l*	*the* man (art. hotărît)
G. omu*lui*	*of* the man (prep. of + art. hot.)
D. omu*lui*	(to) the man (prep. to + art. hot.)
Ac. omu*l*	*the* man (art. hot.)
V. omu*le*	man (art. zero)

Articolul posesiv

această carte *a* mea	this book of mine (prep. of)
un frate (de-)al lui Petre	a brother of Peter's sau one of Peter's brothers (prep. of)

Articolul adjectival

omul *cel* bun	*the* good man (art. hot.)

Articolul nehotărît

un om	*a* man (art. nehot.)

ARTICOLUL HOTĂRÎT
(The Definite Article)

Articolul hotărît *the* provine dintr-un pronume și adjectiv demonstrativ care, în engleza veche, avea atît înțelesul lui *that* din engleza modernă cît și înțelesul și funcțiunea articolului hotărît, fiind o formă declinabilă, repartizată pe genuri:

	M	*F*	*N*	*Pl.*
Nom.	sē	sēo(sio)	þæt	þā

Unificarea într-un singur cuvînt a avut loc în cea de-a doua jumătate a perioadei englezei medii (Middle English 1200—1500), nu mai înainte însă de o trecere prin forme intermediare:

	M	*F*	*N*	*Pl.*
Nom.	þe	þeo	þat, þet	þeo, þe

Articolele din limba romînă provin, de asemenea, din demonstrative (*lat.* ille, illa). În textele romînești mai vechi putem urmări cu ușurință tendința adjectivului demonstrativ de a se transforma în articol proclitic: „Precum iaste omul acea (-cea) mai cinstită zidire" (*Calendariu* 1814—1914); „Căutam pietricele de acele (-cele) pestrițe" (Sardariul Vasile Drăghici, *Robinson Cruzoe*, Iași, 1835). De asemenea, întîlnim forme demonstrative înlocuite astăzi prin articolul enclitic: „Era în țara Belghiei, cu acesta gînd (-gîndul) să se călugărească" (Miron Costin, *Letopiseț I*, 220).

Înaintea cuvintelor care încep cu un fonem consonantic sau semi-vocalic *(j, w)* *the* se pronunță [ðə:]

the boy [ðə 'bɔi] băiatul
the union [ðə 'ju:niən] uniunea
the window [ðə 'windou] fereastra

Înaintea fonemelor vocalice, *the* se pronunță [ð*i*:]

the anchor [ði 'æŋkə] ancora
the hour [ð*i* 'auə] ora

Forma tare a articolului hotărît [ði:] se întrebuințează în trei cazuri:
a) atunci cînd se substantivează:

The [ði:] is a definite article — "The" este articol hotărît.

b) atunci cînd se accentuează:

I said "the" [ði:] student, not "this" student. — Am spus „studentul", nu „studentul acesta"

c) atunci cînd are forța unui superlativ:

He is the [ði:] poet — El e *poetul* (poetul prin excelență, poetul poeților).

A. *ARTICOLUL HOTARÎT CA DETERMINANT ANAFORIC*

Termenul „anaforic" este în general folosit în legătură cu părțile de vorbire care se referă la conținuturi exprimate anterior prin cuvinte, sintagme, propoziții sau paragrafe întregi. Astfel, analizînd propozițiile:

I haven't seen my friend George for ages. *He* is probably still angry with me.

spunem că pronumele *he* din cea de-a doua propoziție îndeplinește o funcțiune anaforică, întrucît preia întregul conținut al sintagmei *my friend George* din propoziția precedentă.

Articolul hotărît poate îndeplini o funcțiune asemănătoare:

The ticket collector stared at him . . . And suddenly Lanny remembered. This was not Cape Town. This was *the* highveld and on *the* highveld one did not speak to a white man till he spoke to you. He should have remembered. Remember, Lanny, he told himself, no social intercourse with white people here. And don't you forget it! He smiled grimly and passed his ticket to *the* man (— to the ticket collector). (P e t e r A b r a h a m s, *The Path of Thunder).*

Înțelesul termenului „anaforic' poate fi extins pînă la o definiție care, în cazul articolului hotărît, ar cuprinde toate noțiunile cunoscute sau presupus cunoscute de cititor sau interlocutor, *indiferent de modul în care au parvenit cunoașterii sale.*

În această perspectivă, vom distinge trei subdiviziuni ale articolului hotărît anaforic (după funcțiuni): articolul demonstrativ, articolul de situație și articolul folosit cu unele substantive unice.

1. ARTICOLUL DEMONSTRATIV
(The Demonstrative Article)

În funcțiune demonstrativă, articolul hotărît anaforic poate fi înlocuit printr-un adjectiv demonstrativ (this, that, these, those). Practic sînt două situații posibile:

1) în construcții care preiau conținuturi amintite într-o propoziție *imediat anterioară:*

On my way back I met a boy. *The* (— this) boy was their friend.

2) în construcții referitoare la noțiuni amintite (mai de mult) în cursul comunicării:

This book is a study of the development of the meaning of music. It is not a history, but it must necessarily approach the subject historically, giving some idea of the way in which *the* art (— this art, that art, music) has taken on new experiences, problems and ideas. (S. Finkelstein, *How Music Expresses Ideas)*

Articolul hotărît demonstrativ se întîlnește și într-un număr de construcții fixe:

nothing of *the* (— this) kind
at *the* (— that) time
under *the* (— these, those) circumstances
It did not seem strange to me at *the* time. (W. Morris, *A Dream of John Ball)*

Notă. Înlocuirea articolului demonstrativ printr-un adjectiv demonstrativ nu atrage după sine vreo modificare de ordin stilistic. (v. exemplele de mai sus).

În funcțiunea anaforică amintită, *the* reprezintă doar o formă slăbită a demonstrativului (din care a derivat istoricește).

Construcțiile în compunerea cărora intră un articol hotărît demonstrativ pot fi înlocuite cu pronume personale atunci cînd claritatea textului nu are de suferit:

She was reading from a big book. The book was seemingly interesting, for the child was all ears.

În exemplul de mai sus, folosirea lui *it* este posibilă pentru că nu stînjenește înțelegerea textului, spre deosebire de următorul exemplu:

On his way home he met a boy of his age. *He was* carrying a parcel in his hand.

Din pricina ambiguității, *he* nu poate fi folosit (nu se înțelege la cine se referă). Înlocuiri posibile:

This (that) boy sau *The latter*

Pronumele relative *(who, that, which)* pot, de asemenea, înlocui construcți. cu articolul hotărît demonstrativ, dacă prin folosirea lor nu se obține o frază excesiv de lungă:

On his way home he met a boy of his age *who* was carrying a parcel in his hand.

Articolul hotărît demonstrativ se traduce de obicei printr-un articol corespunzător din limba romînă (în construcțiile fixe totuși apare demonstrativul).

De asemenea, sînt posibile înlocuirile gramaticale amintite în legătură cu limba engleză în toate cazurile cînd nu are de suferit *claritatea textului*. Aceste cazuri nu coincid întotdeauna. Astfel, în exemplul:

She was reading from a big book. *It* was seemingly interesting...	Citea dintr-o carte mare. Cartea părea că e interesantă...

redarea lui *it* prin *ea* ar provoca ambiguitate *(ea* reprezintă o traducere atît a lui *she* cît și a lui *it).*

2. ARTICOLUL DE SITUAȚIE
(The Situation Article)

Articolul de situație determină substantive individuale, cunoscute de vorbitor (autor) și interlocutor (cititor, spectator) ca noțiuni curente într-un grup social sau într-o împrejurare dată (fie că au fost menționate anterior sau nu):

1) *Noțiuni curente*

Have you read the paper? Ai citit ziarul? (un anumit ziar pe care-l citim zilnic; un ziar oarecare; ziarele obișnuite).

2) *Noțiuni cunoscute* (de interlocutori, de personajele descrise etc.) într-o împrejurare dată:

"Get up and bar *the door*", she said.	„Scoală-te și zăvorește ușa", îi spuse ea.

Spre deosebire de articolul demonstrativ, articolul de situație nu mai poate fi înlocuit printr-un adjectiv demonstrativ.

Să se observe că ori de cîte ori articolul anaforic din limba engleză este precedat de o prepoziţie şi urmat de un substantiv neînsoţit de un adjectiv, corespondentul său în limba romînă este articolul zero:

They saw a lot of tractors *in the field.*	Văzură multe tractoare *pe cîmp.*
She went *to the station.*	Se duse *la gară.*

3. ARTICOLUL HOTĂRÎT FOLOSIT CU UNELE SUBSTANTIVE UNICE

Articolul precedă unele substantive „unice" (echivalenţi ai substantivelor proprii, v. I, p. 112), de exemplu:

the sun, the moon, the universe, the north

Articolul hotărît folosit cu unele substantive unice este anaforic în măsura în care se presupune că noţiunile respective sînt cunoscute de toată lumea.

ARTICOLUL HOTĂRÎT STILISTIC

Primul capitol din *The Wind in the Willows*, de Kenneth Grahame, începe cu cuvintele:

The Mole had been working very hard all the morning, spring-cleaning his little home.

Şi aici, *the* din faţa substantivului *Mole* se găseşte în funcţiune anaforică; dar funcţiunea aceasta se deosebeşte de toate celelalte amintite pînă acum. Autorul, articulînd substantivul *Mole*, despre care nu ne-a spus nimic în prealabil, îl prezintă *ca şi cum* cititorul ar avea cunoştinţă de el. Acest fel de funcţiune anaforică a articolului hotărît ţine de domeniul stilisticei, subliniind şi adesea personificînd obiectele printr-un fals apel la memoria cititorului. (În cazul de mai sus, la baza textului citat stă personificarea; în cursul povestirii, *the Mole* din echivalent al unui substantiv propriu, devine nume propriu, fiind adesea folosit fără articol: "*By the way — my friend Mr. Mole*", sau "*And what's more, Mole's going to stick to me and do as I do*".)

B. *ARTICOLUL HOTĂRÎT CA DETERMINANT GENERIC*

Generalităţi. Prin „articol generic" înţelegem orice varietate de articol care, însoţind un substantiv sau un echivalent substantival, îl înfăţişează pe acesta în sensul său cel mai general.

Funcţiunea generică este specifică articolului zero, dar se întîlneşte şi în legătură cu celelalte două categorii de articole (hotărît şi nehotărît).

1. ÎNAINTEA SINGULARULUI SUBSTANTIVELOR INDIVIDUALE

Ca determinant generic, articolul hotărît este folosit mai ales înaintea singularului substantivelor individuale:

The dog is a useful animal. — *Cîinele* este un animal folositor.

„Individualizarea" nu este decît aparentă, întrucît se implică pluralitatea (clasa). Totuși, în comparație cu un plural exprimat formal, singularul determinat de articolul hotărît generic este mai plastic. "Într-o propoziție ca *The dog is a useful animal*, noțiunea de „cîine" este mai clară, însușirile cîinelui devin mai pregnante; forma de singular *the dog* capătă aici un caracter de reprezentare [1]..."

Pe de altă parte, cu toate că "the dog" formează, în cazul de mai sus, obiectul unei definiții, el dă impresia unei noțiuni mai bine „cunoscute" decît "a dog" sau "dogs", probabil datorită identității cu forma the, *specific anaforică*.

2. ÎNAINTEA SINGULARULUI ALTOR SUBSTANTIVE

a) Înaintea substantivelor colective:

the proletariat
the bourgeoisie

b) Înaintea singularului unor substantive abstracte provenite din adjective:

The beautiful is an aesthetic category.
The new will defeat *the old*.

3. ÎNAINTEA PLURALULUI UNOR SUBSTANTIVE PROVENITE DIN ADJECTIVE

a) Înaintea unor substantive provenite din adjective, avînd numai sens de plural:

the sick
the poor
the rich

b) Înaintea unor substantive provenite din adjective, avînd numai sens de plural, dar și forme de singular cu aceeași rădăcină:

the English — the Englishman
the Dutch — the Dutchman

[1] M. Deutschbein, *System der neuenglischen Syntax*, Leipzig, 1931, p. 181.

12 — c. 876

c) Înaintea unor substantive provenite din adjective, avînd atît forma de plural cît şi forma de singular:

(the) Rumanians — the Rumanian

În engleza contemporană sînt puţine cazurile cînd substantivele de la *a)* au rol de singular (the deceased — decedatul, mortul); în etapele mai vechi de dezvoltare a limbii ele erau mai frecvente:

None but the brave deserves the fair.	Frumoasa nu i se cuvine decît celui viteaz.

(J. Dryden, *Alexander's Feast)*

Întrucît substantivele de la *b)* şi *c)* pot exprima generalizarea atît la singular cît şi la plural, iar pluralul lor este forma obişnuită pentru indicarea clasei, singularul generic capătă o valoare stilistică (o plasticitate mai mare decît cea a singularului substantivelor individuale):

The English, in fact, are strongly gifted with the rural feeling.
cf. It is in the country that *the Englishman* gives scope to his natural feelings.

(W. Irving, *The Sketch Book, Rural Life in England)*

Substantivele din *a)* pot fi redate în limba romînă şi cu ajutorul unor adjective precedate de articolul adjectival (cei bolnavi, cei săraci, cei bogaţi) cu o nuanţă întrucîtva arhaică:

The First and the Last	Cei dintîi şi cei de pe urmă

(titlul unei piese de J. Galsworthy)

Plasticitatea mai mare a singularului din *b)* şi *c)* se poate urmări şi în limba romînă:

Romînul e născut poet.

Pentru o gură de iarbă, lua vita *romînului* din bătătură. (Vlahuţă)

4. ALTE SITUAŢII

Articolul hotărît generic poate fi folosit de asemenea:
a) cu singularul unor substantive nenumărabile:

Physical exercises are good for the health.

b) cu pluralul unor substantive individuale:

This tree grows on the mountains.

C. *ARTICOLUL HOTARÎT CA DETERMINANT ANTICIPATIV*

În funcţiune anaforică, articolul hotărît este orientat spre *trecul*, referindu-se la noţiuni amintite anterior, cunoscute sau presupus cunoscute. Acelaşi articol poate însă fi orientat şi spre *viitor*, spre ceva ce va fi comunicat ulterior.

Articolul hotărît anticipativ se poate întîlni în contexte gramaticale din cele mai variate; dar situaţiile de mai jos sînt cele mai reprezentative.

1. ARTICOLUL HOTĂRÎT ANTICIPATIV ÎNSOŢIT DE ELEMENTE ANAFORICE

I met him on the bank of the river.
(*The river* este elementul cunoscut, *the* îndeplinind o funcţiune anaforică; *the bank* este elementul nou, *the* îndeplinind o funcţiune anticipativă.)
The history of our language...
(*Our language* este elementul cunoscut, iar *the history* este elementul nou.)
The man singing there is his brother.
The England of Dickens.

2. ARTICOLUL HOTĂRÎT ANTICIPATIV ÎNSOŢIT DE ALTE ELEMENTE ANTICIPATIVE

I met him on *the* bank of *a* river.
(atît *the bank* cît şi *a river* sînt elemente noi pentru interlocutor sau cititor).

3. ARTICOLUL HOTĂRÎT ANTICIPATIV-SELECTIV
(prezenţa unui modificator este obligatorie)

Give me the blue pencil.
(Adjectivul *blue* joacă un rol selectiv — creionul *albastru*, nu cel negru etc.)
The warmest room is this.
(Selectiv e superlativul *warmest.)*

Adjectivul *blue* din primul exemplu îşi poate pierde caracterul selectiv prin schimbarea determinării:

Give me your blue pencil.

în care caz, *blue pencil* devine *echivalentul unui substantiv* compus.

În general, superlativele adjectivelor împreună cu substantivele pe care le modifică sînt selective şi *nu* formează echivalenţi ai substantivelor compuse sau substantive compuse. Excepţii:

the best man (cavalerul de onoare)
the best girl *sl.* (mireasa)

Adjectivele care însoţesc un substantiv propriu exprimă:
a) fie caracteristici nepermanente (funcţiune anticipativă):

The broken-hearted Lear left her.

b) fie caracteristici permanente (adjectivul devine un epitet echivalent al numelor proprii):

Nam-Bok, the Unveracious (J. L o n d o n)

În aceste cazuri, e posibilă renunţarea la articol (Poor Tom, Little Dorrit etc.)

4. TENDINŢE DE OMISIUNE A ARTICOLULUI HOTĂRÎT ANTICIPATIV

Regula potrivit căreia „un substantiv însoţit de un atribut restrictiv este întotdeauna precedat de articolul hotărît" nu se mai respectă în mod strict.

Se pare că tendinţa de a omite articolul hotărît anticipativ se întîlneşte mai cu seamă în texte cu caracter oficial şi ştiinţific, şi anume în cazurile substantivelor verbale modificate de atribute restrictive.

Că nu este vorba decît de o *tendinţă*, se poate vedea din comportarea substantivului verbal *publication*, folosit atît cu, cît şi fără articol în două situaţii analoge într-un acelaşi text:

a) In all probability both Roosevelt and Eden feared that *publication* of views and opinions which could not be taken in any way as necessarily reflecting the final position of their authors on a given question might convey a wrong impression of the work of this or that conference to the ordinary reader.
b) "If open diplomacy required *the publication* of such stuff", Lippmann continues, "then Mr. Knowland ought to introduce a new law." (*International Affairs*, No 5, 1955)

D. *ARTICOLUL HOTARÎT CA DETERMINANT NUMERIC*

Articolul hotărît apare ca determinant numeric în construcţii ca:

He sold the apples by *the* (— a, one) pound.
How much is *the* (— a, one) dozen?

E. *ARTICOLUL HOTARÎT CA DETERMINANT NESEMNIFICATIV*

Generalități. Prezența articolului hotărît în fața numelor proprii este un balast justificat numai de condițiile istorice de dezvoltare a limbii, întrucît individualizarea unor astfel de substantive este exprimată de însuși caracterul lor.

Unele substantive proprii nu au fost niciodată precedate de articolul hotărît; altele l-au pierdut în cursul veacurilor; altele l-au păstrat, cu toate că în unele cazuri manifestă tendința de a-l elimina.

a. Nume proprii de obicei precedate de articolul hotărît

1) Nume de ape curgătoare (rîuri, fluvii)

the Danube, the Thames

Întrebuințarea articolului hotărît înaintea numelor de rîuri și fluvii se explică prin analogia cu substantivele corespunzătoare din limbile franceză și germană (influență care se manifestă începînd cu sfîrșitul evului mediu).

a) Excepții. Întîlnim totuși destule cazuri de omisiune a articolului:

— într-un șir de construcții adverbiale:

up Thames, beyond Trent

— în legătură cu numele de rîuri unite prin prepoziția *on (upon)* de numele unui oraș:

Stratford-on-Avon

— în poezii și în construcții poetice (adesea ca personificări):

By Oxus or in Ganges' sacred isles.
(Keats, *Hyperion)*

2) Nume de masive muntoase și dealuri:

the Pennines
the Cheviot Hills

3) Nume de oceane și mări:

the Atlantic Ocean
the Pacific
the Black Sea

4) Nume de insule la plural (grupuri de insule):

the Cape de Verde Islands
the Hebrides

5) Nume de strîmtori:

the Straits of Dover

dar: Hudson Strait

6) Nume de canaluri:

the British Channel
the Suez Canal

7) Nume de golfuri:

the Bay of Biscay

dar şi: Biscay Bay

8) Nume de fiorduri:

the Stavanger (Fjord)

9) Nume de capuri:

the Cape Verde

dar: Cape Horn

10) Nume de păduri:

the Black Forest

dar: Epping Forest

11) Nume de parcuri:

the Municipal Park

dar: Hyde Park

12) Nume de instituţii:

the Moscow University

13) Nume de hoteluri:

the 'Savoy'

14) Nume de vase:

the 'Augusta

dar: 'Ajax' (vas de război)

15) Nume de publicaţii engleze:

...in the Daily Worker

dar: ...in Izvestia

Titlurile publicaţiilor ca atare, însă, nu sînt în mod necesar precedate de articolul hotărît:

Daily Worker
August 7, 1958

b. Alte cazuri

Articolul hotărît este, de asemenea, nesemnificativ:

a) În fața numelor de familie la plural pentru indicarea întregii familii:

The Browns
The Smiths

b) Înaintea apozițiilor simple precedînd determinantul, atunci cînd calitatea exprimată de apoziție are un caracter de permanență:

(the) Emperor Charles

c) În legătură cu verbul "to translate":

translated from the French.

F. *ARTICOLUL HOTARÎT CA MODIFICATOR*

În engleza contemporană, articolul hotărît devine modificator atunci cînd joacă rolul unui superlativ:

There came the [ði:] poet — Sosea poetul (poetul prin excelență, poetul poeților).

În engleza medie, îl întîlnim ca modificator înaintea unor nume proprii, avînd sensul de „nobilul":

the Douglas. *(Chevy Chase)*

G. *ARTICOLUL HOTARÎT ÎN EXPRESII FIXE*

Articolul hotărît se întîlnește într-un mare număr de expresii fixe, consfințite de uzaj. Funcțiunile sale variază de la caz la caz, dar studierea lor nu prezintă nici o importanță practică:

to pass the time; to tell the time; to tell the truth; to break the ice; to break the record; to get the upper hand; to fight to the death; on the whole; on the right (left); in the morning; to play the fool; on the one hand; on the other hand; in the country; what is the time?; to take the trouble; to double the amount; all the year.

REPETIȚIA ARTICOLULUI HOTĂRÎT

Într-o enumerare de substantive, articolul hotărît nu se repetă, afară de cazul cînd este nevoie de repetiție pentru claritatea textului:

The low land of the Scottish plain would be covered by seas, and

islands would be formed by *the* Renfrew Hills, Campsie Hills, Ochil Hills, Sidlaw Hills. (T. Parkinson, *The British Isles)*

Dacă autorul dorește să evite confuzia sau să accentueze separat și să contrasteze substantivele, articolul se repetă:

Smith had known *the* hopes and *the* disappointments of life.
I have spoken to *the* secretary and *the* bookkeeper.
(Dacă s-ar scrie: I have spoken to the secretary and bookkeeper, ar însemna că aceeași persoană deține ambele funcțiuni.)

ATRICOLUL NEHOTĂRÎT
(The Indefinite Article)

Articolul nehotărît *a, an* provine din *ān* care în engleza veche era numeral și adjectiv. Forma slabă a cuvîntului a dat naștere articolului nehotărît; forma tare, numeralului *one.*

Diferențierea în *a* și *an* a apărut în preajma anului 1150.

A pronunțat [ə] se folosește înaintea cuvintelor care încep cu un sunet consonantic sau semi-vocalic:

a man [ə'mæn]
a one-eyed man [ə'wʌnaid 'mæn]
a year [ə'jə:]
a watch [ə'wɔtʃ]

AN, pronunțat [ən] se folosește înaintea sunetelor vocalice:

an eye [ən'ai]
an important question [ən im'pɔ:tənt 'kwestʃn]
an hour [ən 'auə]

Forma tare a articolului nehotărît [ei, æn] se întrebuințează în două cazuri:

a) atunci cînd articolul se substantivează:

"A" [ei] is the indefinite article.

b) atunci cînd se accentuează:

I said "an arm" ['æn'a:m].

A. *ARTICOLUL NEHOTARÎT CA DETERMINANT NUMERIC*

Generalități. Indiferent de funcțiune, articolul nehotărît implică *întotdeauna* ideea de număr gramatical (singularul):

a pen (un) toc
a house (o) casă

Datorită acestui fapt, substantivele determinate de articolul nehotărît sînt, în marea lor majoritate, substantive individuale care au atît formă de singular cît și de plural:

houses — case
pens etc. — tocuri etc.

Deoarece, pe de altă parte, articolul nehotărît se substituie adesea (de exemplu, în serii numerice), numeralului *one*, se poate spune că ideea de număr pe care o implică se realizează în două sensuri:

	Singular	Plural
omonime gramaticale	a house — (o) casă a house — (o) casă	houses (art. zero) — case two, three etc. — două, trei etc. houses case

Folosirea articolului nehotărît înaintea unor plurale atrage după sine o singularizare a respectivei forme de plural:

a barracks — (o) cazarmă
a waterworks — (o) stațiune de alimentare cu apă
a means — (un) mijloc

Desigur, în majoritatea covîrșitoare a cazurilor, articolul nehotărît nu poate fi confundat cu numeralul *one*, după cum reiese și din accentuare: *one* este accentuat, pe cîtă vreme *a* sau *an* cunosc forma slabă a accentuării (întrucît, în acest caz, interesează obiectul în sine):

There is one [wʌn] album on the shelf.
E un (singur) album pe raft.
There is an [ən] album on the shelf.
E un album pe raft.

ARTICOLUL NEHOTĂRÎT CA NUMERAL

a) Într-un număr de construcții fixe:

wait a minute! — așteaptă o clipă!
at a blow — dintr-o (singură) lovitură
not a word (did she say) — (nu rosti) un cuvînt

b) Înaintea numeralelor și echivalenților acestora:

a hundred — o sută
a thousand — o mie
a million — un milion
a third — o treime
a dozen — o duzină
a score — douăzeci

c) În serii numerice:

I have bought a (one) pencil, two india-rubbers, an (one) inkpot and three exercise-books.	Am cumpărat un creion, două gume, o călimară şi trei caiete.

d) Atunci cînd are sensul de „pe" (în) fiecare:

eight hours a day	opt ore pe zi
a penny a piece	un penny bucata

e) În construcţiile în care-l înlocuieşte pe *one* cu sensul de *one and the same* (unul şi acelaşi, un acelaşi, o aceeaşi)

They were both of a size.	Erau amîndoi de aceeaşi mărime.
Two at a time.	Cîte doi o dată (în acelaşi timp).

B. *ARTICOLUL NEHOTARÎT CA DETERMINANT ANTICIPATIV*

După cum s-a mai arătat, funcţiunea anticipativă este funcţiunea specifică a articolului nehotărît.

Articolul nehotărît anticipativ poate fi folosit:

1. CU SUBSTANTIVE INDIVIDUALE

There was *a man* there waiting for him.
I should like to read *a short story*.
Have you *a Shakespeare* handy?
He had written *a* captivating *book*.
No, I want *an apple* (not a pear).
I'm sorry, I haven't got *a Shakespeare* (I have a Milton).
Give me *a good padlock*, please (not a bad one).

2. CU ALTE CATEGORII DE SUBSTANTIVE

a) Înaintea unor substantive abstracte folosite numai la singular:

He had caught *a cold*.
To get *an education*.

Înaintea unor substantive abstracte folosite numai la singular ca sens contextual:

Have *a care*!
With *a view* to...

b) Înaintea numelor proprii la singular:

He's *a Dobson.*
Only *a Dickens* could have written that.

Prin folosirea articolului nehotărît în fața substantivelor din *a)* ideea de *număr* (care, după cum am mai subliniat, însoțește articolul nehotărît în toate cazurile) capătă mai mult relief și-l apropie întrucîtva de numeral.

Construcțiile de acest tip sînt specifice limbii engleze, una din caracteristicile căreia este tendința de *concretizare.* Ele se întîlnesc mai ales în grupări frazeologice.

3. ARTICOLUL NEHOTĂRÎT ÎN UNELE CONSTRUCȚII SINTACTICE

(apoziții, nume predicative, complemente prepoziționale comparative)

a) Înaintea numelor predicative:

The dweller in the house was *a blacksmith.* (W. M o r r i s, *A Dream of John Ball)*
His brother is *a student.* Fratele lui e student.
Has she become *a teacher*? A devenit profesoară?
He is *a* good *physician.* E un doctor bun.

După cum se poate vedea din exemplele de mai sus, substantivele-nume predicative precedate de articolul nehotărît denumesc pe unul din reprezentanții *multipli* ai unei profesiuni, ai unui rang, titlu, grup, popor etc., spre deosebire de substantivele-nume predicative care, denumind un reprezentant *unic* al unui titlu, etc. într-o situație dată, sînt precedate de articolul zero:

He was *chairman* of the committee.	Era președinte al comitetului.

b) În apoziții:

J.K., *a playwright,* was born in 18...	J.K., autor dramatic, s-a născut în 18...
J.K., *a famous playwright,* was born in 18...	J.K., vestit autor dramatic, s-a născut în 18...

c) În unele complemente prepoziționale:

As *a revolutionary poet,* Shelley occupies a prominent place in English literature.	Ca poet revoluționar, Shelley ocupă un loc de frunte în literatura engleză.

C. ARTICOLUL NEHOTĂRÎT CA DETERMINANT GENERIC

Generalități. După cum articolul hotărît generic poate fi socotit o varietate îndepărtată a articolului anaforic, tot astfel articolul nehotărît generic este, în ultimă analiză, o varietate a articolului anticipativ:

A peacock is a bird.	Păunul e o pasăre.

În întrebările care implică definiții, caracterul anticipativ al articolului nehotărît generic este evident:

What is a peacock?	Ce este păunul / un păun? (Nu: What is *the* peacock?)

Observații. În linii mari, se poate vorbi despre o îndepărtare de sensul numeralului *one* (un, o, una) și, concomitent, despre o apropiere de sensul determinantului *any* (oricare, orice) din propozițiile afirmative:

A peacock is a bird — Any peacock is a bird

Identitatea, deși recomandată de gramatici, nu este perfectă:
1) Articolul nehotărît generic este mult mai puțin nehotărît decît *any;*
2) Articolul nehotărît implică uneori comparări și contrastări între clasele de noțiuni:

A dog is a faithful animal; a cat, as a rule, is not.	Cîinele e un animal credincios; pisica, de obicei, nu (este).

Any nu presupune comparația sau contrastul decît în mod excepțional,
3) În unele cazuri, articolul nehotărît generic nu poate fi, pur și simplu. înlocuit cu *any:*
a) în propozițiile negative:

A blind man will not thank you for a looking glass.	Orbul nu o să-ți mulțumească pentru o oglindă.

(se poate recurge la *not any* = *no: no* blind man will thank you...)

b) în unele propoziții conținînd verbe modale ce exprimă posibilitatea:

A joyful evening *may* follow a sorrowful morning.	Unei dimineți triste poate să-i urmeze o seară veselă.

D. ARTICOLUL NEHOTĂRÎT ÎN CONSTRUCȚII ANAFORICE

Articolul nehotărît, în ciuda caracterului său anticipativ specific, poate face parte din sintagme cu funcțiune anaforică:

What a man!	Ce om!
A boy *of his abilities* cannot fail.	Un băiat cu posibilitățile lui nu poate da greș.

A man *like* him will succeed.
Was *such* a thing ever seen?
He did not do *such* a thing.
Such a dear!
Mr. *such a* one.
I've never read *such an interesting* novel.
What a gorgeous morning!
What a man!
I've never read *so interesting a* novel.

He had met *a man of this stamp*.	Cunoscuse un om de felul acesta.

E. *ARTICOLUL NEHOTĂRÎT ÎN EXPRESII FIXE*

Exemple:
to fly into a passion, to have an impression that..., to owe somebody a grudge, at a loss, at a distance, at a run, for a change, for a time, for a while, a lot of, a deal of, a great number of, a great many, a few, a little, at a speed of, at a time when, at a time (dintr-o dată), for a short (long) time, in a loud (low) voice, on a large (small) scale, all of a sudden, to be in a hurry, to be in a position to, to be in a rage, it is a pity, as a result of, as a matter of fact, to have a good time, to have a mind to, to have a look, to have a headache, to have a cold, to make a noise, to make a fire, to make a fortune, to make an end of, to take a fancy to, to take a rest, to go for a walk, with a view to etc.

ARTICOLUL ZERO
(The Zero Article)

Generalități. Paradoxal prin denumirea sa care s-ar părea că implică „ceva ce nu există", articolul zero este totuși o categorie gramaticală reală și utilă: *reală*, pentru că în anumite cazuri precizează sensurile substantivelor ca oricare alt determinant; *utilă*, pentru că ne îngăduie să distingem cazurile de determinare zero de cazurile de omisiune a articolului (v. I, pp. 189, 193).

Articolul zero se întîlnește și în engleza veche unde, totuși, nu avea întotdeauna funcțiunile de astăzi:

Aelfred Kunung waes *wealh* ꝥisse boc.
King Alfred was *the translator* of this book.
Regele Alfred a fost tălmăcitorul acestei cărți.
(A l f r e d, *Boethius: Philosophical Consolation*, Proem, 1)

A. *ARTICOLUL ZERO CA DETERMINANT NESEMNIFICATIV*

Categorii de substantive proprii precedate de articolul zero

1) **Nume de oameni, animale etc.:**

George
John Smith
Shakespeare

2) **Denumiri geografice:**

a) *continente:*

Africa
South America

b) *țări:*

England
France

dar: the Ukraine

the U.R.S.S.
the Argentine (sau: Argentina)
the Congo
the Netherlands
the United States
the West Indies

c) *provincii, regiuni:*

Walachia
Tyrol (sau: the Tyrol)

dar: the Crimea

the Riviera
the Ruhr

d) *comitate, districte:*

Yorkshire

e) *orașe, tîrguri, sate:*

London
Stratford-on-Avon

dar: the Hague

3) **Diviziuni temporale:**

a) *lunile anului:*

January
August

b) *zilele săptămînii:*

Monday
Thursday

Categorii asimilate (echivalenți ai substantivelor proprii)

1) **Apoziții simple**
a) *Substantiv + substantiv*

Doctor Brown
Professor Jones

b) *Adjectiv + substantiv*

Poor Richard

2) **Alte diviziuni temporale**
a) *Anotimpurile*

summer
winter

b) *Părțile zile*

night

3) **Numele limbilor**

English
Rumanian

4) **Vocativele**

Friend, help me!

B. *ARTICOLUL ZERO DETERMINANT GENERIC*

Articolul zero este prin excelență un determinant generic. El se folosește:

1) **Înaintea substantivelor nume de materie:**

Gold is a precious metal.
Salt is a mineral.
Oil is a mineral.
Oil is lighter than water.

2) **Înaintea abstracţiunilor:**

Knowledge is power.
Theory without practice is useless;
practice without theory is blind. (Roger Bacon)

3) **Înaintea pluralului substantivelor individuale**

Squares have four sides.

C. *ARTICOLUL ZERO CA DETERMINANT ANAFORIC*

Există cazuri cînd unele substantive pot fi precedate anaforic fie de articolul hotărît, fie de articolul zero, de exemplu:

The summer was ending (James Aldridge, *Signed with their Honour)*

dar şi:

Summer was ending.

De asemenea:

Breakfast is ready!

Se poate vorbi despre un articol zero de situaţie precedînd substantive ce desemnează membri ai unei aceleiaşi familii sau noţiuni apropiate (în limbajul copiilor), de cele mai multe ori scrise cu majusculă:

Father, Dad, Daddy, Mother, Mummy, Auntie, Grannie, Nurse

În limba romînă, datorită folosirii nearticulate a substantivelor precedate de prepoziţii, sînt foarte numeroase cazurile de determinare anaforică zero:

Pe *cîmpii* era linişte.
În *pădure* nu răzbătea nici o rază de *soare.*
Stoica băgă cireada în *luncă,* aruncă ipingeaua pe *umăr,*
ciomagul pe *ipingea,* şi pieri într-un fluier pe sub *goruni.*
(Gala Galaction, *Moara lui Călifar)*

D. *ARTICOLUL ZERO ÎN CONSTRUCŢII FIXE*

Exemple:

under crop, on view, on trust, on paper, of high account, of repute, in conclusion, in succession, in wear, from top to toe, for fun, for dear life, at fault, at ease, by tram (bus, train), by mistake, on deck, on board (ship), on earth, on credit, on sole, head over heels, for love, for money, from head to foot, to give ear, to keep house, to send word, to set foot etc.

OMISIUNEA ARTICOLULUI

(Omission of the Article)

După cum s-a mai arătat (p. 189), cazurile de determinare zero trebuie deosebite clar de cazurile de omisiune a articolului, care se caracterizează prin faptul că *articolul omis poate fi cu ușurință reintrodus.*

Omisiunea articolului are loc în indicațiile scenice, în titluri de ziare, în telegrame etc.

Exemple:

a) *Indicații scenice:*

On the 15th June 1903, in the early forenoon, a medical student, *surname* Redpenny, *Christian name* unknown and of no importance, sits at work in a doctor's consulting room. (B. Shaw, *The Doctor's Dilemma, Act. I)*

Goes table L. (= ... goes to the table on the left) etc.

b) *Titluri de articole:*

City Man Crossed Fine Line to Fraud (= *A* City Man crossed *the* Fine Line etc.)

APENDICE.

TABLA DE MATERII

a volumelor din ediția originală.

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

VOLUMUL 1.

VOLUMUL 2.

VOLUMUL 3.

E. Iarovici: Adjectivul. pp. 194-230.

VOLUMUL 4.

Verbul: pp. 265-562 (studiul Verbului ocupă Volumele 4, 5 şi 6).

I. Preda: pp. 265-381.

VOLUMUL 5.

VOLUMUL 6.

I. Preda: Diateza pasivă. pp. 506-516.

I. Poenaru: Formele nepersonale ale verbului. pp. 516-562.

VOLUMUL 7.

A. Gheorgițoiu: ADVERBUL. pp. 5-49.

VOLUMUL 8.

VOLUMUL 9.

C. G. Sandulescu. TIPURI DE PROPOZIȚII SUBORDONATE.
pp. 259-276.

P. Iancovici: TOPICA. pp. 276-301.